

توجه‌ابنیه

TOSEH ABNIEH

فصلنامه اجتماعی اقتصادی
Social and Economic Quarterly
قیمت ۵۰۰۰۰۰ ریال | Price 500000 Rials

تابستان ۱۳۹۹

Toseh Abnieh Social and Economic Quarterly

سنگ خاتم دهبید

میدان المپیک - اتوبان حکیم غرب به شرق
بازار سنگ تهران - واحد ۹ - ۴۹ - ۵۰

هاشمی

KHATAM
STONE

شماره تماس دفتر : ۰۲۱۴۴۱۴۰۰۱۵
همراه : ۰۹۱۲۲۸۹۵۴۱۹

زیبایی به سبک طبیعت

Beauty Of Nature Type

Olympic Square City
Hakim Highway West to East
Tehran Stone Market
Unit 9 - 49 - 50
Office: +98 21 44 14 00 15
Mobile: +98 912 289 54 19

KHATAM DEHBID STONE

آر بے اتفاق جہاں
میت فنیہیت

توجه‌ابنیه

TOSEH ABNIEH Social and Economic Quarterly

صاحب امتیاز: حامد مهری

مدیر مسئول: شهرام پروین جهرمی

سردبیر: حامد مهری

مدیر اجرایی: رضا شعبان زاده

دبیرگروه اقتصادی: وحید پا افشار

دبیرگروه عمران و معماری: روشنک میرحسینی

هیات تحریریه:

امیر اسماعیل تبریزی - شهرام

پروین جهرمی - پرویز جعفری -

رسول میرقادری - سعید پرهیزگار -

رضا شعبان زاده

مشاوران:

محمد قاسمی - فرخ مسلمی -

علیرضا فراهانی - حامد آراسته

رضا ملک - حمیدرضا دادگر

- شهرزاد معصومی - روح الله شمس

- مهدی یاسور عینی - وحید قاسمی -

امین محمد فلاح

طراح گرافیک: مه‌ران جعفرشعار

عکاس: محمدپور قربانعلی

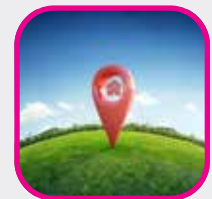
روابط عمومی: مجتبی تن ساز

فهرت مطالب

۴	بررسی بازار ارز در تابستان
۱۲	سیستم یکپارچه تحویل پروژه
۱۸	بررسی بازار انرژی
۳۰	بازار مسکن
۴۰	بازار فلزات گرانبها
۴۸	فراز و فرود بازار سرمایه
۵۸	انحراف هزینه در پروژه های صنعت ساخت
۶۴	بررسی بازار پول
۷۰	بررسی بازار فلز

آدرس و شماره تماس

آدرس: تهران- شهرک گلستان- بلوار امیر کبیر خیابان گلغام- پلاک ۷ - واحد ۳

تلفن: ۴۴۷۵۵۷۲۴

WWW.TOSEABNIEH.ORG

آدرس چاپخانه: خیابان نجات الهی - کوچه سلمان پاک - پلاک ۳

چاپ استقلال - تلفن: ۸۸۰۷۵۲۱

• گروه اقتصادی

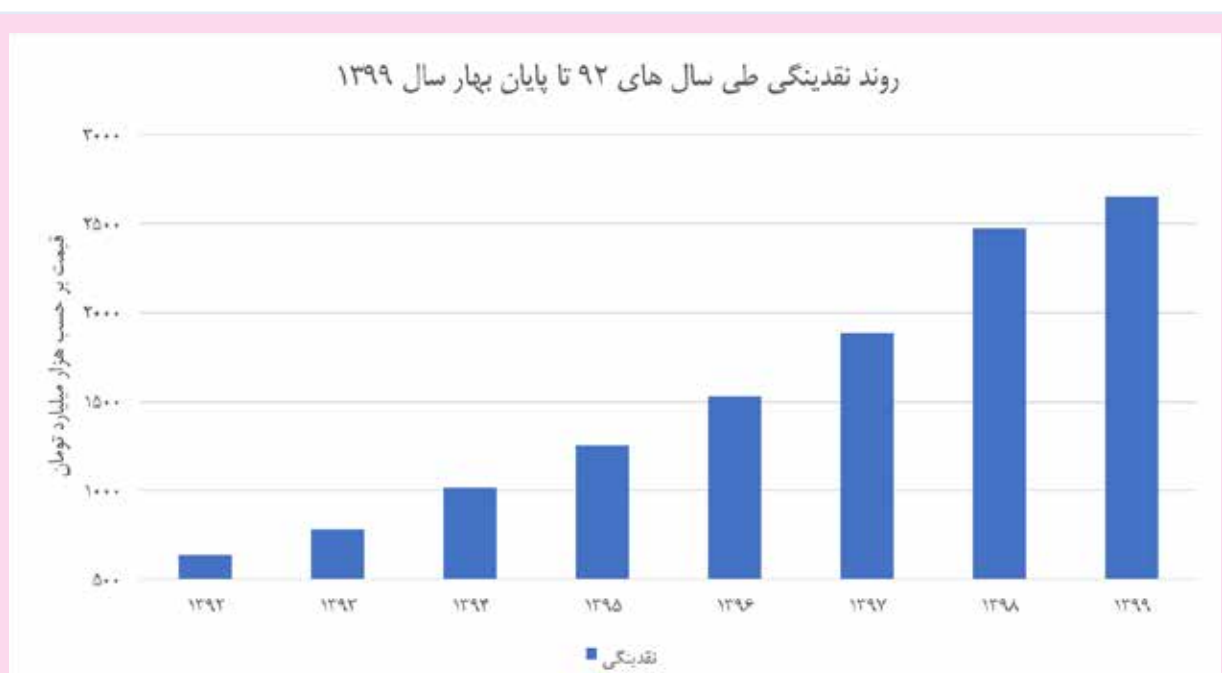
بررسی بازار ارز در تابستان

آن ضعیف بودن نوسان را نشان می دهد. با این تعریف شدت نوسانات در بازار ۰/۷ درصد بیشتر از سال گذشته شده و بازار ملتهب تر شده است. انحراف معیار نرخ ارز در زمستان ۹۸، بیشتر از بهار ۹۹ بوده است. حال این سوال مطرح می شود که دلیل افزایش سطح نوسان در بازار ارز چیست؟ کارشناسان و تحلیلگران اقتصادی علت رشد نوسان را در دو حوزه سیاسی و اقتصادی می بینند، همانطور که در شماره های پیشین نیز آمده بود این التهاب در زمستان سال گذشته شروع شد. با تصمیم گروه ویژه اقدام مالی (FATF) ایران به فهرست سیاه بازگشت. این بازگشت تجارت ایران را در برابر با شرکت ها یا شرکای بین المللی دارای مشکل خواهد کرد. با رشد کرونا و کاهش تبادلات تجاری، اقلام صادراتی ایران در بخش نفتی و غیرنفتی با افت قیمت و تقاضا مواجه شد.

سیاست گذار با تغییر نگرش در حوزه های اقتصادی، تجاری و اداری می تواند به ثبات در بازار ارز فکر کند، اگر بانک مرکزی مبنای تعیین نرخ را موازنه تراز پرداختها قرار دهد، با تهییج صادرات و بهبود موازنه کل، سمت عرضه بازار تقویت خواهد شد. اما همواره مقرراتی مضر و غیر حرفه ای در تمامی ارکان موجب برهم خوردن این موازنه است، البته حرکت نرخ بهره به سمت نرخ تورم هدف نیز باید در سیاست های اقتصادی به کار گرفته شود. ثبات این بازار در شرایطی ممکن است، که مشخص شود که از نظر بنیادی، بازار ارز از چه عواملی متاثر شده است. انحراف معیار تعدیل شده با میانگین نرخ ارز در بازار آزاد در سه ماهه نخست ۵/۳ درصد و در سال گذشته معادل ۴/۶ درصد بود. این شاخص شدت نوسان داده ها حول میانگین اعداد را نشان می دهد. افزایش آن شدت نوسان و طبعا کاهش

بازدهی بازارها در سال ۹۸، انگیزه تغییر ترکیب نقدینگی به نفع پول را تهییج کرد. افت نرخ سود بانکی، می‌تواند این فاصله را تشدید کند و طبعاً، بخش بیشتری از شبه‌پول به پول تبدیل خواهد شد. با افزایش سهم پول نیز سیالیت نقدینگی تشدید و جابه‌جایی نقدینگی تسهیل خواهد شد. بدیهی است که کاهش نرخ بهره، برای شبکه بانکی مفید است، اما می‌تواند تبعاتی را هم برای اقتصاد کلان رقم بزند. افزایش نرخ بهره می‌تواند از طریق کاهش ضریب فزاینده، قدرت تورمی نقدینگی را کاهش دهد. به عبارت دیگر بالا نگه داشتن نرخ بهره، منجر به رکود می‌شود، اما کنترل تورم و حفظ تعادل بازارها، از ورود به رکود تورمی جلوگیری می‌کند.

رکود اقتصاد جهانی منتج به کاهش تقاضای انرژی و در نتیجه کاهش قیمت نفت سنگین ایران تا حدود ۱۵ دلار شد، که طبیعتاً بر منابع ارزی دولت اثر قابل توجهی داشت، این موضوع از یک سو و از سوی دیگر مبادله فیزیکی کالاها نیز به دلیل بسته شدن مرزها سخت‌تر از قبل شد. به عقیده کارشناسان، این عوامل موجب شد تراز تجاری نسبت به دوره‌های قبل منفی‌تر شود. موازنه کل تراز پرداخت‌ها در سال ۹۷ معادل ۹/۸ میلیارد دلار بوده است. اما این عدد در نیمه اول سال ۹۸ به منفی ۴/۲ میلیارد دلار رسید. از نظر بنیادی، موازنه پرداخت‌ها یک عامل مهم برای ترسیم روند نرخ ارز است. در سال گذشته، رشد پول معادل ۴۹/۸ درصد و رشد شبه‌پول معادل ۲۸ درصد بود. فاصله

رئیس کل بانک مرکزی مسئول طرح ریزی و کنترل تمامی جریان‌های پولی یک کشور است، اگر سیاست‌گذار و دولت به صورت کامل علمی و عملی در یک راستا قرار نگیرند، فرجامی تلخ در انتظار رئیس بانک مرکزی خواهد بود. که آن را می‌توان از دو منظر کلی عنوان کرد، نگاه اول که با سرپیچی از دستورات مافوق (ریاست جمهوری) فرجام تلخ رئیس کل بانک مرکزی سیرالئون و پرتاب کردن او از پنجره اتاقش از طبقه بالای برج بانک مرکزی در انتظار او خواهد بود، و در صورت تن دادن به سیاست‌های غلط افزایش پایه پولی و تورم و در نهایت اخراج پایان کارش را رقم خواهد زد. به عبارت دیگر همه روسای کل بانک‌های مرکزی که همه دستورات سیاسی مافوق خود را اجرا می‌کنند، منجر به انباشته تصمیمات غلط و در نتیجه سیاسیون به جای آن که خود مسئولیت بحران را بر عهده گیرند، همه کاسه‌ها را بر سر رئیس بانک مرکزی می‌شکنند و از آنها به‌عنوان سپری برای محافظت خود در برابر بحران‌های سیاسی استفاده می‌کنند. مثال عینی این موضوع عدم صیانت از ذخایر ارزی و طلای بانک مرکزی در ابتدای سال ۹۷ و زمانی که زمره‌های خروج آمریکا از برجام به گوش می‌رسید است. در این زمان بانک مرکزی اقدام به مصرف منابع ارزی خود به نرخ هر دلار ۴۲۰۰ تومان و هرسکه ۱/۴ میلیون تومان کرد. یکی از راه‌های مهار را می‌توان انتقال بخشی از نقدینگی به بازار سرمایه عنوان نمود، که این مسیر در انتهای سال ۹۸ و سه ماهه اول سال ۹۹ ثابت شد اما اساساً آن چه در بازارها مهم است، نه قیمت‌های مطلق، بلکه قیمت‌های نسبی است. از این رو تورم به‌تدریج به سایر بازارها انعکاس یافته و بر سایر بازارها از جمله ارز، سکه و مسکن هم جولان خواهد داد. بانک مرکزی پزشکی است که با تشخیص خود به معالجه بیمار می‌پردازد و در صورت تحکم بر تجویز نسخه اجباری می‌توان انتظار مداوا را از آن داشت.

ناترازی پولی - بانکی

کسب‌وکار و زندگی‌های زیادی را مختل می‌کرد؛ اما افزایش تدریجی (در صورت کنترل نشدن ریشه مساله) خطر کمتری از افزایش جهشی دارد.

آمارها نشان از افزایش ۶ درصدی نقدینگی در بهار ۹۹ دارد، برآوردها حاکی از آن است که از خرداد ۹۸ تا پایان خرداد ۹۹ بیش از ۳۲ درصد به حجم پول رایج کشور اضافه شده است. با اینکه این عدد از میانگین درازمدت ۲۵ درصد در اقتصاد ایران هم بزرگ‌تر است، این رشد در حالی رقم خورد که ما شاهد رشد اقتصادی منفی ۶/۵ درصدی بودیم، حال با این تعاریف انتظار ۳۹ درصدی افزایش قیمت‌ها به‌خصوص قیمت دارایی‌ها دور از ذهن نیست. قیمت دلار نیز با محاسبه ۴۰ درصد افزایش به رقمی بالای ۲۰ تومان رسید.

همان‌طور که عنوان شد افزایش نرخ ارز به خودی خود خیلی هم بد نیست ولی ارزپاشی، ارائه سوبسید واردات، عرضه ارز ۴۲۰۰ تومانی یا فروش ذخایر ملی می‌تواند علاوه بر کمبود دلار مشکلات عدیده‌ای را برای کشور به ارمغان بیاورد. ولی اله سیف رئیس کل پیشین بانک مرکزی در مصاحبه‌ای، خواستار تغییر نگاه سیاستمداران به موضوع نرخ ارز و استقلال بانک مرکزی در عمل شد. وی خاطر نشان کرد که باید بپذیریم وقتی تورم وجود دارد باید نرخ ارز متناسب با آن افزایش پیدا کند و تصریح کرد بالاخره ارز از تورم تاثیر خواهد گرفت، ایشان عنوان نمودند اگر همان روند و فضا وجود داشت الان نرخ ارز باید به ۱۴ یا ۱۵ هزار تومان می‌رسید.

در سالیان گذشته همواره دولت با فروش محصولات نفتی در پی تراز نمون ناترازی پولی و بانکی کشور بوده است، ولی این موضوع حداقل بر کارشناسان اقتصاد پوشیده نیست، اما حالا که به دلیل تحریم‌ها فروش نفت میسر نیست، و ثمره آن افزایش نقدینگی و به تبع آن افزایش قیمت کالا و خدمات خواهد بود. اخبار حاکی از کاهش ۵۰ میلیارد دلاری صادرات نفت در سال ۹۸ است به شکلی که به گفته برخی مقامات دولتی، صادرات نفت از «۶۰ میلیارد دلار» در پسابرجام، به «۸ میلیارد دلار» در سال ۹۸ رسیده است. به عبارت دیگر، دیگر ارزی برای واردات کالاهای خارجی از طریق سرکوب نرخ ارز و نابود نمودن تولید داخلی و تورم کالاهای مصرفی وجود نخواهد داشت، به نوعی می‌توان عنوان داشت که این افزایش قیمت دلار به خودی خود، نه بد است، نه خوب. منتها سرکوب نرخ دلار، ارزپاشی با قیمت پایین‌تر از بازار و سرکوب قیمت به شیوه‌های مختلف محکوم به نابودی است. دلار نیز از این قاعده مستثنی نیست، دلار هم مثل بقیه کالاها و خدمات با افزایش حجم پول افزایش پیدا می‌کند. اما تحلیلگران اقتصادی معتقدند که این افزایش مهیب دلار با آن نوع فشردگی فنر و رهاشدن ناگهانی و «جهش» مثل سال‌های ۹۱ یا ۹۷ متفاوت است و حاصل عملکرد پولی همین مدت اخیر است. عوارض جهش در اقتصاد بسیار پرریسک‌تر از عوارض تغییر تدریجی است. اتفاقات اخیر در بازار می‌تواند خطر جهش‌های همانند قبل را کمتر کند. در سوابق قبلی قیمت‌ها پس از چند سال تثبیت به یکباره و در زمان کمبودهای ارزی چند برابر می‌شد. این جهش ناگهانی

قیمت تابستانه دلار

متغیر با یکدیگر مشهود است. ضریب همبستگی شاخص کل بورس تهران و نرخ دلار آزاد از ابتدای سال ۹۹ تا پایان معاملات روز چهارشنبه معادل ۰/۸ می‌شود. این ضریب بین یک و منفی یک تغییر می‌کند و هر چه به یک نزدیک‌تر باشد، نشان‌دهنده رابطه مستقیم بین دو متغیر است، یا به عبارت بهتر در سال جاری به ازای هر یک درصد رشد نرخ دلار، شاخص بورس ۰/۸ درصد افزایش یافته است. گروه فرآورده‌های نفتی با ضریب همبستگی ۰/۹ مرتبه، در صدر صنایع صادرات‌محور قرار دارد. این ضریب در گروه فلزات اساسی ۰/۸۱ واحد و در معدنی‌ها ۰/۷۸ درصد و در پتروشیمی‌ها نیز به ۰/۷۶ می‌رسد. نگاهی به ضریب همبستگی صنایع ۳۸ گانه بورس با نرخ دلار حکایت از آن دارد که هیچ‌یک از صنایع بدون ارتباط یا دارای ارتباط منفی با دلار نیست.

در میانه تیرماه قیمت دلار بر تابلوی صرافی‌های کانال ۲۱ هزار و ۶۵۰ تومان را نشان داد. در بازار آزاد نیز رشد قیمتی دلار ادامه یافت و این ارز با ۵۰۰ تومان رشد به بهای ۲۱ هزار و ۸۰۰ تومان نیز رسید. این افزایش قیمت موجب شد که تقاضای آریترازی تا حد بسیار زیادی از بازار خارج شود. در بیست و ششمین روز از تیر ماه، پیشروی دلار در بازار آزاد ادامه یافت و این ارز حتی از سطح ۲۳ هزار و ۱۰۰ تومانی نیز عبور کرد. در این روز شاخص ارزی معاملات خود را در مرز روانی ۲۳ هزار تومان آغاز کرد و توانست ۱۰۰ تومان بالاتر را نیز تجربه نماید.

قیمت دلار در پایان هفته اول پس از ۸ افزایش متوالی، نزولی ۸۰۰ تومانی را تجربه نمود که در سال ۹۹ سابقه نداشت. از شروع فصل تابستان و در همان هفته اول دلار میل به کاهش قیمت را از خود نشان داد، در پایان پنجمین روز از تیر با قیمت ۱۹ هزار و ۵۰۰ تومان معامله شد؛ این قیمت ۸۰۰ تومان پایین‌تر از روز چهارم هفته بود. کارشناسان این کاهش قیمت را در پی دو فاکتور سودگیری فعالان و سیگنال افزایش عرضه ارز عنوان نمودند و همچنین خبرگزاری‌ها از عرضه‌های سنگین در بازار خبر دادند و عنوان کردند که بعضاً این عرضه‌ها، مشتری خاصی نداشته است. در این میان روابط عمومی بانک مرکزی خبر داد که صرافی‌های غیربانکی می‌توانند نسبت به خرید منابع ارزی از طریق بانک‌های عامل اقدام کنند، این مساله بیانگر آن بود که بازارساز به دنبال افزایش عرضه ارز در بازار ارز است.

تحلیلگران معتقدند که رابطه ای مستقیم میان تغییرات نرخ دلار با روند شاخص کل بورس وجود دارد، در اردیبهشت ماه ارزش بازار سهام در مجموع بورس و فرابورس از ۲۰۰میلیارد بود که این رقم در فاصله دو ماهه بیش از ۱۰۰میلیارد دلار افزایش را نشان داد و به کانال ۳۰۰ میلیارد دلاری رسید، این افزایش در این مدت کوتاه در حالی رقم خورد که دلار نیز در این مدت از ۱۶هزار تومان به کانال ۲۰هزار تومان هم وارد شده است. به عبارت دیگر با نگاهی گذرا به روند شاخص کل بورس تهران و نرخ دلار در بازار آزاد از ابتدای سال تاکنون همگرایی این دو

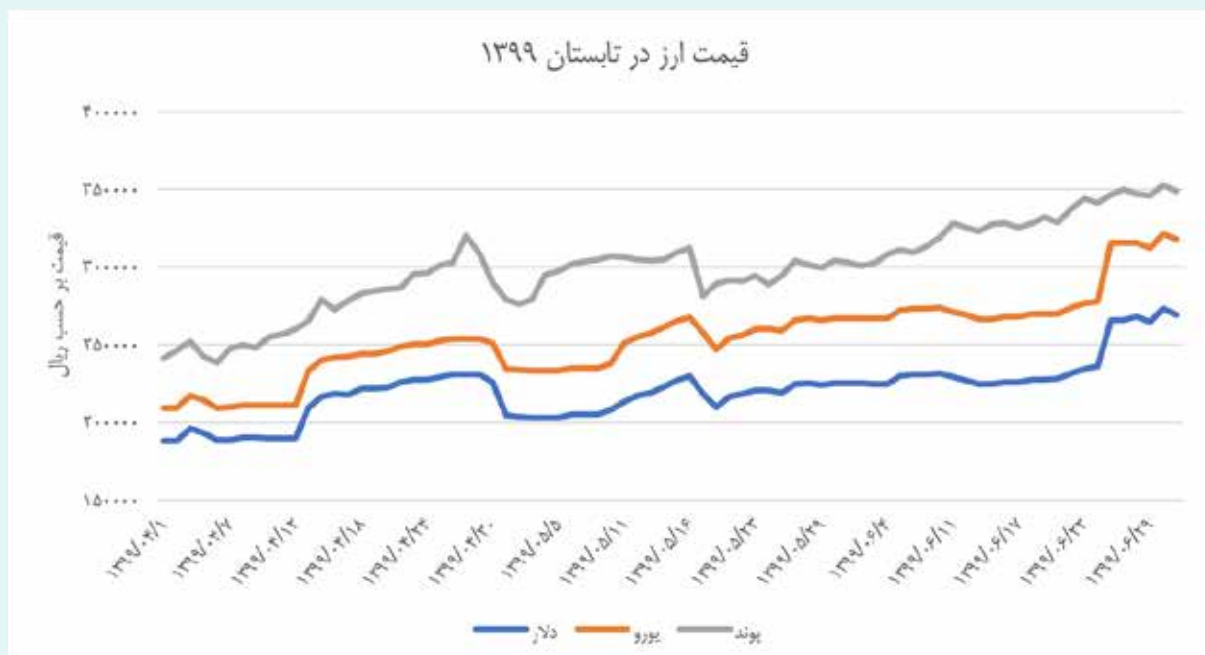
نقل‌وانتقال ارز بوده است. طراحی‌های هوشمندانه برای کاهش مخاطرات کمبود ارز و اطمینان از تامین نیازهای اصلی کشور نیاز به درایت دارد. در این شرایط خروج سرمایه نه تنها موجب کاهش درآمدهای در دسترس برای تامین نیازهای اساسی کشور می‌شود، بلکه به ثبات اقتصاد کلان کشور نیز آسیب جدی وارد می‌کند. از سوی دیگر، صادرکنندگان نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در شرایط خاص اقتصاد کشور برعهده دارند؛ بنابراین فشار بر آن‌ها و ایجاد اختلال در امر صادرات، خود اثر منفی بر وضعیت ارزی کشور خواهد داشت.

بررسی تاریخی افزایش تورم در سه دهه گذشته نشان از آن دارد که بازار سرمایه کمترین تاثیر را بر روند منحنی شاخص تورم برجای می‌گذارد. اما پس از تورم‌های ناشی از بازارهای ارز و طلا همواره شاهد افزایش شاخص بورس بوده ایم. یا به عبارت دیگر می‌توان عنوان نمود که انتظارات تورمی است که پول‌ها را روانه بازار سهام می‌کند. در تابستان تالار سهام با هجوم سیلی از پول‌های سرگردان مواجه شد که ریشه آن افزایش نقدینگی بود، که این موضوع با افزایش انتظارات تورمی صاحبان نقدینگی موجب شد شاخص سهام بازده حدود ۳۰۰ درصدی را نیز تجربه کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که صاحبان نقدینگی برای در امان ماندن از اثرات تورم به این بازار پناه می‌آورند.

یکی دیگر از اشتباهات دولت ریختن هیزم به تنور رشد سهام بود که این موضوع سبب شد که خود بازار سرمایه تبدیل به اهرم فشار به بازارهای دیگر به ویژه بازار ارز باشد. حال با این تعریف بدیهی است که اگر نرخ دلار افزایش یابد طبیعتاً رشد قیمت سهام هم اجتناب‌ناپذیر است. بسیاری از شرکت‌های بورسی کالامحور هستند و اغلب هم محصولات خود را صادر می‌کنند، از همین‌رو زمانی که نرخ ارز رشد کند، درآمد ریالی آن‌ها هم افزایش و به سود بیشتری دست می‌یابند و این روند طبیعتاً بر رشد قیمت سهام آن‌ها تاثیر می‌گذارد. در مقابل هم قیمت سهام بر رشد قیمت ارز تاثیر گذاشته است و نمی‌شود این رابطه را یک‌طرفه دید. شاخص کل بورس در حال حاضر نسبت به اوایل سال ۱۳۹۷ به میزان ۱۹ برابر رشد کرده است. که با افزایش آن ارزش دلاری دارایی‌ها هم رشد می‌کند، به‌عنوان نمونه وقتی ارزش دلاری سایپا بدون هیچ‌گونه خلق ارزشی ۳/۵ برابر می‌شود، یک چیزی باید رشد کند که آن ارزش خلق نشده را تراز کند که این همان قیمت دلار است. یعنی اگر یک جنسی که در بورس ۱۰۰ دلار ارزش‌گذاری می‌شود ولی در دنیا یک دلار هم نمی‌ارزد، باید اتفاقی رخ دهد که ارزش آن‌ها تراز شوند، یا باید قیمت سهم پایین بیاید یا قیمت دلار بالا برود. مگر راهی غیر از این دو وجود دارد؟ نقطه کانونی تحریم‌های ظالمانه، فشار بر درآمدهای ارزی و اختلال در

در هفته‌های پایانی مرداد ماه نوسانات دلار کاهشی‌تر از تیر ماه رقم خورد، افت قیمت اول هفته ناشی از خبری بود که از نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد به بازار ارز مخابره شد. شورای امنیت سازمان ملل متحد به‌رغم تلاش‌های گسترده واشنگتن برای تعدید تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران با تصویب قطعنامه‌ای برای ادامه این تحریم‌ها مخالفت کرد. اما این روند کاهشی در ادامه رقم نخورد و ریزش بورس، صعود آرام دلار به کانال ۲۳ هزار تومانی را به دنبال داشت. در میانه شهریور ماه دلار با اولین کاهش قیمت خود به ابتدای کانال ۲۴ هزار تومان رسید. روز پنج‌شنبه، دلار ۲۵۰ تومان افت قیمت را به ثبت رساند و روی عدد ۲۴ هزار و ۲۰۰ تومان قرار گرفت. افت قیمت دلار در این روز موجب شد که فروش‌ها در بازار سکه نیز شدت پیدا کند و در نتیجه قیمت این فلز گران بها نیز در جاده کاهشی قرار گرفت. اما دیری نپایید که رشد شبانه در بازار ارز را شاهد بودیم در شانزدهمین روز از شهریور دلار به سطح ۲۴ هزار و ۵۰۰ تومانی هجوم برد و سکه توانست یک کانال قیمتی بالاتر برود. مهم‌ترین دلیل این افزایش را می‌توان این گونه بیان نمود که نوسان‌گیران زمانی که دیدند شاخص ارزی از محدوده ۲۴ هزار و ۲۰۰ تومانی پایین‌تر نرفته است، با اطمینان بیشتری وارد بازار شدند و موقعیت خرید به خود گرفتند. این موضوع موجب شد قیمت دلار در معاملات فردایی به بالای ۲۴ هزار و ۶۰۰ تومان برود.

در هفته‌های پایانی فصل صف‌های طولانی برای خرید دلار و بهره‌گیری از تفاوت خرید و فروش موجب شد که بانک مرکزی دو تصمیم در حوزه بازار اسکناس و سامانه نیما بگیرد که ثمره آن این بود که نوسان‌گیران دلار را ناچار به عقب‌نشینی از موضع خرید کرد. تصمیم اول نزدیک کردن قیمت فروش صرافی‌های بانکی به بازار آزاد و تصمیم دوم برداشتن سقف قیمت در معاملات سامانه نیما بود. پس از حدود ۱۳ روز، بازارساز ارزی فاصله قیمت صرافی‌های بانکی با بازار آزاد را کاهش داد و نتیجه آن، تغییر سریع قیمت دلار در معاملات خیابان فردوسی بود. در اواخر روز گذشته، قیمت دلار بر تابلوی صرافی‌های بانکی، روی عدد ۲۶ هزار و ۷۵۰ تومان قرار گرفت و این اقدام تاکتیکی بازارساز، رانت ارزی حاصل از فروش‌های با فاصله قیمتی از بازار آزاد را به یک باره از بین برد. در کنار این سیاست، حذف سقف قیمت در بازار نیما نیز عرضه‌ها را در روزهای آینده تقویت خواهد کرد. مهم‌ترین عاملی که موجب شد دلار در این بازه افزایشی شود، ادامه نگرانی‌های سیاسی و جوسازی معامله‌گران پیرامون بازگشت تحریم‌های سازمان ملل بود. رشد کانالی قیمت در بازار آزاد موجب شد که نرخ فروش دلار بر تابلوی صرافی‌های بانکی هم به بالای ۲۷ هزار تومان برود. در حالی که عده‌ای اعتقاد داشتند، این اتفاق می‌تواند به‌عنوان یک سیگنال افزایشی به نوسان‌گیران ارزی عمل کند، اتفاق غیرمنتظره‌ای رخ داد و نرخ ارز در بازار آزاد نه تنها رشد بیشتری را تجربه نکرد که در اواخر روز به کانال ۲۶ هزار تومانی بازگشت.

ارز صادرکنندگان

نیما و به صورت اسکناس باید در سامانه نظارت ارز (سنا) ثبت شود. در بسته سال ۹۸ صادرکنندگان پتروشیمی باید ۶۰ درصد ارز را به سامانه نیما برمی‌گردانند، ۱۰ درصد را می‌توانستند به صورت اسکناس و ۳۰ درصد را به واردات در مقابل صادرات خود برگردانند. همچنین سایر صادرکنندگان نیز باید ۵۰ درصد واردات را به سامانه نیما برمی‌گردانند، ۲۰ درصد را می‌توانستند به صورت اسکناس عرضه کنند و ۳۰ درصد نیز به صورت واردات در مقابل صادرات خود و واردات در مقابل صادرات غیر قابل بازگشت بود. اما در بسته ابلاغی جدید، واردات در مقابل صادرات خود تنها برای بنگاه‌های تولیدی/صادراتی قابلیت استفاده دارد که سقف آن ۳۰ درصد است. مابقی ارز حاصل از صادرات را نیز به صورت حواله ارزی باید در بازار ثانویه به فروش برسانند، اما واردات در مقابل صادرات غیر در بسته جدید محدود و مشروط شده است. به این صورت که تامین ارز گروهی از واردکنندگان با ارز حاصل از صادرات گروهی از صادرکنندگان به صورت مستقیم حسب مورد با توافق

ارز حاصل از صادرات باید در سامانه های تعریف شده از سمت دولت یا بانک مرکزی عرضه شود، بانک مرکزی بسته سیاستی نحوه برگشت ارز حاصل از صادرات سال ۹۹ و همچنین رفع تعهد ایفان شده سال‌های ۹۷ و ۹۸ را ابلاغ کرد. بر این اساس، در ماده اول صادرکنندگان باید حداقل ۸۰ درصد از صادرات خود را به صورت حواله ارزی و حداکثر ۲۰ درصد آن را به صورت اسکناس در بازار ثانویه به بانک مرکزی و صرافی‌های مجاز به فروش برسانند. در این بخشنامه سیاست‌های تشویقی برای بازگشت زودتر از موعد ارز و سیاست‌های تنبیهی در صورت عدم بازگشت ارز طی مدت زمان تعیین شده است. این بسته توسط وزاری نفت، صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس کل بانک مرکزی تصویب شده است. این بسته این بار جزئی‌تر و با چارچوب‌تر از قبل، رفع تعهد ارزی را به تصویر کشیده است. بر این اساس فروش ارز به صورت حواله‌های ارزی باید در سامانه

ارزی سال ۹۹ مسئولیت پیگیری برگشت ارز حاصل از صادرات مطابق این مصوبات با همکاری بانک مرکزی و دستگاه‌های نظارتی و قضایی را دارند. در ماده ششم نیز صادرات از محل ورود موقت را تعیین تکلیف کرده است. این موضوع، در روزهای اخیر یکی از دغدغه‌های صادرکنندگان برای رفع تعهد ارزی بود. شماری از فعالان بخش خصوصی و صادرکنندگان، بسته مزبور را زیر ذره‌بین خود قرار دادند و انتقادهایی را متوجه آن دانسته‌اند. اگر دولت و بخش خصوصی هر دو بر سر بازگشت ارزهای صادراتی به چرخه اقتصاد کشور در شرایط فعلی توافق دارند، اما در مورد سازوکار برگشت ارز همچنان اختلافات پابرجاست.

وزارت صمت یا وزارت نفت با بانک مرکزی و ثبت در سامانه نیما امکان‌پذیر است. در ماده سوم به پایش کارت‌های بازرگانی موجود و رتبه‌بندی صادرکنندگان اشاره شده است. در ماده چهارم عنوان می‌کند که ارز ناشی از پیمان‌ها و قراردادهای ارزی داخلی با بخش دولتی یا غیردولتی باید اولاً از طریق ثبت سفارش برای تامین نیازهای وارداتی قراردادهای مذکور استفاده شود. در ثانی مازاد آن باید در بازار ثانویه به فروش رسانده شود. ماده پنجم نیز وزارتخانه‌های نفت، صمت، تعاون و کار و رفاه اجتماعی، دفاع، کشاورزی و سایر نهادهای عمومی غیردولتی با توجه به عملکرد صادراتی شرکت‌های تحت پوشش/ مدیریت خود و برآورد درآمدهای

پیش بینی دلار تا پایان سال ۹۹

بسیار از تحلیلگران معتقدند که قیمت دلار بالای ۲۰ هزار تومان تثبیت خواهد شد، گویا دولت علی رقم اشاره به کاهش نرخ ارز تمایلی به غیر از این ندارد. و پیش بینی می‌شود که افزایش قیمت دلار در محدوده نرخ تورم خواهد بود و این قوی‌ترین سناریو برای ارز تا پایان سال خواهد بود، در صورتی که بانک مرکزی یا دولت نسخه عجیب و غریبی را برای ارز نیچیند. مهم ترین عامل افزایش نرخ ارز در سال ۱۳۹۹ کسری بودجه دولت بود. عواملی طرف تقاضای دلار را تحریک می‌کند و از سوی دیگر طرف عرضه را محدود، این موضوع به انضمام کسری بودجه دولت موجب افزایش نقدینگی و ثمره آن افزایش تورم و در نهایت افزایش قیمت ارز خواهد بود. اما اگر دولت بتواند بخش قابل توجهی از کسری بودجه را از طریق بازار سرمایه تامین نماید احتمال افزایش ارز کمتر خواهد شد. اما نکته افزایشی دیگری که می‌توان به آن پرداخت عوامل سیاسی از جمله تحریم‌ها و کاهش قیمت محصولات نفتی و پتروشیمی است که با معادلات پیچیده کرونا هم مزین شده.

بررسی مفاهیم کلیدی، مزایا، وجوه تمایز و موانع پیاده سازی سیستم تحویل یکپارچه پروژه (Integrated Project Delivery)

• روشنگ میرحسینی

مقدمه

همان طور که در مطالعه پیشین گفته شد با توجه به پیچیدگی های روز افزون پروژه های صنعت ساخت و ساز و تخصصی تر شدن آن ها، روشی نوین در اجرای پروژه ها موسوم به سیستم تحویل یکپارچه اقلام پروژه (IPD) معرفی می گردد. هدف از به کارگیری این روش نوین قراردادی در حوزه پروژه های عمرانی، بهبود هزینه ها، برنامه زمانی انجام پروژه و کیفیت محصول نهایی نسبت به روش های سنتی و مرسوم است.

- پروژه های IPD برای مدل های کسب و کاری مناسب هستند که:
۱. از حضور زود هنگام شرکای اصلی حمایت می کنند و آن را ترویج می نمایند.
 ۲. ریسک و پاداش را به صورت منصفانه تقسیم می کنند.
 ۳. یک ساختار پاداش دهی دارند که «ساختار بهترین برای پروژه» را تصدیق می کند.
 ۴. بدون ایجاد ممانعت برای ارتباطات آزاد و ریسک پذیری، مسئولیت ها را به صورت واضح تعریف می کنند.
 ۵. مدیریت و کنترل ساختارها به وسیله تصمیم گیری تیمی انجام می گردد. (نجاتی، ۱۳۹۲)

عوامل تاثیر گذار بر سیستم

تحویل یکپارچه پروژه

هزینه ها یا هر مورد دیگری که در محیط ساخت بروز می کند، مسئولیت را به دیگر طرف انتقال دهند.

۲) موضوعات سازمانی

۱-۲) مدیریت پروژه :

* اندازه پروژه: برخی منتقدان معتقدند که سیستم تحویل یکپارچه برای پروژه های بزرگ و پیچیده استفاده گردد چرا که سیستم تحویل یکپارچه پروژه به مبلغ سرمایه گذاری اولیه کافی، صرف دقت بسیار در مرحله طراحی، و همچنین مشارکت بیشتر مالک نیاز دارد. اما به تازگی پروژه های متنوع کوچکتری نیز تحت استفاده از سیستم تحویل یکپارچه پروژه تحویل داده شده اند .

* نوع پروژه ها: سیستم تحویل یکپارچه پروژه در تسهیلات تکراری مفیدتر خواهند بود زیرا که این سیستم به افراد پروژه اجازه استفاده دوباره و حتی توسعه طراحی گسترش یافته برای يك ساختمان را می دهد، علاوه بر آن تجارب پروژه های گذشته يك منبع دانشی برای پروژه های آتی می گردند که بر هزینه و تخمین زمان این پروژه ها تاثیر گذار خواهند بود.

۲-۲) فرهنگ سازمانی:

سیستم تحویل یکپارچه پروژه برای مالکان فعال مناسب تر است زیرا که این سیستم الگوهای فرهنگی را به چالش می کشد و به همکاری بیشتری بین افراد پروژه نیاز دارد. استفاده از سیستم تحویل یکپارچه پروژه به تغییرات بنیادی در محیط کار سازمانی و روابط نیاز دارد.

۳-۲) فرآیند های کاری:

در سازمانی که به فرآیند های کاری مورد استفاده خود عادت کرده است، انتظار می رود که در برابر تغییراتی که از سمت سیستم تحویل یکپارچه پروژه اتفاق می افتد مقاومت کند. این مقاومت می تواند به وسیله ی نبود آگاهی در مورد فرآیندها و وجود ارتباطات بی منطق، مانع اثر بخشی فرآیند های جدیدتر گردد.

مباحث زیر برخی از تعارضات قانونی را که مانع استفاده از سیستم تحویل یکپارچه پروژه می شود، پررنگ تر می سازد.

۱-۱) مفاهیم گوناگون به منظور ارائه خدمات تدارکات :

ایده ی اصلی تعارضات که مانع از استفاده از سیستم تحویل یکپارچه پروژه تحت قوانین جاری است، حضور دو مفهوم متفاوت برای طراحی تدارکات و خدمات ساخت است. معماران و مهندسان برای پروژه های عمومی از طریق قرار دادهای مذاکره ای مبتنی بر شایستگی و صلاحیت برای خدمات مورد نیاز و با يك مبلغ قابل توجیه و منصفانه استخدام می شوند.

حدود قیمت بخشی از مفهوم در انتخاب کیفیت نیست. اگر چه از دیگر سو، قوانین تدارکاتی سرویس های ساخت، انتخاب پیمانکاران عمومی از طریق اجرا را مورد استفاده قرار می دهد و این انتخاب براساس کمترین پیشنهاد پاسخگو است. برای اینگونه تدارکات، اسناد طراحی باید به طور کامل قبل از انتخاب پیمانکار تکمیل گردند. بنابراین این امر اجازه مشارکت افراد کلیدی پروژه در مرحله طراحی را نمی دهد، که این موضوع یکی از ویژگی های اصلی پروژه های سیستم تحویل یکپارچه است. متعاقباً این امر از سایر ویژگی های کلیدی سیستم تحویل یکپارچه از جمله قرارداد چند طرفه، ریسک و پاداش تقسیم شده، تعهد چشم پوشی در بین افراد پروژه، و اهدافی که به طور مشترک توسعه یافته و تنفیذ گشته اند ممانعت می کند .

۱-۲) مکانیزم تخصیص ریسک:

مکانیزم تخصیص ریسک که در روش های تحویل سنتی تعریف شده است، از اجرای سیستم ریسک و پاداش ها جلوگیری می کند. ضمانت مالک، پیمانکاران را در برابر هر گونه خطای طراحی در طول فرآیند ساخت مطابق با نقشه ها و جزئیات طراحی شده مصون می دارد.

طراحان و پیمانکاران تلاش می کنند تا در موارد ایجاد تاخیر، افزایش

آیتم‌های تکنولوژیک

۱- زیر ساخت های IT:

ها باید شامل اطلاعاتی در مورد مالکیت فرمت نمایش دسترسی، پاسخگویی و جوابگویی با توجه اطلاعات پروژه باشند.

۳-۳) قابلیت همکاری با یکدیگر:

سازمان های گوناگون از سیستم های IT متفاوتی براساس نیازها و میزان دسترسی خود استفاده می کنند. زمانی که این سازمان ها یک تیم پروژه را شکل می دهند، مواردی در زمینه قابلیت همکاری با یکدیگر به سبب ناسازگاری فرمت اطلاعات و ساختارها بروز می کند. حل کردن این مسائل برای تسهیل انتقال پیوسته اطلاعات ضروری است (Azhar, et al, ۲۰۱۴).

۳-۳) موانع به کارگیری IPD در ایران

طبق تحقیقات و مشاهدات میدانی (شاه حسینی , حجرالاسودی, & نوژان , ۱۳۹۲) ، موانع پیش رو در جهت بکارگیری این روش در ایران مطابق جدول ذیل دسته بندی شده اند:

یک پروژه سیستم تحویل یکپارچه مبتنی بر ارتباطات و همکاری است و به حمایت زیر ساخت کافی IT احتیاج دارد. محققان در مورد نیازهای زیرساختی IT برای یک سازمان برای حمایت کارآمد در جهت تبادل اطلاعات سازمانی به بحث پرداخته و تاکید کرده اند که وجود یک زیر ساخت کار آمد IT برای دریافت ، ذخیره سازی سازمانی، احیا و کدسازی اطلاعات به منظور نگهداری نیازهای مدیریتی اطلاعات داخلی و خارجی برای محیط های واقعی و مجازی ضروری است.

۲-۳) پروتکل های مدیریت اطلاعات:

چون پروژه های سیستم تحویل یکپارچه پروژه به طور عمده بر تقسیم اطلاعات دیجیتال بین افراد پروژه مبتنی است تصمیم گیری برای پروتکل های مدیریت اطلاعات ضروری است. این پروتکل

الویت	شرح
1	نبود قرارداد همسان IPD در داخل کشور
2	نبود فناوری مدل سازی اطلاعات ساخت (بی.آی.ام) در کشور
3	قوانین دولتی و نبود امکان برگزاری مناقصات به روش های غیر سنتی
4	نبود اعتماد کافی مابین ذی نفعان پروژه
5	ناآشنایی کارفرمایان و پیمانکاران با IPD
6	ضعف فرهنگ همکاری مابین ذینفعان
7	عدم اعمال مدیریت قوی از جانب کارفرما
8	تداوم علایق فردی
9	وجود مشکلات در تعیین هزینه هدف

برای قیمت، انگشت می‌گذارند و چنین مدعی می‌شوند که این مدارک نامفهوم بوده و بی‌معنا می‌باشند. پیمانکاران و پیمانکاران جزء نیز از طراحان انتظار دارند که قسمت‌های مد نظر را به صورت کامل شبیه‌سازی کنند. در ادامه کارفرمایان نیز بدون پرداخت هیچ وجهی، پیمانکاران را به سمت توافقی برای انجام تعهدات خود سوق می‌دهند و بخش زیادی از پول را بدون پرداخت وجهی برای انجام تعهد و بدون توجه به ارزش زمانی پول نزد خود نگه می‌دارند. و از طرف دیگر مشتریان خود را با بی‌عدالتی‌های مورد انتظار رها کرده و باعث ایجاد شعله‌آتش در یک درگیری می‌شوند. بسیار سخت که عنوان گردد این شیوه‌های سنتی اجرای پروژه، فرصت‌های بسیاری برای درگیری ایجاد می‌کند که هرکس خود باعث آن است و هیچ‌کس مسئولیت آن را نمی‌پذیرد. (AIA, ۲۰۱۰).

IPD نیازمند آنست که همه مالکان، مهندسان و پیمانکاران در تمام فازهای پروژه درگیر باشند. در این موضوع شما می‌توانید به IPD به عنوان روش طراحی و ساخت پیشرفته اصلاح شده فکر کنید. برای سالها، استرالیا از شیوه همکاری استفاده می‌کرد. «همبستگی، یک پیمان ارتباطی همراه با تشویق است که در آن تمام افراد با یکدیگر در قالب تیم با برقراری ارتباط کار می‌کنند که این همکاری بر پایه قوانین مساوات حق، صداقت، احترام، باز بودن ارتباطات، عدم وجود تعارضات و موانع فعالیت می‌کند.» (AIA, ۲۰۱۰)

قابل ذکر است که در تحقیق دیگری از بین ۳۰ نفر پرسش‌شونده، بیش از ۸۰ درصد افراد با فناوری مدل اطلاعات ساختمان (BIM=building information model) آشنایی محدودی داشته‌اند که این امر در حوزه چالش‌های فنی و تکنولوژیکی به کارگیری IPD بسیار حائز اهمیت است.

لزوم وجود ارتباطات قوی مابین ذینفعان از ضرورت‌های اجرای پروژه‌ها به روش IPD است. با افزایش پیچیدگی پروژه‌ها و تخصصی شدن کار هر یک از ذینفعان، درک صحیح از کار هر یک از طرفین برای سایرین به کمک نقشه‌های معمول، به سادگی امکان‌پذیر نخواهد بود. فناوری مدل‌سازی اطلاعات ساخت (BIM)، به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارها در ایجاد ارتباط مابین عوامل درگیر در پروژه شناخته می‌شود. سطح بالای همکاری مورد نیاز در پروژه‌های IPD، استفاده از بی‌آی.ام در این پروژه‌ها را به یک ضرورت تبدیل کرده است به طوری که انجام آنها بدون بی‌آی.ام تقریباً غیر ممکن تلقی می‌شود. به همین دلیل در قراردادهای همسان منتشر شده مانند C1۹۱، به صراحت به استفاده از بی‌آی.ام در مدیریت پروژه تاکید شده است. متأسفانه علی‌رغم مزایای بسیار بی‌آی.ام در مدیریت پروژه‌ها، هنوز در ایران توجه چندانی به آن نشده است (شاه حسینی، جحرالسودی، & نوژان، ۱۳۹۲).

IPD می‌کوشد تا جنبه‌های خصمانه در صنایع را کاهش دهد. مشاوران و پیمانکاران غالباً یکدیگر را به عنوان دشمن و رقیب می‌نگرند، طراحان بر روی نقشه‌های پیشنهادی پیمانکار

مزایای IPD برای ذی‌نفعان:

عملکرد مالی پروژه را در مرحله اجرا بهبود بخشند. این امر موجب بهبود کنترل هزینه و مدیریت بودجه می‌گردد و احتمال دستیابی به اهداف پروژه (زمان، هزینه، کیفیت و پایداری) را افزایش می‌دهد.

مشاور

فرآیند اجرای یکپارچه به طراحان اجازه می‌دهد تا از همکاری زود هنگام سازندگان در طی طراحی منتفع شوند. این منافع عبارتند از: تخمین دقیق بودجه‌ها و حل و فصل مشکلات مربوط به طراحی در مرحله پیش از اجرا که منجر به بهبود کیفیت عملکرد مالی می‌گردد. (نجاتی، ۱۳۹۲)

کارفرما

با به اشتراک گذاری شفاف و زودهنگام اطلاعات در پروژه، تعامل و ارتباطات در پروژه ساده و موثر می‌کند و به مالکان اجازه می‌دهد که به منظور دستیابی به اهداف تجاری سازمان، گزینه‌های انتخابی پروژه را به طور موثری موازنه کنند. روش یکپارچه درک تیم را از نتایج مورد نظر مالک پروژه تقویت می‌کند و بنابراین توانایی تیم را برای کنترل هزینه‌ها بهبود می‌بخشد.

پیمانکار

به سازندگان این امکان را می‌دهد که با بکارگیری زود هنگام تجارب اجرایی خود و اعمال نظر در فرآیند طراحی، کیفیت و

تفاوت IPD با سایر روش های اجرای پروژه

با توجه به شرایط مذکور ابتدا چند مشکل بالقوه در ارتباط با روش های ساخت و ساز سنتی مطرح می گردد:

- ناتوانی در هماهنگی کامل بین پروژه ها وجود دارد.
- ایده های خوب درحکم مانع دیده می شوند.
- این فرض که چیزی که ارزاتر است بهتر است، وجود دارد.
- مالک در برابر سازنده در معرض ریسک است (وجود خطای طراحی)
- قراردادهای معامله ای، همکاری و نوآوری را محدود می کند. (با ایجاد یک نگاه خصمانه) (Conceptual approach for Integrated Project Delivery (IPD)& Building Information Modeling (BIM))

در شرایط ایده آل روش معمول سه عاملی می تواند پروژه ها را به سمت تحویل به موقع، در چارچوب هزینه و رضایت مالکان سوق دهد اما واقعیت آنست که اغلب پروژه ها با فعالیت های اتلاف کننده ای که منجر به بروز تاخیرات، افزایش هزینه ها می شود، همراهند. در پروژه هایی با مقیاس بزرگ و پیچیده اعضای تیم پروژه مکررا با اطلاعات ناکامل و تغییر پذیر کار می کنند که هر دو دسته این اطلاعات متکی بر سایر قسمت ها و در مقایسه با قسمت های دیگر پروژه کامل هستند. تحت این شرایط، جریان کارهای خطی و تغییرات اطلاعات متوالی منسوخ می گردد. (Emdanat, Mauck, AIA,) (Matthe & ۲۰۱۰)

شکل ۱-مقایسه تولید IPD و روش تحویل سنتی

روش تحویل سنتی	روش تحویل یکپارچه
پراکنده. تنها در زمان مورد نیاز تشکیل می شود و به صورت سلسله مراتبی کنترل میشود.	یک سیستم یکپارچه از ذی نفعان اصلی در ابتدای فرآیند تشکیل می شود. محیط باز مشارکتی
خطی و جدا از هم. دانش تنها در زمان ضرورت تولید شده و اطلاعات در جایی جمع می شود. انباشت دانش و تجربه.	همزمان. چند سطحی. حضور زود هنگام دانش و تجربه. اطلاعات به شکل آزاد به اشتراک گذارده می شود. احترام و صداقت بین ذینفعان
به طور جداگانه مدیریت می شود. به وسیع ترین شکل ممکن به بقیه انتقال داده می شود.	به شکلی جمعی مدیریت می شوند و به صورت مناسبی به اشتراک گذارده می شود.
به طور انفرادی. کمترین تلاش برای بیشترین پاداش. مبتنی بر هزینه اولیه	مبتنی بر ارزش. موفقیت تیم=موفقیت پروژه
کاغذی. دوبعدی. آنالوگ	دیجیتالی. مجازی. مدل سازی BIM.
مشوق تلاش های یک جانبه. تخصیص و انتقال ریسک بدون به اشتراک گذاری	تشویق. پرورش. پیشبرد و پشتیبانی از مشارکت و به اشتراک گذاری چند جانبه
به صورت شخصی متمرکز است.	یکپارچه و همکاری گونه همراه با تکنولوژی فراگیر.

جدول ۲-تفاوت های IPD با روش تحویل سنتی پروژه (نجفی، ۱۳۹۲)

اگر سیستم تحویل یکپارچه پروژه با دیگر سیستم های تحویل پروژه مقایسه کنیم میتوانیم به این نتیجه برسیم که سیستم تحویل یکپارچه پروژه توانایی ارائه ی بهتر به خاطر وجود دلایل آشکار را دارد. و همچنین مشارکت زود هنگام افراد پروژه باعث افزایش کیفیت پروژه گشته و بار مسئولیت مجری را به شدت کاهش می دهد. شایان ذکر است که همکاری و کار تیمی فقط یک فرهنگ نیست اما برای پروژه های سیستم تحویل یکپارچه پروژه لازم است (Azhar, et al, ۲۰۱۴).

بنابراین به طور خلاصه سیستم تحویل یکپارچه پروژه يك روند تجاری است که افراد پروژه را یکپارچه کرده و تمام علایق را به سوی يك پروژه ی موفق هم تراز می کند. استفاده از کاتالیزور هایی مانند مدل سازی اطلاعات ساختمان و طراحی ناب و ایده های ساخت نیز منجر به تسهیل در بکارگیری سیستم یکپارچه پروژه می گردد (Azhar, et al, ۲۰۱۴)

مراجع

IPD, BIM, Emdanat, S., Mauck, AIA, P., & Matthe and supply chain optimization Bottom-line benefits of ۳D-enabled lean delivery for AEC projects. Bentley Sustain Infrastructure. (۲۰۱۳).

KARATHODOROS, G., & BRYNJÓLFSSON, Ó. R Governing the implementation of BIM, A construction client perspective. Gothenburg, Sweden: CHALMERS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

شاه حسینی , و. حجرالاسودی, ح. و. نوژان , ا. (۱۳۹۲). موانع پیش رو در بهره گیری از تحویل یکپارچه اقلام پروژه در ایران: تهران: چهارمین کنفرانس بین المللی صنعت احداث.

AIA. (۲۰۱۰). Integrated Project Delivery & Building Information Modeling: A New Breed Of Contacts. PCI Journal

Azhar, N., Young, C. K., & Ahmad, U. I Influencing Integrated Project Delivery Owned Construction Projects: An Information Modelling Perspective. procedia Engineering

Benedict D, B., & David J, K Modeling and Integrated Project. Journal of Engineering, Project, and Production Management, ۳۶-۲۳, (۲۰۱۴).

Mihic, M., Sertic, J., & Zarvski, I Delivery As Integration Between Solution Development and Solution Implementation. Social and Behavioral Sciences Journal

نجاتی, ا. (۱۳۹۲). امکان سنجی به کارگیری IPD در پروژه های انبوه سازی مسکن. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.

تفاوت عمده و مهم سیستم یکپارچه تحویل پروژه با سایر روش های سنتی اجرا مانند قیمت مقطوع DBB, DB, CMR, CMA در استفاده از تفاهم نامه های چند جانبه ایست که تمام افرادی کلیدی یک پروژه تحت یک تفاهم نامه یکسان در آن کار می کنند و به تقسیم سود، زیان و ریسک می پردازند.

تفاوت دیگر IPD با سایر روشهای اجرا، شامل راه های ارتباطی رسمی تیم، فرآیند ها و ارتباطات و استفاده از تکنولوژی و فعل و انفعالات متقابل است. هسته اصلی IPD، تیم پروژه و اعضای آن است. این تیم ها به وسیله قانون هایی مبتنی بر صداقت، فعالیت های شفاف، همکاری موثر، و ارتباطات باز رهبری می شوند. همچنین تصمیم گیری بر پایه ارزش است و استفاده از تمام ظرفیت های تکنولوژی صورت می گیرد.

بر خلاف بسیاری از روش های سنتی ساخت، افراد کمی در صنعت دارای تجربیاتی در زمینه اجرای سیستم یکپارچه تحویل پروژه می باشند. IPD یک روش جدید و نوین در اجرای پروژه است. علاوه بر این نگرانی های قراردادی و تکنیکی قابل پیش بینی مانند پاداش (ریسک)، یکپارچگی تکنولوژی نرم افزاری، یکپارچگی فرآیندها، وجود اطلاعات تیمی مناسب، اقتصاد مشارکتی، تیم سازی و ارتباطات به عنوان عوامل کلیدی موفقیت در سیستم تحویل یکپارچه پروژه مورد تاکید هستند. (Benedict D & David, ۲۰۱۲, J)

در مدل های سنتی اجرای پروژه، جریان کار محل ثابت ندارد و ارتباطات بین اعضای پروژه برقرار نیست و کارکرد آنها را می توان چنین توضیح داد که تبدیل طراحی ها با فعالیت های مداوم و پیاپی مانند مسابقه تعویض است، جایی که هر بازیگری کار خود را تکمیل می کند و بخش خود را به دیگری واگذار می کند.

اما روش اجرای پروژه IPD، یک جریان کاری است که از تکنولوژی های جدیدی مانند بی.آی.ام استفاده می کند. سیستم یکپارچه تحویل پروژه، به توضیح ساختار تجاری و فرآیند هایی می پردازد که اعضای پروژه را قدرتمند می کند تا با دانش آنها همکاری کند و زودتر از حد معمول آنها را به کار گیرد و این یکپارچگی زود هنگام به تمام اعضای پروژه این امکان را می دهد تا پتانسیل های بالقوه خود را بهتر شناسایی کنند و بتوانند توانایی ها و بصیرت خویش را در راه همکاری مضاعف با فرآیندهای طراحی و گسترش ارزش فراهم آمده در چرخه حیات پروژه، به کار گیرند. (KARATHODOROS & BRYNJÓLFSSON, ۲۰۱۳)

تفاوت های بین IPD و سیستم طراحی و ساخت (D&B)، کمتر از تفاوت های بین IPD و سیستم های تحویل سنتی است که در روند طراحی و ساخت، مالک، طراحان و سازندگان به صورت همکار گونه از آغاز پروژه در قالب بودجه و برنامه زمان بندی مورد نظر با در نظرگیری محدودیت های مدل تجاری مالک کار می کنند. می توان چنین گفت که طراحی و ساخت گامی مابین سیستم تحویل سنتی پروژه و سیستم تحویل یکپارچه پروژه است (Mihic, et al, ۲۰۱۴)

بررسی بازار انرژی

• گروه اقتصادی

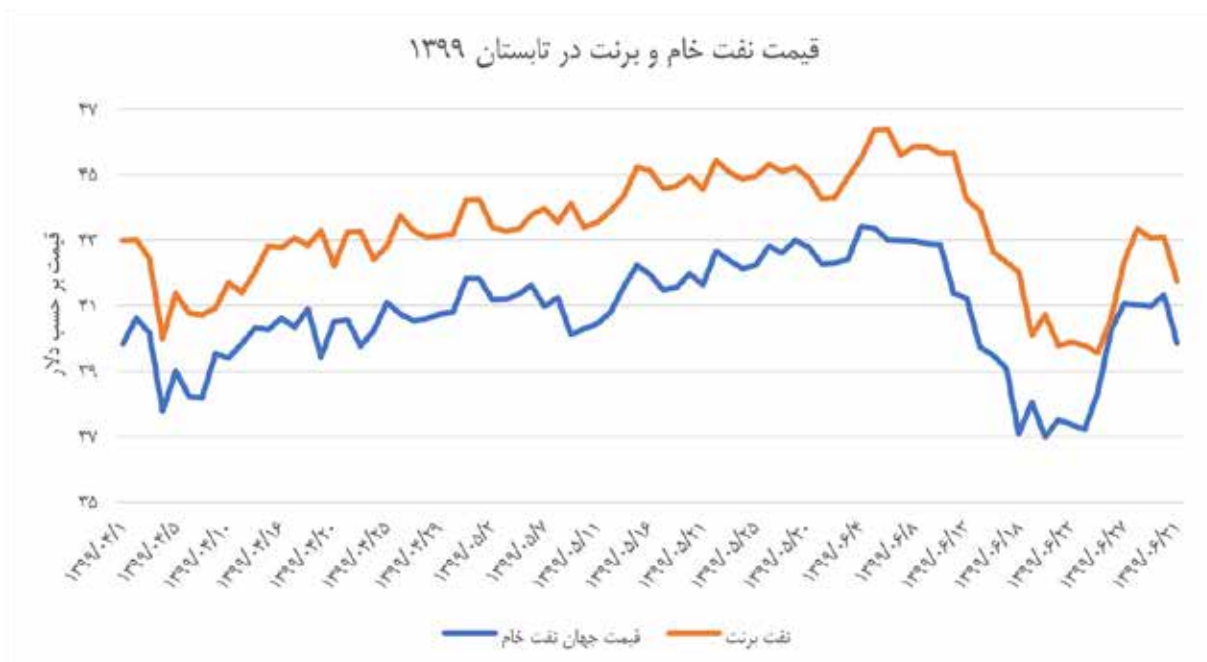
فرار از کرونا با سرعت ۱۶۴ درصدی

تری از خود به جا گذاشته است. مهم ترین دلیل این امر را قدرت گرفتن بازار فیزیکی نفت نسبت به بازار آتی ها می توان عنوان نمود. استراتژی جدید اوپک پلاس تقویت معاملات تحویل فوری نسبت به معاملات با سرسیدهای چند ماه بعد از چندی پیش مورد بحث و بررسی بود. به عبارتی اوپک پلاس با مدیریت کوتاه مدت بازار نفت، بازار فیزیکی را جذاب تر کرد تا قیمت آن اندکی بالاتر از معاملات آتی برای ماه های بعد قرار گیرد، تا تاجران ترغیب شوند نفت خود را از انبارها به تدریج تخلیه کنند. این اتفاق اواخر هفته گذشته رخ داد و قیمت معاملات با سرسید نزدیک از قراردادهای دورتر گران تر شد، پدیده ای که در دانش مالی به آن «وارونگی» می گویند.

پس از کاهش قیمت نفت زیر ۱۰ دلار در پایان سال ۹۸ و ابتدای سال ۹۹ به دلیل حضور ویروس کرونا و تعطیلی بسیاری از بنگاه های اقتصادی در دنیا در اولین روز از تیر ماه نفت سنگین ایران توانست در این بازه سه ماهه از قیمت ۱۶ دلار به ۴۲ دلار بر بشکه برسد، که این رشد برابر با ۱۶۴ درصد بود. قیمت ۴۲ دلار بر بشکه در آن بازه زمانی حدود ۲/۵ دلار از نفت خام آمریکا و چند سنت از برنت، پیشی گرفتن نفت ایران از شاخص های جهانی را نشان می دهد. اگر فصل بهار را بازه زمانی برای مقایسه روند قیمتی نفت سنگین ایران و شاخص های بین المللی نفت مانند برنت و وست تگزاس اینترمدییت در نظر بگیریم، می بینیم نفت ایران با اختلاف، بازدهی مثبت

نفت سبک عربی متعلق به عربستان نیز صادق است. نفت عربستان که در آوریل با تخفیف ۱۰/۲۵ دلاری نسبت به شاخص به فروش می‌رسید، اکنون ۳۰ سنت از آن گران‌تر است. بلمبرگ در گزارشی عنوان داشت که دلیل این واقعه اشتباه زیاد پالایشگاه‌ها در چین و اروپا برای خرید نفت است. آمار رسمی نشان می‌دهد مصرف نفت در چین به سطوح پیش از کرونا بازگشته است. علاوه بر چین، در آسیا، هند و ژاپن به عنوان مصرف‌کننده بزرگ نفت نیز تقاضای قوی‌تری به خود می‌بینند.

در ظهور این پدیده که منجر به تقویت بازار فیزیکی شده و نفت ایران به همراه دیگر گریدهای نفتی در خاورمیانه و حتی روسیه را در موقعیتی بهتر از شاخص‌های بین‌المللی قرار داده، عوامل دیگری مانند بازگشت تدریجی تقاضا در اروپا و چین نیز موثر بوده است. در هفته اول تیر ماه نفت اورال روسیه که با تخفیف ۴/۶ دلاری نسبت به برنت در اواخر مارس فروخته می‌شد، ۱/۵۵ دلار برای هر بشکه گران‌تر از این شاخص معامله شد که بالاترین پرمیوم قیمتی در ۱۰ سال اخیر به شمار می‌رود. همین امر برای گرید

افزایش ۳۶ درصدی رشد فروش خودروهای برقی در ۲۰۲۱

کارشناسان و تحلیلگران موسسه تحقیقاتی CER در گزارشی از افزایش فروش خودروهایی برقی در سال آتی میلادی خبر دادند به گفته کارشناسان Cairn Energy Research میزان فروش خودروهای برقی، پاک و دوستدار محیط زیست در بازارهای جهانی در سال آینده میلادی رشد ۳۶ درصدی را تجربه خواهد کرد. در صورت تحقق این پیش بینی فروش خودروهای برقی برای اولین بار در جهان از مرز ۳ میلیون دستگاه عبور خواهد کرد. تاکنون استقبال از خودروهای الکتریکی هیبریدی و پلاگین هیبریدی همواره روندی رو به رشد داشته، افزایش بهای سوخت در جهان، میل به پاکیزگی محیط زیست را می توان دلایل اصلی روی آوردن مشتریان به خودروهای برقی عنوان نمود، توسعه و تولید محصولات لوکس و قدرتمند برقی از سوی شرکت هایی مانند فولکس واگن، فورد، جنرال موتورز، بی ام و، نیسان و تسلا در سال آینده میلادی نیز به رونق بازار کمک خواهد کرد. کارشناسان نیز تلاش مداوم و پیگیرانه برخی دولت های اروپایی و آسیایی را یکی از مهم ترین فاکتورهای رشد تقاضای مشتریان و قیمت خودروهای برقی دانسته اند.

زغال سنگ

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو شرکت زغال سنگ البرز مرکزی ظرفیت های مطلوبی در خصوص شست و شوی زغال با احداث کارخانه زغال شویی طبق آخرین تکنولوژی روز دنیا ایجاد کرده است. تامین و خرید زغال های ورودی کارخانه زغال شویی این شرکت از معادن شرکت سامان سوادکوه، معادن زغالی استان های مازندران، گلستان و سمنان است که موجب دمیدن روحی تازه در البرز و این معادن شده تا جایی که سودآوری شرکت زغال سنگ البرز مرکزی در سال ۹۸ نسبت به سال های گذشته معدن کاری در این معدن رکورد چشمگیری را به ثبت رساند.

عباس نعیمی در چهارمین جلسه کمیته عالی بهداشت، ایمنی، محیط زیست و انرژی اظهار کرد: بازسازی سه پایگاه امداد و نجات در معادن البرز مرکزی، شرقی و کرمان و نیز طراحی و احداث پایگاه امداد و نجات در منطقه طبس، اجرایی شده و پس از احداث، تحویل وزارت صنعت، معدن و تجارت می شود. وی با بیان این که مهم ترین اقدام برای ارتقای ایمنی معادن و کاهش حوادث احتمالی، آموزش نیروی انسانی است، گفت: حفظ جان یک فرد با هیچ رقمی قابل قیاس نیست و از این رو قبل از هر چیز، باید افراد قبل از شروع به کار، آموزش لازم را فراگرفته و گواهی ورود به کار در معادن زغال سنگ را دریافت کنند. وجیه الله جعفری، مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران نیز درباره اقدامات انجام شده برای ارتقای ایمنی معادن زغال سنگ گفت: ساختمان مورد نظر برای ایجاد پایگاه های امداد و نجات معادن البرز مرکزی، شرقی و کرمان مشخص شده و آماده بازسازی و تجهیز به شیوه ای مدرن است.

پتروشیمی

هستند، نمونه فعالیت PDH ها در آمریکا و چین وجود دارد و در ایران طرح سلمان فارسی از این قبیل است. معمولاً PDH ها خروجی از خوراک پروپان هستند. اما محدودیت استفاده از پروپان این است که باید همزمان بوتان آن در جای دیگری مصرف شود. به عبارت ساده تر عرف جهانی است که هر دو محصول را در کنار هم صادر می کنند.

قیمت های پایه محصولات پتروشیمی با افزایش ۲/۹ درصدی بهای نیمایی ارز در کنار سیگنال های مهم صعودی در بازارهای جهانی در نهایت موجب شد رشدهای بزرگی در نرخ های پایه به ثبت برسد. که خروجی آن ثبت یکی از صعودی ترین هفته ها در تاریخ اعلام قیمت های پایه بود که در سومین هفته از تیر ماه رقم خورد. این روند افزایشی تاکنون بدون هیچ مانع یا سرعت گیر مشخصی ادامه داشته و به نظر می رسد دلیلی برای توقف این روند افزایشی در دسترس نخواهد بود. اثرگذاری مستقیم رشد بهای آزاد ارز بر نرخ های نیمایی دلار تاکنون محرک اصلی رشد قیمت محصولات پتروشیمیایی در بورس و بازار بوده است.

زنجیره تولید پروپیلن و پلی پروپیلن یکی از مهم ترین چرخه های تولیدی است و به شدت در زندگی ما نقش آفرین است و از جایگاه و اهمیت ویژه ای برخوردار است، بحران های اخیر موجب شد که فعالان صنعت پتروشیمی بیش از گذشته به فکر توسعه چرخه تولید و بازار این گروه کالایی بیفتند که می تواند انقلابی در تصمیم سازی در حوزه محصولات پتروشیمی به شمار رود. انقلابی که هنوز نمی توان درباره ابعاد آن به صراحت قضاوت کرد. این انقلاب از آن جهت بسیار مهم ارزیابی می شود که تغییری قدرتمند را در صنعت پتروشیمی رقم زده که همچون گذشته بر مبنای ذخایر زیرزمینی ترسیم نشده است. به این ترتیب اگر در زمینه تولید پلی پروپیلن کاری نشود برتری تقاضا بر عرضه ها شتاب خواهد گرفت و جایگاه ایران در این صنعت به شدت تضعیف خواهد شد. به عبارتی دیگر آینده صنعت پتروشیمی جهان پروپیلن محور خواهد بود. منبع اول تولید پروپیلن پالایشگاه ها و منبع دوم تولید پروپیلن ها از واحدهای پتروشیمی الفینی است و منبع دیگر PDH ها (میعانات گازی)

برق

اجرای تعرفه ساعات اوج بحرانی حداکثر برای ۵ درصد از ساعات سال (۴۰۰ تا ۵۰۰ ساعت) طی ماه‌های تابستان اجرا شد. وزیر نیرو در نامه‌ای به اسحاق جهانگیری افزایش تعرفه برق مشترکان با دیماند ۳۰ کیلووات و بیشتر در ساعات اوج بار بحرانی شبکه برق که در برنامه‌های تشویقی مشارکت نمی‌کنند را درخواست نمود. بر این اساس افزایش تعرفه برق برای این گروه که عمدتاً در بخش صنایع جامایی شده‌اند، حدود سه برابر قیمت فعلی برق خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود با اجرای این طرح بالغ بر ۱۲۰۰ مگاوات از میزان مصرف ساعات اوج بحرانی مصرف کشور کاسته شود و از افزون بر ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری جدید که در شرایط حاضر تامین آن بسیار مشکل است، جلوگیری به عمل آید. رکورد مصرف بیش از ۵۶ هزار مگاوات در دو روز متوالی (۲۶ و ۲۷ خردادماه) در بهار سال جاری نگرانی‌هایی را برای سیاست‌گذاران نیروی کشور پیش‌آورده که در صورت ادامه روند افسارگسیخته مصرف در کشور، تامین پایدار برق به چه سمت و سویی حرکت خواهد کرد. سخنگوی صنعت برق کشور با اشاره به این که یکی از راه‌کارهایی که برای مدیریت مصرف در دنیا سابقه و بازخورد خوبی کسب کرده است، اظهار کرد: تجربه برخی از کشورها نشان می‌دهد ۴۵ درصد مصرف برق با اعمال تعرفه پیک بحرانی کاهش یافته است. به اعتقاد رجبی مشهدی این رویکرد منجر به اصلاح ضریب بار مصرف و همچنین کاهش سرمایه‌گذاری‌هایی که برای مدت محدود انجام می‌شوند را در پی خواهد داشت. صنایع در این ساعت‌ها می‌توانند تولیدشان را کاهش دهند و به همان نسبت مصرف برق‌شان را هم کمتر کنند. همچنین می‌توانند در بقیه ساعات سال سطح تولید خود را افزایش دهند. به گفته سخنگوی صنعت برق کشور، البته وزارت نیرو مقرراتی وضع کرده که براساس آن‌ها صنایع حتی می‌توانند بیش از دیماند خریداری شده‌شان در سایر ساعات برق مصرف کنند. ضمن این که می‌توانند از مزایای طرح‌های تشویقی وزارت نیرو استفاده کنند.

پلیمرها در حالی هفته جاری را پشت سر می‌گذارند که معاملات مربوط به پراتهاب ترین محصول آنها یعنی PVC به آرامش نسبی رسیده است. که نشانه تغییر فاز در بازار پلیمرهاست گویی کل بازار با جرقه‌هایی از تغییر فاز معاملاتی قیمتی روبه‌رو شده است. فعالان این بخش از افزایش تزریق واقعی کالا به بازار صحبت می‌کنند که این موضوع با تاثیر بر جو روانی حاکم بر بازار انتظار بالا رفتن عرضه در روزهای آتی را تقویت می‌کند. که این موضوع نشان دهنده موفقیت آمیز بودن فعالیت نهادهای متولی برای بازار پراتهاب گروه کالایی PVC است. به گفته دکتر باقری کارشناس بازار محصولات پتروشیمی، به رغم نوسان‌های بی‌سابقه بهای ارز آزاد و فاصله قابل توجه آن با بهای نیمایی، روند قیمتی حاکم بر بازار محصولات پتروشیمی همراه با آرامشی نسبی به صورت تدریجی شکل صعودی به خود گرفته است. در حالی که در سایر بازارها نظیر محصولات فلزی این افزایش با شتاب قابل توجه همراه بوده است که سبب شده قیمت‌ها در این بازارها خیلی توجه پذیر نباشند. بنابراین به رغم صعود آهسته نرخ محصولات پتروشیمی جو حاکم بر بازار را به گونه‌ای ساماندهی کرده که در صورت افت بهای ارز، تعدیل قیمتی قابل توجهی به دنبال آن اتفاق نیفتد و بازه نوسان قیمتی در این بازار نسبت به سایر بازارها کمتر خواهد بود.

بهزاد محمدی معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی به نقل از شرکت ملی صنایع پتروشیمی طی نشست در ۲۹ تیرماه اظهار کرد: مشوق‌های مناسبی در بخش‌های مختلف برای سرمایه‌گذاران طرح جامع تولید پروپیلن در نظر گرفته شده است. از این رو دیروز طرح جامع تولید پروپیلن با هدف ارتقای ظرفیت تولید به سالانه ۳ میلیون تن تهیه و برنامه ریزی شده است که این طرح در سه منطقه جنوب، غرب و شمال کشور اجرا می‌شود. پیش‌بینی می‌شود که سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای این طرح حدود ۳۸۰ میلیون دلار باشد و مشوق‌های مناسبی در بخش‌های مختلف برای جذابیت اقتصادی در نظر گرفته شده است.

و حمل و نقل گسترش داد. بررسی‌های نشان می‌دهد که انرژی‌های تجدیدپذیر به طور فزاینده‌ای ارزان‌تر از ظرفیت برق جدید براساس سوخت‌های فسیلی است. انرژی‌های تجدیدپذیر در سال ۲۰۱۹، رکورد جدیدی را به ثبت رساند و ظرفیت تولید برق نصب شده این بخش بیش از ۲۰۰ گیگاوات رشد کرد که بیشترین افزایش مربوط به انرژی خورشیدی بود. چین سهم بالاتری نسبت به اقتصادهای توسعه یافته برای سرمایه‌گذاری کلی در انرژی‌های تجدیدپذیر طی پنج سال اخیر داشته‌اند. انرژی‌های بادی و خورشیدی به جریان اصلی منابع برق تجدیدپذیر تبدیل شده‌اند و به طور فزاینده‌ای با قیمت مناسب با سوخت‌های فسیلی رقابت می‌کنند. در سطح جهانی، ۳۲ کشور حداقل ۱۰ گیگاوات ظرفیت انرژی تجدیدپذیر در سال ۲۰۱۹ داشته‌اند. این تعداد در اوایل این دهه ۱۹ کشور را شامل می‌شد. بازار برق خورشیدی در سال ۲۰۱۹ با رشد ۱۲ درصدی به رکورد ۱۱۵ گیگاوات رسید. انرژی‌های تجدیدپذیر بیش از یک سوم ظرفیت نصب شده برای تولید برق و بیش از ۲۶ درصد برق تولید شده در جهان را بر عهده دارند. بررسی‌ها نشان می‌دهد مجموع ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر کشور تا پایان خردادماه امسال به ۸۲۵ مگاوات رسیده و ۸۲۱ مگاوات ظرفیت جدید نیز در حال ساخت است. براساس تازه‌ترین گزارش سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران، میزان برق تولید شده از منابع تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق تا پایان خرداد امسال به چهار میلیارد و ۸۷۶ میلیون کیلووات ساعت رسیده است.

همچنین هیات دولت مصوبه برق مجانی برای کم مصرف‌ها را ابلاغ کرد، بر این اساس صورت حساب برق مشترکان خانگی کم مصرف با تخفیف ۱۰۰ درصدی اعمال خواهد شد، طبق بررسی آمارهای الگوی مصرف، حدود ۸ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر خانوار جزو مشترکان کم مصرف هستند. بر اساس این مصوبه، سکونت‌گاه‌های خالی از سکنه و غیردائم مانند باغ و ویلاها مشمول این تخفیف نیستند. همچنین قیمت برق مصرفی مشترکانی که متناسب با الگوی مصرف می‌کنند، ثابت می‌ماند و قیمت برق مصرفی مشترکان پرمصرف، ۱۰ درصد افزایش خواهد یافت. همزمان با هفته دولت چهار پروژه احداث نیروگاه تولید پراکنده در شهرستان‌های پاکدشت، ورامین، ملارد و احمدآباد مستوفی در شهرستان اسلامشهر به مبلغ ۱۴۶۷ میلیارد ریال، احداث خروجی پست‌های ۶۳ کیلوولت پرندهک، نسیم شهر و ساتکاپ به مبلغ ۵۳ میلیارد ریال و احداث، اصلاح و بهینه‌سازی شبکه و روشنایی معابر در شهرستان‌های تحت پوشش توزیع برق استان تهران به مبلغ ۷۳۵ میلیارد ریال در زمره این طرح‌ها هستند. حاجی رضا تیموری تعداد مشترکان تحت پوشش شرکت توزیع نیروی برق استان تهران را بالغ بر ۲ میلیون و ۴۳۰ هزار مشترک اعلام کرد.

آخرین بررسی‌ها از انرژی‌های تجدیدپذیر نشان می‌دهد که رشد چشمگیر ظرفیت برق خورشیدی در ۲۰۱۹ رقم خورده است. اگر چه رشد قابل توجهی طی پنج سال گذشته در انرژی‌های تجدیدپذیر رخ داده است، اما باید آن را فراتر از بخش برق به بخش‌های گرمایش، سرمایش

نفت

پس از شروع سال میلادی نفت افت و خیزهای زیادی را تجربه کرد. در این بازه، بهای طلای سیاه با بالا گرفتن تنش‌های سیاسی بین ایران و آمریکا به مرز ۷۲ دلار بر بشکه رسید و با تخریب بی سابقه تقاضا به دلیل شیوع کرونا و سیل بشکه‌هایی که از سوی عربستان و متحدانش طی جنگ قیمتی در ماه مارس و آوریل به بازار سرازیر شد، و به کف چندین ساله خود رسید، بهای نفت خام آمریکا به محدوده منفی وارد شد، با این حال پس از آن شرایط بهبود یافت و نفت تا محدوده ۴۰ دلاری بالا آمد. بسیاری از تحلیلگران حوزه نفت معتقدند که همه‌گیری کووید-۱۹ عاملی برای تسریع روند نزولی شدن بهای نفت بود، ولی اگر کرونا هم شیوع پیدا نمی‌کرد قیمت نفت افت در بلندمدت روند نزولی را پیدا می‌کرد. البته برخی از تحلیلگران برای رسیدن نفت به نرخ ۷۰ دلار نیز پیش‌بینی‌هایی دارند، اما تجربه این بازار نشان داده که در شرایط پرتری عرضه بر تقاضا نمی‌توان چندان امیدوی به بهبود شرایط داشت. حتی با برطرف شدن این بیماری و رشد تقاضا نیز نباید منتظر برگشت پرسرعت قیمت نفت به بهای پیشین بود و تا مدتی حتی با افزایش تقاضا قیمت‌ها در سطح حداقلی باقی خواهد ماند. از سوی دیگر کشورهای اوپک درصدد کاهش تولید به منظور ایجاد تعادلند، اما در این میان روسیه با طرح تشدید کاهش تولید نفت مخالف است. با وجود اینکه سران اوپک از توافق کاهش تولید روزانه حدود ۱۰ میلیون بشکه نفت خبر دادند اما این تفکر نیز نتوانست تأثیر چندانی بر روند قیمتی نفت در بازار داشته باشد.

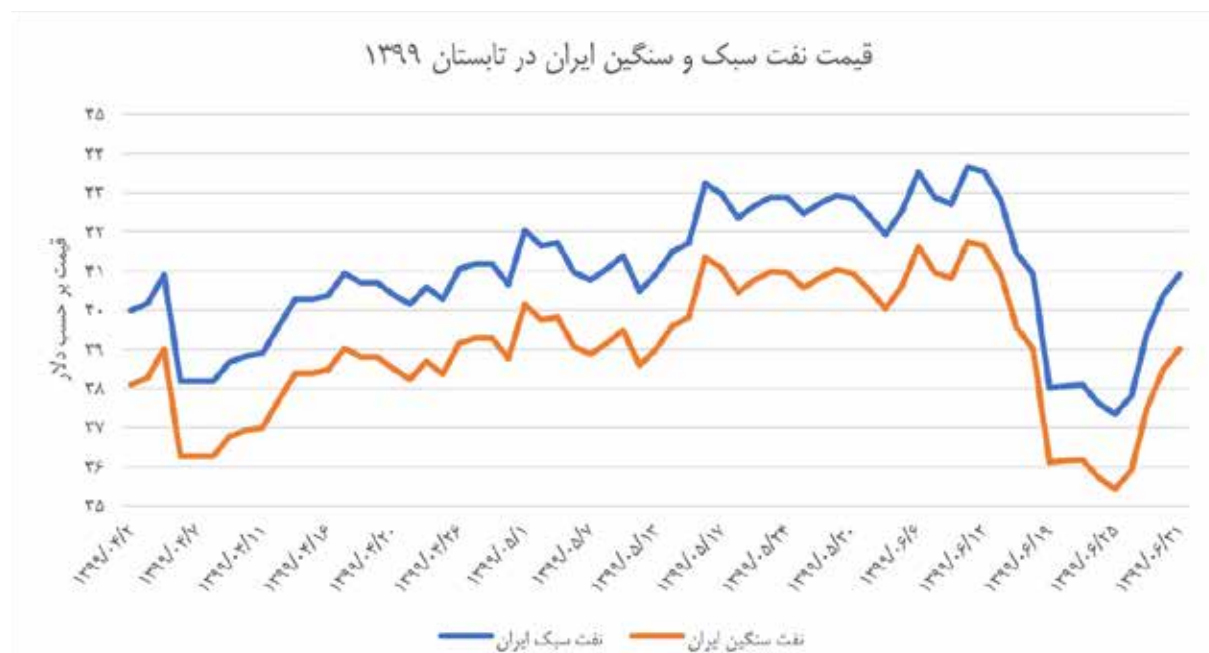

- ۳- امسال ۲۵ میلیون تن به ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور افزوده می‌شود.
- ۴- ظرفیت پالایشگاه ستاره خلیج فارس نیز با رفع تنگناها به ۴۵۰ هزار بشکه می‌رسد.
- ۵- صندوق پژوهش و فناوری نفت به زودی فعال می‌شود.
- ۶- در حوزه پایین دست پتروشیمی و زنجیره متانول و پروپیلن نیز کارهای خوبی انجام شده که به زودی اعلام می‌شود.
- ۷- ظرفیت برداشت روزانه نفت خام از میدان‌های غرب کارون از ۷۰ هزار بشکه به ۴۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است.
- ۸- در صادرات وضع قابل قبولی داریم.
- ۹- جهش دوم پتروشیمی تقریباً تا سال ۱۴۰۰ به سرانجام و تولید ناخالص این صنعت به ۱۰۰ میلیون تن می‌رسد. ارزش تولیدات نیز به قیمت سال ۹۵ به ۲۵ میلیارد دلار می‌رسد.
- ۱۰- قرار است با اجرای قرارداد تکمیل توسعه میدان آزادگان جنوبی، تولید این میدان از ۱۴۰ هزار بشکه کنونی به ۳۲۰ هزار بشکه برسد و ۲۰۰ میلیون فوت مکعب گاز نیز برای آن جی ال ۳۲۰۰ تامین خواهد شد.
- اوپک در گزارش سالانه ۲۰۲۰ خود درباره تولید، تقاضا، صادرات، واردات و سایر داده‌های کلیدی نفت و گاز در ۱۳ کشور عضو اوپک شامل آنگولا، الجزایر، امارات متحده عربی، ایران، عراق، عربستان سعودی، کنگو، کویت، گابن، گینه استوایی، لیبی، نیجریه و ونزوئلا را ارائه نموده است در این گزارش میزان تولید نفت ایران در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال پیش از آن ۳۳ درصد کاهش پیدا کرده است. این کاهش در بخش صادرات بسیار عمیق‌تر نیز بوده و تحت تحریم‌های نفتی در سال گذشته با سقوطی ۶۴ درصدی مواجه شده و به ۶۵۰ هزار بشکه در روز رسیده است. گاز ایران اما با افزایش تولید رو به رو شده و به ۲۵۳ میلیارد متر مکعب گاز رسیده است.
- وزیر نفت زنگنه در نشست در خصوص آینده نفت ۱۰ خبر خوش را بر شمرد:
- ۱- به زودی ۹ قرارداد طرح نگهداشت و افزایش تولید نفت (EPC/EPD) با شرکت‌های ایرانی امضا می‌شود.
- ۲- ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی و پالایشگاه ستاره خلیج فارس افزایش پیدا می‌کند.

از آنچه در دوران تحریم برای بازار نفت ایران رخ می دهد، آسیب هایی جدی متوجه صنعت نفت خواهد شد. در تازه ترین گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی تاکید شده «به اعتقاد کارشناسان آژانس بین المللی انرژی، ایران در پی تحریم های مختلف اعمال شده و پیامدهای گسترده آن نظیر جذب نشدن سرمایه گذاری خارجی مورد نیاز و انتقال تکنولوژی های روز دنیا به علت حضور نداشتن شرکت های نفتی تراز اول دنیا، در بلندمدت در سطح تولید ۴/۵ میلیون بشکه در روز باقی خواهد ماند. رکورد ایران در سال ۱۹۷۴ رقمی معادل ۶ میلیون بشکه بود و به گزارش اوپک تا پیش از خروج یک جانبه آمریکا از توافق بین المللی برجام در اردیبهشت ۹۷ در جایگاه سومین تولیدکننده بزرگ اوپک قرار داشت. این رتبه پس از بازگشت تحریم های یک جانبه آمریکا علیه ایران و پیشی گرفتن امارات و کویت، به جایگاه پنجم تنزل پیدا کرده است. طبق آخرین گزارش اوپک، تولید روزانه نفت خام ایران به ۱/۹ میلیون بشکه در روز رسیده بود. قیمت هر بشکه نفت پایه وست تگزاس اینترمدیت برای تحویل در ماه می بزرگ ترین سقوط روزانه خود را تجربه کرد و با ۳۱۶ درصد کاهش به منفی ۴۰ دلار و ۳۲ سنت رسید که رقمی بی سابقه در طول تاریخ به شمار می رود. درحال حاضر بازار جهانی نفت به کارزار جنگ تولید و عرضه تبدیل شده و کشورهای تولیدکننده ای که بتوانند نفت را با قیمت پایین تری عرضه کنند برنده این رقابت خواهد بود. در برنامه سوم توسعه نیز ایران تجربه فروش نفت با قیمت ۷ دلار را داشت. در آن زمان قیمت تمام شده نفت در کشور کمتر از ۵ دلار بود و به این ترتیب همچنان ایران از فروش نفت سود می کرد. درحال حاضر نیز

در تائید بیانات زنگنه هلیما کرافت، یکی از تحلیلگران کالایی وال استریت در مورد سناریوی بازگشت نفت ایران به بازار با فرض رئیس جمهور شدن جو بایدن به عنوان رئیس جمهور بعدی آمریکا عنوان نمود: با بازگشت آمریکا به برجام و برداشته شدن تحریم های گسترده، نفت ایران راه خود را مجدداً به بازار پیدا خواهد کرد. پیش از این، توافق ایران و ۵+۱ زمینه ساز جهش تولید نفت کشور در دوره ای کوتاه شد و صادرات به حالت عادی بازگشته بود. اس اند پی گلوبال پلنتس نیز در گزارشی نوشت که سرنوشت تولید و صادرات نفت خام ایران در صورت روی کار آمدن بایدن یا ترامپ تعیین خواهد شد. این موسسه معتقد است که در صورت انتخاب جو بایدن، نامزد حزب دموکرات، به احتمال قوی تحریم های این کشور علیه ایران تعلیق خواهد شد. در این صورت ایران می تواند تا ۲/۵ میلیون بشکه نفت در روز را وارد بازار کند اما چنانچه این اتفاق روی دهد، اوپک پلاس با آزمونی دشوار برای به تعادل رساندن بازاری رو به رو خواهد بود که همین حالا نیز از نفت اشباع است. از این رو انتخابات ریاست جمهوری آمریکا می تواند بزرگ ترین تاثیر را بر بهای جهانی نفت بگذارد. اما در سناریوی دیگر اگر ترامپ برای دومین بار نیز در انتخابات پیروز شود، تحلیلگران انتظار دارند که تحریم های ایران نیز همچنان به قوت خود بمانند و حداقل برای یک سال، جدل های لفظی بین واشنگتن و تهران نیز ادامه یابد.

اما مرکز پژوهش های مجلس در تازه ترین گزارش خود، با تحلیل ابعاد آسیب های احتمالی صنعت نفت ایران، ناشی از تداوم تحریم های آمریکا، تصویری مبهم را برای آینده نفت ایران متصور شد، در این گزارش عنوان شد که چنانچه راه حلی برای برون رفت از شرایط فعلی در دست نباشد، فزاتر

کنندگان نفت و گاز از جنگ تمام عیار قیمت نفت رنج می‌برند که با کاهش شدید آن اوضاع روبه‌خامت نیز خواهد رفت. به عنوان مثال در مورد برندگان نفت، مراکش، اردن و تونس جزو واردکنندگان انرژی هستند. برای کشوری مانند مراکش که به واردات انرژی بسیار وابسته است، قیمت نفت حدود ۳۰ دلار در هر بشکه یا پایین‌تر، همچنین مراکش یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات مبتنی بر فسفات در جهان است که موتور اصلی اقتصادی این کشور است. محصولات فسفات نیاز به حجم عظیمی از گوگرد (فرآورده جانبی نفتی) و آمونیاک (ساخته شده از گاز طبیعی) دارند. بنابراین این کشور را می‌توان بزرگ‌ترین برنده جنگ قیمت روسیه و عربستان سعودی نامید.

برخی تولیدکنندگان بزرگ نفت دنیا از پس رقابت در این بازار با این قیمت‌ها برمی‌آیند. و این موضوع نیز با افزایش قیمت دلار رنگ و بویی قوی‌تر از قبل را دارد. و به تبع پایین آمدن قیمت نفت به سود کشورهای خریدار آن خواهد بود. کشورهای تولیدکننده جهان همزمان با دو واقعه ویروس COVID-19 و جنگ قیمت نفت بین روسیه و عربستان سعودی، به طور طبیعی، کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرند، هرچند که هر یک به طرق مختلف اثر خواهند پذیرفت. آن‌هایی که مصرف‌کننده خالص انرژی هستند و می‌توانستند از قیمت بسیار کم انرژی بهره‌مند شوند، توسط COVID-19 دچار مشکل می‌شوند، در حالی که تولید

قیمت جهانی نفت کوره در تابستان ۱۳۹۹

حجم صادرات نفت و گاز در تیرماه سال ۱۳۹۹ به گزارش
اوپک

کشور	۲۰۱۸		۲۰۱۹	
	نفت	گاز	نفت	گاز
عربستان سعودی	۷/۳۷	۱۱۸	۷/۰۴	۱۱۷
عراق	۳/۸۶	۱۱/۱۳	۳/۹۷	۱۱/۵۴
امارات	۲/۳	۴۷/۶۲	۲/۴۱	۵۵/۱
نیجریه	۱/۹۸	۴۴/۲۵	۲/۰۱	۴۷/۸۳
کویت	۲/۰۵	۱۷/۷۴	۱/۹۹	۱۳/۹۵
آنگولا	۱/۴۲	۹/۶۱	۱/۳۲	۱۰/۵۵
لیبی	۱	۱۳/۸۸	۱/۰۴	۱۴/۱۹
ونزوئلا	۱/۲۷	۲۴/۷۹	۰/۸۵	۲۰/۵۶
ایران	۱/۸۵	۲۴۸/۵۲	۰/۶۵	۲۵۳/۷۷
الجزایر	۰/۵۷	۵۹/۹	۰/۵۸	۸۹/۵۸
کنگو	۰/۳۱	۰/۸۷	۰/۳۱	۰/۵۸
گابن	۰/۱۷	۰/۵۳	۰/۲۱	۰/۴۶
گینه استوایی	۰/۱۲	۷/۷۵	۰/۱۱	۶/۳۳

بنزین و گاز طبیعی

قانون در رابطه با اصلاح طرح سهمیه بندی بنزین، وزارت نفت از آن اطاعت خواهد کرد. زنگنه برای اصلاح طرح سهمیه بندی بنزین - مبنی بر تغییر سهمیه بنزین از هر خودرو به هر خانوار - تصریح کرد که این وزارت خانه در حال حاضر برنامه ای ندارد و دولت نیز فعلا هیچ پیشنهادی نداده است. در میانه شهریور و پس از گذشت حدود ۹ ماه از طرح سهمیه بندی بنزین مبحث تک و برخی شدن بنزین طرح جدید مجلس شده است، اما به نظر می رسد حالا ورق در حال برگشتن به سمت توزیع بنزین بر اساس کد ملی افراد به جای پلاک خودروها است. بر این اساس طبق گفته نمایندگان مجلس، دولت موظف خواهد بود مازاد بنزین افراد را به بهای ۹۰ درصد قیمت بنزین در فوب خلیج فارس از آن ها بخرد. اگر دولت موظف به پرداخت ۹۰ درصد قیمت فوب خلیج فارس برای هر لیتر بنزین مازاد شود، طبیعتا افراد به سمت قیمت های فوب تمایل بیشتری خواهند داشت.

هر گالن بنزین در بازار آمریکا، با حدود ۱۳ درصد افزایش از ۱/۱۱ دلار به ۱/۲۶ دلار رسید. قیمت بنزین در یک مثلث که ضلع پایین آن محدوده خط روند صعودی و ضلع بالای آن محدوده قیمتی ۱/۳ دلار است، قرار دارد. شکسته شدن ضلع پایین این مثلث نشانه احتمالی نزولی و شکسته شدن ضلع بالای آن نشانه احتمالی صعودی خواهد بود. قیمت حامل های انرژی و فرآورده های نفتی در بازار نایمکس آمریکا در پی شیوع افسارگسیخته و سریع ویروس کرونا در آمریکا و سراسر جهان، واکنشی نزولی از خود نشان دادند. فرماندار پرجمعیت ترین ایالت آمریکا دوشنبه دستور داد مکان های عمومی از جمله رستوران ها، سالن های نمایش، باغ وحش ها و موزه ها خدمات داخلی خود را متوقف کنند. در آسیا و استرالیا نیز محدودیت های از این دست اعمال شده است. در پی اخبار مبنی بر تغییر در سهمیه بندی بنزین بیژن نامدار زنگنه، وزیر نفت عنوان نمود: در صورت تبدیل طرح مجلس به

به نیروگاه ها و تغییرات آن از سال ۱۳۹۲ تاکنون تصریح کرد: در سال ۱۳۹۲، حدود ۴۳ درصد سوخت نیروگاه ها به صورت مایع بود که ارزش آن ۱۸ میلیارد دلار می شد، اما در چند سال اخیر این رقم به ۱۰ درصد رسیده است، اگرچه ۴/۵ تا ۵ درصد تقاضا افزایش یافته است.

گاز طبیعی در ۲۰ روز پایانی فصل برخلاف دو ماه قبلی خود در تیر و مرداد مسیر نزولی را آغاز و تا پایان فصل در نشیب تندی قرار گرفت، به شکلی که این حامل انرژی در روز کاری، بیش از ۱۲ درصد سقوط کرد تا با قیمت ۲ دلار و ۲۷ سنت برای هر یک میلیون بی تی یو در پایان هفته اول رکود معامله شود. بنزین نیز با شیب کمتری پس از گاز بدترین عملکرد هفتگی را با نزدیک به ۷ درصد کاهش تجربه کرد. تحلیلگران مهم ترین دلیل این کاهش ها را خبرهای مبنی بر تضعیف تقاضای سوخت در آمریکا در کنار پایان یافتن تعطیلات تابستانی، به همراه بازگشت به تولید پالایشگاه هایی که از دوره تعمیرات پس از توفان لورا خارج شده بودند، عنوان کردند.

مدیرعامل شرکت پالایش نفت تهران از بهره برداری پروژه جایگزینی برق نیروگاه شمالی پالایشگاه تهران از STG (مولد برق یا بخار آب) به GTG (مولد برق با گاز طبیعی) خبر داد و افزود این فرآیند افزایش ۹ درصدی راندمان واحد توربین های گازی، کاهش حدود یک درصدی مصرف انرژی، کاهش ۲۲ میلیون کیلوگرمی گازهای آلاینده و گلخانه ای و صرفه جویی مستقیم و غیرمستقیم بیش از ۲۱۰ میلیارد ریالی در سال را برای این پالایشگاه به همراه خواهد داشت.

بیژن زنگنه وزیر نفت در نشست خبری از صادرات گاز به حجم ۱۶ میلیارد مترمکعب خبر داد و تصریح کرد که ترکیه حدود دو ماه و نیم گاز دریافت نکرد. ۵۰ میلیون متر مکعب به عراق صادر می شود و تا حدی گاز به ارمنستان ارسال می کنیم. پاکستان نیز فعلا به رغم آمادگی ما گازی خریداری نمی کند. وی افزود در برنامه های گازرسانی روستایی و طرح های توسعه ای بزرگ در پارس جنوبی و غرب کارون بهبود وضعیت پالایشگاه ها در دستور کار ما قرار دارد. وی درباره گازرسانی

قیمت جهانی بنزین و گاز طبیعی در تابستان ۱۳۹۹

پیش بینی نفت با اوپک، IEA و EIA

به نفت انتظار دارند تقاضای جهانی بنزین و گازوئیل تا پایان سال آینده به سطوح قبل از همه گیری بازگردد که به نوعی چشم انداز کاهشی تقاضای نفت خام را مخابره می کند و آینده متزلزلی در انتظار نفت خواهد بود. بی پی اولین شرکت بزرگی است که پایان دوره ای (اوج تقاضای نفت) را اعلام کرد که تصور می شد یک دهه دیگر یا بیشتر به انتها برسد. بی پی در گزارش روز گذشته اش اعلام کرد ممکن است مصرف نفت هیچ گاه به سطوح پیش از بحران کرونا باز نگردد. ترافیکورا نیز معتقد است بازار نفت قبل از آن که بهبود پیدا کند، بدتر خواهد شد. این شرکت با تاکید بر راکد بودن تقاضا اعتقاد دارد مازاد عرضه در حال بازگشت به بازار نفت است. اما سیتی گروپ انتظار دارد نفت ۶۰ دلاری در سال آینده میلادی بازگردد. اد مورس، سرپرست تحقیقات کالایی در سیتی در این زمینه می گوید: «نفت برنت در سال ۲۰۲۱ به طور متوسط ۵۵ دلار بر بشکه خواهد بود.» به گفته مورس، سناریوی اصلی این موسسه این است که قیمت ها رشد خواهند داشت، زیرا بازار به تعادل خواهد رسید. مدیرعامل گروه ویتول پیش بینی کرد تقاضای جهانی برای نفت در بخش های حمل و نقل به استثنای سوخت جت تا سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۱ به سطح پیش از شیوع ویروس کرونا بازخواهد گشت. همچنین در تازه ترین گزارش اوپک و آژانس بین المللی انرژی نگرانی این دو سازمان بین المللی از چشم انداز تقاضای نفت خام زیر سایه شیوع موج دوم کرونا مشهود است. مهم ترین نکات در گزارش هر دو موسسه حاکی از کند شدن روند بهبود تقاضای نفت خام در ماه های باقی مانده از سال جاری و همچنین سال آینده میلادی است. آژانس چشم انداز بازار جهانی نفت را حتی شکننده تر از قبل می داند، زیرا شیوع موج دوم کرونا مانع بهبود طبیعی تقاضای نفت خام خواهد شد.

منابع

پایگاه اطلاع رسانی وزارت نفت
صندوق بین المللی پول
گزارش های اوپک
فایننشیل تایمز
اس پی گلوبال
نشریه فوربس

آژانس بین المللی انرژی IEA پیش بینی کرد نفت در حال طی مسیری است که تخریب تقاضایی به میزان ۷/۹ میلیون بشکه در روز یا حدود ۸ درصد از تقاضای روزانه سال گذشته در سال ۲۰۲۰ رقم بخورد. به گفته آژانس، این موضوع با وجود این که همچنان یک رکورد در کاهش تقاضای سالانه به شمار می رود، به بدی که قبل از این فکر می شد، نیست. این نهاد ماه گذشته تخمین زده بود در سال جاری ۸/۳ میلیون بشکه در روز از تقاضا کاسته شود. این نهاد تخمین خود از تقاضای فصل دوم را هم به میزان ۱/۵ میلیون بشکه در روز افزایش داده، هرچند هنوز هم برابر ۱۷ درصد کاهش نسبت به همین دوره در سال ۲۰۱۹ است. همچنین آژانس گفته در فصل سوم سال، مصرف جهانی نفت حدود ۱۴ درصد افزایش خواهد یافت و در این دوره به دلیل بازگشت فعالیت های اقتصادی به ۹۴/۳ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. اداره اطلاعات انرژی آمریکا EIA نیز پیش بینی کرده تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۰، ۸/۲ میلیون بشکه روزانه کمتر از سال گذشته باشد. بر این اساس، اداره اطلاعات انرژی آمریکا گفته تقاضای سال جاری و آینده به ترتیب به ۹۲/۸۹ میلیون بشکه و ۹۲/۸۸ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. EIA همچنین در مورد قیمت نفت نیز پیش بینی کرده بهای طلای سیاه در سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، به ترتیب ۴ و ۲ دلار بیشتر از تخمین قبلی اش باشد. بر این اساس، این نهاد آمریکایی گفته قیمت نفت برنت در سال جاری و آینده به طور متوسط ۴۰/۵ و ۴۹/۷ دلار بر بشکه خواهد بود. سال گذشته برنت قیمتی برابر با ۶۴/۳۷ دلار در هر بشکه داشت. علاوه بر این، اداره اطلاعات انرژی آمریکا پیش بینی کرده بهای نفت وست تگزاس اینترمدییت نیز در سال ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ برابر ۳۷/۵۵ و ۴۵/۷ دلار بر بشکه باشد که از سطح سال گذشته یعنی ۵۷/۰۲ دلار بسیار پایین تر است. سازمان کشورهای صادرکننده نفت در گزارش تازه خود که به بررسی نفت در سال جاری و آینده پرداخته، مدعی شده تقاضا برای نفت اعضای اوپک در سال ۲۰۲۱ در سطحی بیش از ۲۰۱۹ قرار خواهد گرفت. این سازمان بخشی از این اتفاق را به دلیل افزایش تقاضای جهانی در سال آینده می بیند. اما علت اصلی آن از نظر اوپک، تلاش رقبای این سازمان در بازگشت تولید خواهد بود که خریداران را به سمت نفت اوپک سوق خواهد داد. همچنین کنفرانس سالانه نفت موسسه اس اند پی گلوبال پلتس به صورت مجازی بزرگانی نظیر بی پی، ترافیکورا، سیتی گروپ و ویتول را از صنعت نفت گرد هم آورد. مدیران ارشد صنایع وابسته

بازار مسکن

• گروه اقتصادی

عوارض ساخت

ساختمان مسکونی به‌طور میانگین به حدود ۶۵۰ هزار تا یک میلیون تومان در شهر تهران برای سال جاری افزایش پیدا خواهد کرد. البته آن‌طور که بررسی‌ها نشان می‌دهد میانگین نرخ عوارض ساختمانی برای برخی مناطق شمال شهر تهران از مترمربعی ۲ میلیون تومان هم فراتر می‌رود به ویژه در ساخت‌وسازهای بلندمرتبه که به دلیل عوارض صدور تراکم مازاد، مبلغ پرداختی سازنده‌ها به شهرداری تهران به‌صورت تصاعدی افزایش پیدا خواهد کرد. اثرگذاری اجرای این مصوبه به دو اثر کوتاه‌مدت و میان‌مدت خواهد بود که در کوتاه‌مدت با توجه به شرایط فعلی حاکم بر بازار و سایه‌اندازی رکود سنگین بر معاملات مسکن، بعید است اما در میان‌مدت از آنجاکه قیمت تمام‌شده ساخت مسکن را افزایش می‌دهد و پس از مدتی بر قیمت فروش واحدهای نوساز تکمیل شده منعکس خواهد شد.

پایان سال گذشته مصوب شد مجموع عوارض دریافتی توسط شهرداری از سازنده‌های مسکن در سال ۹۹ به میزان ۳۰ درصد افزایش یابد، اما با توجه به شیوع ویروس کرونا این مصوبه اجرایی نشد تا جایی که در ابتدای تیرماه دستور به اجرایی شدن آن داده شد، بر این اساس عوارض ساخت‌وساز مسکونی در تهران از امروز با اجرای مصوبه اسفند ۹۸ مدیریت شهری افزایش پیدا می‌کند، نرخ انواع عوارض ساخت مسکن از ابتدای تابستان نسبت به سال ۹۸ مشمول ۳۰ درصد افزایش خواهد شد. البته هزینه صدور پروانه ساختمانی برای مناطق فرسوده پایتخت رایگان است. در حال حاضر هزینه ساخت مسکن در شهر تهران دست‌کم به مترمربعی ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسیده است. میانگین نرخ عوارض ساختمانی در پایتخت در سال گذشته مترمربعی ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان بود که با افزایش ۳۰ درصدی برای هر مترمربع

انتظار خانه دار شدن در استانهای ایران

که هم‌اکنون گروهی از موجران و مستاجران در یک توافق برد-برد، از شگرد تازه‌ای برای دور زدن سقف دولتی افزایش نرخ اجاره مسکن استفاده می‌کنند. بررسی‌های نشان می‌دهد در حالی‌که سقف افزایش اجاره‌بها از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا تعیین شده، آمارهای رسمی تحولات بازار مسکن نشان می‌دهد در تیرماه متوسط اجاره‌بهای واحدهای مسکونی در شهر تهران ۲۷/۶ درصد و در سایر مناطق شهری کشور به‌طور میانگین ۳۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل-تیرماه ۹۸-افزایش یافته است.

جهش قیمت مسکن در مراکز استان‌ها - تحت‌تأثیر تقاضای سرمایه‌ای - باعث شد نسبت «قیمت به اجاره» به بالاترین سطح طی سال‌های اخیر صعود کند. اطلاعات رسمی از بازار مسکن ۳۱ مرکز استان نشان می‌دهد شاخص «قیمت به اجاره» که از آن برای سنجش دمای بازار ملک و شناسایی حباب قیمتی استفاده می‌شود در زمستان ۹۸ روی عدد ۲۹ قرار گرفت. عدد حاصل از این نسبت در بازار املاک مسکونی مراکز استان‌ها در سال ۹۵ معادل ۱۶ بوده؛ اما طی دست‌کم یک‌سال اخیر با تند شدن سرعت رشد قیمت از یک سو و روند متفاوت تورم اجاره از سوی دیگر، شکاف قیمت و اجاره به شکل بی‌سابقه گسترش پیدا کرده است. سقف متعارف نسبت قیمت به اجاره، عدد ۲۴ تا حداکثر ۲۵ است که در این حالت عایدی بازار اجاره‌داری به حداقل می‌رسد؛ اما اکنون این عایدی از کف همیشگی نیز پایین‌تر آمده است. وضعیت موجود بازار اجاره نوعی بن‌بست دو طرفه را نمایش می‌دهد؛ به‌طوری‌که استطاعت پرداخت مستاجرها از ارقام فعلی اجاره‌بها هم به مراتب کمتر است و در عین حال، بازدهی پایین بازار انگیزه اجاره‌داری را به شدت کاهش داده است. کارشناسان اقتصاد مسکن دو راهکار برای بن‌بست‌شکنی پیشنهاد می‌کنند. نسبت «قیمت به اجاره» در مراکز استان‌ها تصویر شده است.

انتظار خانه‌دار شدن در نقاط مختلف ایران با به‌روزرسانی شاخص‌های اقتصادی بازار ملک، مشخص شد. در سال‌های ۹۸ و ۹۹ افزایش قیمت مسکن و اجاره‌بها در اکثر شهرها سبب شد که شرایط دسترسی به مسکن بسیار سخت باشد. بر این اساس شاخص «طول انتظار برای صاحب خانه‌شدن» به ۲۲/۸ سال رسیده است. شاخص دسترسی به مسکن درجه سختی خانه‌دار شدن به تفکیک استان‌ها را مشخص می‌کند که طی آن پنج استان با وضعیت قرمز معرفی شده است. آنچه در کشورهای اروپایی و آمریکایی به‌عنوان شکل متعارف این نرخ در نظر گرفته می‌شود، ۱۰ سال است؛ به این معنا که اگر خانوار بیش از ۱۰ سال زمان برای خانه‌دار شدن با سطوح درآمد فعلی نیاز داشته باشد، وضعیت بازار مسکن را غیرعادی و درجه سختی خانه‌دار شدن را بالاتر از محدوده مجاز تلقی می‌کنند. تهران با پس‌انداز ۱۶ ساله ۱۰۰ درصد درآمد خانوار در رتبه اول و پس از آن استان مرکزی با دوره انتظار ۷ سال و ۵ ماه، اصفهان با ۷ سال و ۳ ماه و آذربایجان شرقی و قم هر یک با ۷ سال در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

با دستور حسن روحانی دو تصمیم مرکب برای اجاره‌نشین‌ها اتخاذ شد. براساس تصمیم اخذ شده در این ستاد، تمامی قراردادهای اجاره در شهرهای کشور تا زمانی که فراگیری و پیروسی کرونا در کشور وجود دارد و تا سه ماه بعد از آن تمدید و حداکثر میزان افزایش نرخ اجاره برای واحدهای مسکونی در شهر تهران نسبت به قرارداد قبلی معادل ۲۵ درصد، در سایر کلان‌شهرها معادل ۲۰ درصد و در سایر شهرهای کشور حداکثر تا ۱۵ درصد پیش‌بینی شده است. اما این سیاست گذاری هم راه به جایی نبرد و نرخ رشد اجاره‌بهای واحدهای مسکونی در شهر تهران و همچنین سایر مناطق شهری کشور در تیرماه در حالی مطابق با آمارهای رسمی از سقف دولتی نرخ مجاز رشد اجاره‌بها عبور کرده است

عوارض ساخت

سیاست گذار در اقدامی عجیب و مشابه به خودرو طرح «ممنوعیت اعلام قیمت پیشنهادی در فایل‌های فروش آپارتمان» را تصویب نمود که نتیجه عکس داد. پس از گذشت یک ماه از این طرح که در آن استارت‌آپ‌های ملکی- مکلف شده بودند «قیمت پیشنهادی» فروشنده را به‌عنوان رکن اصلی فایل مسکن، از داده‌های قابل نمایش در سایت پاک کنند. نه تنها روند رشد قیمت متوقف نشد که بیشترین جهش ماهانه قیمت مسکن طی ۷ سال گذشته، در خرداد امسال به ثبت رسید. سانسور قیمت‌ها برای دومین سال پیاپی است که در بازار مسکن با هدف کمک به خریداران به اجرا در می‌آید. اردیبهشت پارسال این طرح برای اولین بار به استارت‌آپ‌های ملکی تکلیف شد و رکورد بالاترین تورم ماهانه مسکن سال ۹۸ در همین ماه رقم خورد. بررسی‌ها نشان می‌دهد حذف اجباری قیمت‌های پیشنهادی از فایل‌های ملکی آن هم در مقطع فعلی که تعداد فایل مناسب در برخی محله‌ها کمتر از انگشتان دست است، پیامدهای منفی را به همراه خواهد داشت.

مسکن ملی ...

مهم‌ترین الزام دریافت مسکن ملی عدم سابقه مالکیت و دریافت نکردن زمین یا مسکن دولتی است. اما تجربه طرح قبلی -مسکن مهر- نشان می‌دهد بی‌اطلاعی یا غفلت پیش‌خریداران (خانوارهای واجد شرایط) از قیمت تمام‌شده و از آن مهم‌تر، مدل پرداخت «آورده نقدی» در طول اجرای پروژه می‌تواند به هر سه ضلع درگیر پروژه که شامل سازنده، دولت و شخص متقاضی می‌شود، آسیب بزند و روند ساخت‌وساز را به‌صورت فرسایشی طولانی کند. مرحله نخست ثبت نام در طرح اقدام تولید ملی مسکن با حضور یک میلیون و ۶۰۰ هزار متقاضی به پایان رسید. میانگین بودجه موردنیاز حدود ۳۰۰ میلیون تومان با احتساب رقم تسهیلات پیش‌بینی شده پیش‌بینی شد. در صورتی که متقاضیان پس از دریافت دو بار اخطار، نسبت به واریز آورده نقدی اولیه معادل ۴۰ میلیون تومان اقدام نکنند، به منظور جلوگیری از تبعات احتمالی طولانی شدن پروسه ساخت و ساز، از پروژه حذف شده و فرد جدیدی جایگزین آنها خواهد شد.

علت استمرار جهش قیمت مسکن در شرایط افت قابل توجه حجم معاملات را باید در رفتار عرضه جست‌وجو کرد. در سمت عرضه به دلیل اینکه انتظارات افزایش قیمت مسکن همچنان وجود دارد، بسیاری از سازندگان و فروشندگان از فایله کردن آپارتمان‌های خود در بازار برای فروش خودداری کرده‌اند. عمده انتظارات رشد قیمت در بازار مسکن نیز نشأت گرفته از وضعیت بازار سرمایه است. بازدهی بورس از ابتدای امسال تاکنون حدود ۳۰۰ درصد بوده و این در حالی است که با احتساب رشد قیمت مسکن در مرداد، بازدهی مسکن ۴۹ درصد بوده است. به این ترتیب در میان برخی از فعالان بازار مسکن در سمت عرضه این انتظار شکل گرفته که قیمت مسکن نیز باید در نسبتی از بازدهی بورس، برای آن‌ها عایدی داشته باشد. از سوی دیگر خریداران اصلی حاضر در بازار اکنون از جنس تقاضای سرمایه‌ای هستند. متقاضیان سرمایه‌ای ملک نیز بر خلاف مصرفی‌ها اغلب نقدینگی مناسبی در اختیار دارند و رفتار آنها درخصوص چانه‌زنی قیمتی شباهتی به رفتار متقاضیان مصرفی ندارد.

سیاست گذار باید با فرمول جهانی به مبارزه با احتکار مسکن برود، اخذ مالیات از خانه‌های خالی ضعیف‌ترین اهرم مالیاتی در دنیا محسوب می‌شود. فرمول جهانی ضداحتکار مسکن مالیات سالانه بر املاک است. این موضوع منجر به افزایش عرضه شده و با جبران بخشی از کمبود عرضه مسکن به تعادل قیمتی در بازار مسکن نیز کمک می‌کند. در واقع در قالب این ابزار مالیاتی همه مالکان واحدهای مسکونی باید در هر سال مبلغی معادل ضریبی از ارزش روز ملک خود را به‌عنوان مالیات پرداخت کنند. مالیات سالانه املاک در بسیاری از کشورهای دنیا از سوی دولت محلی و شهرداری‌ها دریافت می‌شود و درآمدهای ناشی از آن صرف توسعه شهر یا ساخت مسکن ارزان قیمت می‌شود. در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) بیشترین سهم از درآمدهای مالیاتی در حوزه مسکن مربوط به دریافت مالیات سالانه از املاک است. بانک مرکزی در گزارش تحولات قیمت و معاملات مسکن در شهر تهران اشاره به اوج‌گیری دوباره تورم ماهانه مسکن در مرداد ماه دارد.

انواع تسهیلات مسکن

خریداران آپارتمان در بازار وام مسکن هم‌اکنون به ۶ مسیر اصلی و فرعی برای دریافت تسهیلات خرید واحدهای مسکونی دسترسی دارند، این در شرایطی است که عمده متقاضیان دریافت وام خرید مسکن تنها از وجود یک مسیر معمول برای دریافت وام اطلاع داشته و عمدتاً از این مسیر اقدام به دریافت تسهیلات خرید آپارتمان می‌کنند که این شکل از تسهیلات از سوی یک بانک دولتی پرداخت می‌شود، اما شش مسیر اصلی و فرعی پرداخت وام خرید مسکن وجود دارد. در این قالب شش بانک تجاری دولتی و خصوصی اقدام به پرداخت وام خرید مسکن در دو شکل عمده به متقاضیان خواهند کرد.

تسهیلات مسکن از ۶ مسیر در شبکه بانکی کشور (میلیون تومان)		
ردیف	نوع وام	تشریح پرداخت
۱	۵۰	پرداخت وام توسط بانک خصوصی و در قالب وام تعمیرات ارائه می‌گردد شرط دریافت: ۴ ماه سپرده گذاری ۵۰ میلیونی، نرخ سود ۱۳ درصد یا بازپرداخت ۳ ساله
۲	۸۰	پرداخت توسط صندوق پس انداز مسکن یکم ارائه می‌گردد شرط دریافت: فاقد سابقه مالکیت مسکن، نرخ سود ۸ درصد یا بازپرداخت ۱۲ ساله
۳	۱۰۰	پرداخت توسط بانک دولتی ارائه می‌گردد شرط دریافت: خرید اوراق، نرخ سود ۱۷/۵ درصد یا ۱۲ ساله
۴	۲۰۰	پرداخت توسط بانک خصوصی با تکیه بر سند آپارتمان تحت مالکیت متقاضی شرط دریافت: داشتن سند آپارتمان، مسدود شدن ۲۲ درصد مبلغ وام به مدت ۵ سال، نرخ سود ۱۸ درصد ۵ ساله
۵	۲۰۰	پرداخت توسط بانک خصوصی در ازای هر میزان سپرده گذاری، ۳ ماه بعد تا دو برابر سپرده شرط دریافت: نرخ سود ۱۸ درصد ۳ ساله
۶	۷۵۰	پرداخت توسط بانک خصوصی، رعایت سقف ۵۰ درصدی ارزش ملک و مسدود شدن ۸۰ درصد مبلغ وام به مدت ۵ سال - نرخ سود ۱۸ درصد، بازپرداخت ۵ ساله
۷	نامحدود	پرداخت توسط بانک خصوصی با تکیه بر سپرده اشخاص بدون نیاز به ترهین سند آپارتمان ارائه می‌گردد شرط اول: داشتن سند ملک صرفاً برای رویت، شرط دوم معادل ۸۰ درصد مبلغ سپرده تسهیلات داده می‌شود نرخ سوده سپرده ۱۳ درصد محاسبه خواهد شد و نرخ سود تسهیلات ۱۸ درصد بازپرداخت ۳ ساله

البته به اعتقاد نگارنده بعضی از شرایط پرداخت این وام‌ها شبیه به یک شوخی است!

تابستانی داغ با مسکن ۹۹

بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به تفکیک عمر بنا در تیر ماه ۱۳۹۹ حاکی از آن است که از مجموع ۱۴۰۴۷ واحد مسکونی معامله شده، واحدهای تا ۵ سال ساخت با ساه ۳۸/۶ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند. سهم مذکور در مقایسه با تیر ماه سال قبل حدود ۱/۶ واحد درصد کاهش یافته و در مقابل به سهم واحدهای با قدمت تا ۱۰، ۱۶، تا ۲۰ و بیش از ۲۰ سال ساخت افزوده شده است.

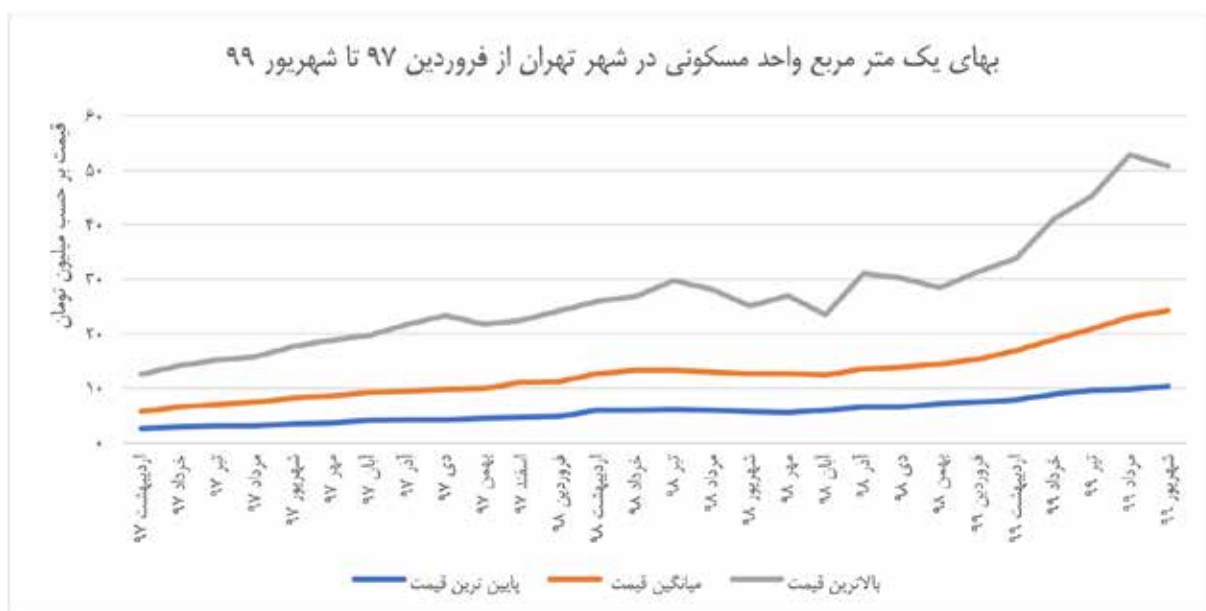
در دومین فصل تابستان در شهر تهران تعداد معاملات به ترتیب ماه ۱۴، ۹/۱ و ۸/۵ هزار واحد، به قیمت ۲۰۹/۱، ۲۳۱/۱ و ۲۴۲/۹ میلیون تومان معامله گردید، که تعداد معاملات نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۹۳/۳، ۱۷۵/۸ و ۲۰۳/۷ درصد افزایش و قیمت ۵۶/۶، ۷۷/۴ و ۹۱/۷ درصد افزایش را نشان می دهد، یا به صورت کلی حجم معاملات در بهار ۳۱ هزار ۶۰۰ واحد به قیمت میانگین ۲۲۷/۷ میلیون تومان بوده است.

درصد تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل			مقطع زمانی						
			شهریور		مرداد		تیر		
شهریور	مرداد	تیر	۹۹	۹۸	۹۹	۹۸	۹۹	۹۸	
۲۰۳/۷	۱۷۵/۸	۱۹۳/۳	۸۴۶۳	۳۷۸۷	۹۰۸۰	۳۳۹۲	۱۴۰۳۷	۳۷۹۰	تعداد معاملات
۹۱/۷	۷۷/۴	۵۶/۶	۳۴۲۸۸۱	۱۳۶۶۷۷	۳۳۱۰۷۸	۱۳۰۲۵۹	۲۰۹۰۹۴	۱۳۳۵۱۲	متوسط قیمت (هزار ریال)

همچنین در مرداد ماه از مجموع ۹۰۸۰ واحد مسکونی معامله شده، واحدهای تا ۵ سال ساخت با سهم ۳۸/۵ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند. سهم مذکور در مقایسه با مردادماه سال قبل حدود ۳/۳ واحد درصد کاهش یافته و در مقابل به سهم واحدهای با قدمت ۱۱ تا ۱۵، ۱۶ تا ۲۰ و بیش از ۲۰ سال ساخت افزوده شده است. در آخرین ماه تابستان نیز از مجموع ۸۴۶۳ واحد مسکونی معامله شده، واحدهای تا ۵ سال ساخت با سهم ۳۸ درصد بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند. سهم مذکور در مقایسه با شهریورماه سال قبل حدود ۲/۸ واحد درصد کاهش یافته و در مقابل به سهم واحدهای با قدمت بالا در تمامی گروه های ۱۱ تا ۱۵، ۱۶، تا ۲۰ و بیش از ۲۰ سال ساخت افزوده شده است.

در میان مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران، بیشترین متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده معادل ۴۵۳/۰ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۹۶/۳ میلیون ریال به منطقه ۱۸ تعلق داشته است. ارقام مزبور نسبت به ماه مشابه سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۵۱/۸ و ۵۸/۲ درصد افزایش نشان می‌دهند. در مرداد این رقم به ۵۲۸/۲ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۵۹۷ میلیون ریال به منطقه ۱۸ تعلق داشته است. ارقام مزبور نسبت به ماه مشابه سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۸۷/۲ و ۶۳ درصد افزایش نشان می‌دهند. و همچنین در شهریور ماه این رقم به ۵۰۷/۲ میلیون ریال به منطقه ۱ و کمترین آن با ۱۰۴/۱ میلیون ریال به منطقه ۱۸ تعلق داشته است. ارقام مزبور نسبت به ماه مشابه سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۱۰۲/۸ و ۸۱/۵ درصد افزایش نشان می‌دهند.

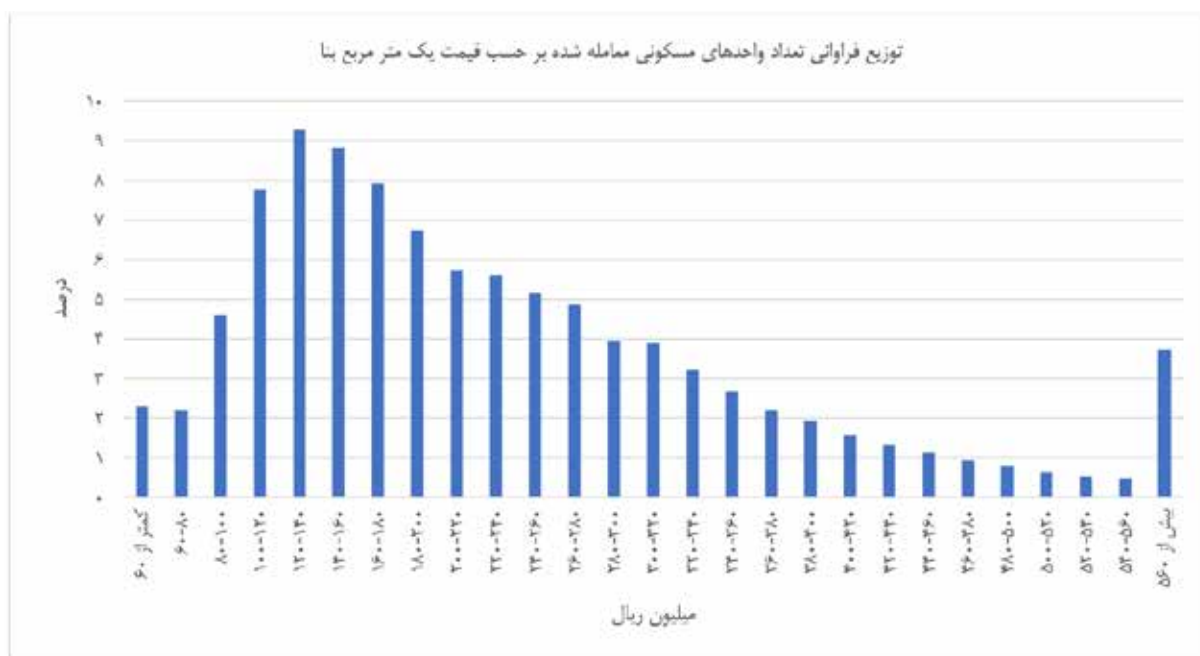

تعداد معاملات آپارتمانهای مسکونی شهر تهران در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۹ به حدود ۵۴/۹ هزار واحد مسکونی بالغ گردید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۶۹/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این مدت متوسط قیمت یک متر مربع بنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاههای معاملات ملکی در شهر تهران ۱۹۹/۲ میلیون ریال بوده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۵۶/۷ درصد افزایش نشان داد.

درصد تغییر		شش ماهه			تعداد معاملات (واحد مسکونی)
مرداد	تیر	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	
۶۹/۵	-۵۶/۷	۵۴۹۲۱	۲۲۴۶	۷۴۸۹۴	متوسط قیمت هر متر مربع (هزار ریال)
۵۶/۷	۸۸/۴	۱۹۹۲۰۲	۱۲۷۱۴۴	۶۷۴۷۷	

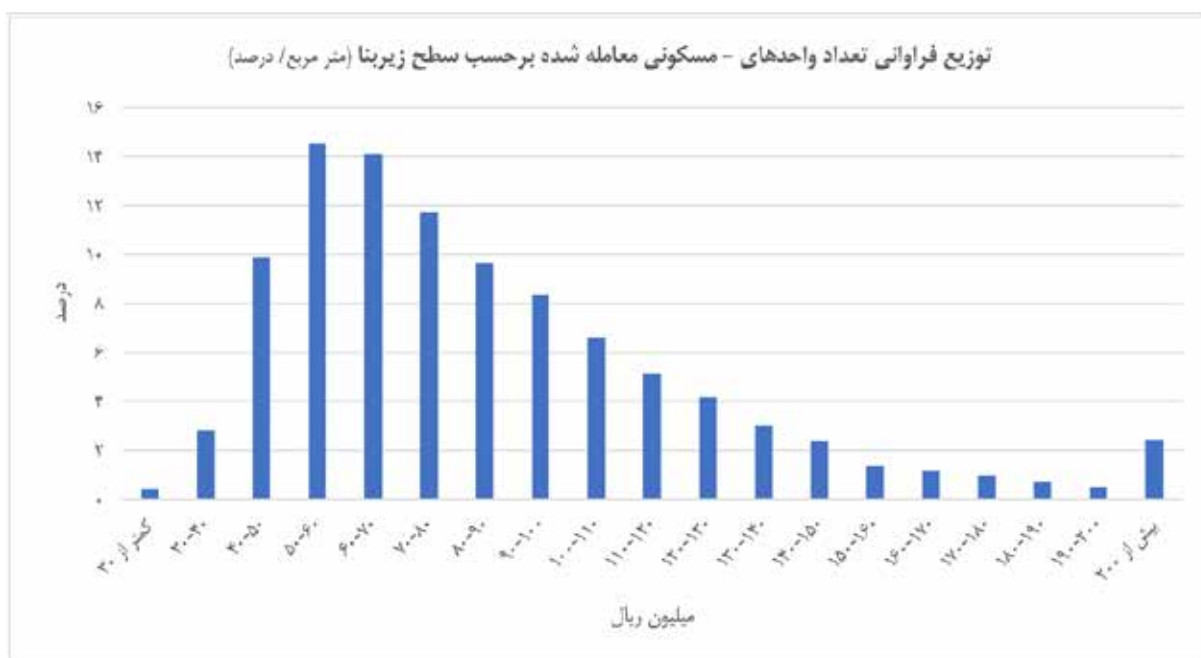
و شهریور ماه واحدهای مسکونی در دامنه قیمتی ۱۲۰ تا ۱۴۰ میلیون ریال به ازای هر متر مربع بنا به ترتیب با سهم ۹/۴ و ۸/۹ درصد، بیشترین سهم از تعداد معاملات شهر تهران را به خود اختصاص داده اند و دامنه های قیمتی ۱۴۰ تا ۱۶۰ و ۱۶۰ تا ۱۸۰ میلیون ریال به ترتیب با سهم های ۸/۷ و ۸/۲ درصد در مرداد ماه و ۸/۱ و ۷/۵ درصد در شهریور ماه در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. در این دو ماه، توزیع حجم معاملات به گونه ای بوده است که ۵۷/۷ درصد در مرداد و ۵۸/۹ درصد در شهریور ماه واحدهای مسکونی با قیمتی کمتر از متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی شهر تهران به ترتیب ماه ۲۳۱/۱ و ۲۴۲/۹ میلیون ریال معامله شده اند.

توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب قیمت یک متر مربع بنا در تیر ماه سال ۱۳۹۹ به ترتیب ماه حاکی از آن است که واحدهای مسکونی در دامنه قیمتی ۱۴۰ تا ۱۶۰ میلیون ریال به ازای هر متر مربع بنا با سهم ۹/۷ درصد، بیشترین سهم از تعداد معاملات شهر تهران را به خود اختصاص داده اند و دامنه های قیمتی ۱۲۰ تا ۱۴۰ و ۱۶۰ تا ۱۸۰ میلیون ریال به ترتیب با سهم های ۹/۵ و ۸/۸ درصد در رتبه های بعدی قرار گرفته اند. در این ماه، توزیع حجم معاملات به گونه ای بوده است که ۵۶/۴ درصد واحدهای مسکونی با قیمتی کمتر از متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی شهر تهران ۲۰۹/۱ میلیون ریال معامله شده اند. همچنین در مرداد

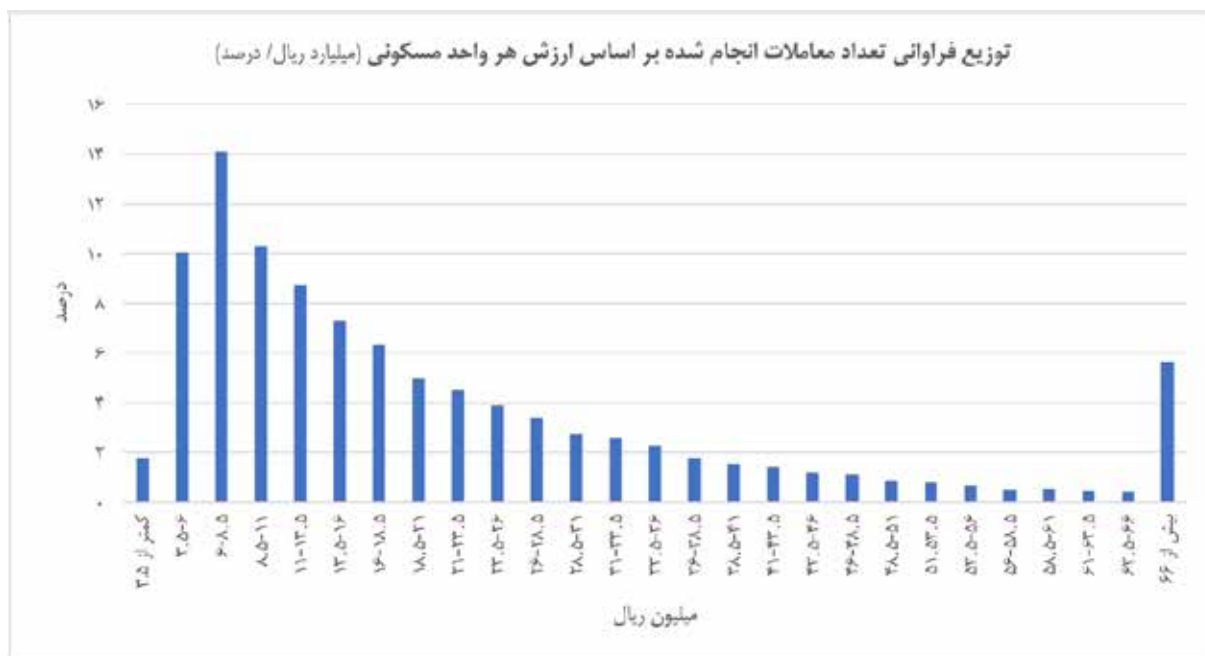
واحدهای دارای زیربنای ۶۰ تا ۷۰ و ۷۰ تا ۸۰ متر مربع به ترتیب با سهم های ۱۳/۹ و ۱۱/۹ درصدی در رتبه های بعدی قرار دارند. در مجموع در این ماه، واحدهای مسکونی با سطح زیربنای کمتر از ۸۰ متر مربع، ۵۳/۲ درصد از معاملات انجام شده را به خود اختصاص دادند. در شهریور ماه نیز واحدهای مسکونی با زیربنای ۵۰ تا ۶۰ متر مربع با سهم ۱۵/۳ درصد اختصاص داشته است. واحدهای دارای زیربنای ۶۰ تا ۷۰ و ۷۰ تا ۸۰ متر مربع به ترتیب با سهم های ۱۴/۴ و ۱۱/۹ درصدی در رتبه های بعدی قرار دارند. در مجموع در این ماه، واحدهای مسکونی با سطح زیربنای کمتر از ۸۰ متر مربع، ۵۳/۲ درصد از معاملات انجام شده را به خود اختصاص دادند.

توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب سطح زیربنای هر واحد مسکونی در تیر ماه سال ۱۳۹۹ نشان می دهد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده به واحدهای مسکونی با زیربنای ۵۰ تا ۶۰ متر مربع با سهم ۱۴/۲ درصد اختصاص داشته است. واحدهای دارای زیربنای ۶۰ تا ۷۰ و ۷۰ تا ۸۰ متر مربع به ترتیب با سهم های ۱۴/۰ و ۱۱/۶ درصدی در رتبه های بعدی قرار دارند. در مجموع در این ماه، واحدهای مسکونی با سطح زیربنای کمتر از ۸۰ متر مربع، ۵۲/۲ درصد از معاملات انجام شده را به خود اختصاص دادند. همچنین در مرداد ماه واحدهای مسکونی با زیربنای ۵۰ تا ۶۰ متر مربع با سهم ۱۴/۱ درصد اختصاص داشته است.

در تیر و مرداد ماه سال ۱۳۹۹، توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده بر حسب ارزش هر واحد حاکی از آن است که در میان دامنه های قیمتی مورد بررسی، واحدهای مسکونی با ارزش ۶ تا ۸/۵ میلیارد ریال به ترتیب با اختصاص سهم ۱۴/۲ و ۱۴/۳ درصد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده را به خود اختصاص داده اند. واحدهای دارای ارزش ۳/۵ تا ۶ و ۸/۵ تا ۱۱ میلیارد ریال به ترتیب با اختصاص سهم ۱۱/۵ و ۱۰/۱ درصد در تیر ماه و ۱۰/۲ درصد در مرداد ماه در رتبه ها بعدی قرار گرفته اند. در مجموع در این تیرماه، حدود ۵۴/۳ درصد و کمتر از ۱۶/۰ میلیارد ریال اختصاص داشته است.

در مرداد ماه ۵۲/۵ درصد از معاملات به واحدهای مسکونی با ارزش کمتر از ۱۶/۰ میلیارد ریال اختصاص داشته است. همچنین در شهریور ماه واحدهای مسکونی با ارزش ۶ تا ۸/۵ میلیارد ریال با اختصاص سهم ۱۳/۸ درصد، بیشترین سهم از معاملات انجام شده را به خود اختصاص داده اند. واحدهای دارای ارزش ۸/۵ تا ۱۱ و ۳/۵ تا ۶ میلیارد ریال به ترتیب با اختصاص سهم ۱۰/۶ و ۸/۴ درصدی در رتبه ها بعدی قرار گرفته اند. در مجموع در این ماه، حدود ۵۰ درصد از معاملات به واحدهای مسکونی با ارزش کمتر از ۱۶/۰ میلیارد ریال اختصاص داشته است.

بررسی شاخص کرایه مسکن اجاری در شهر تهران و در کل مناطق شهری در تیر ماه سال ۱۳۹۹ نشان دهنده رشد به ترتیب معادل ۲۷/۶ و ۳۱/۰ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. همچنین در مردادماه به ترتیب معادل ۲۷/۴ و ۳۰/۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد. در شهریورماه رشد به ترتیب معادل ۲۷/۳ و ۳۰/۱ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد.

بازار فلزات گرانبها

• گروه اقتصادی

جایگاه طلایی طلا

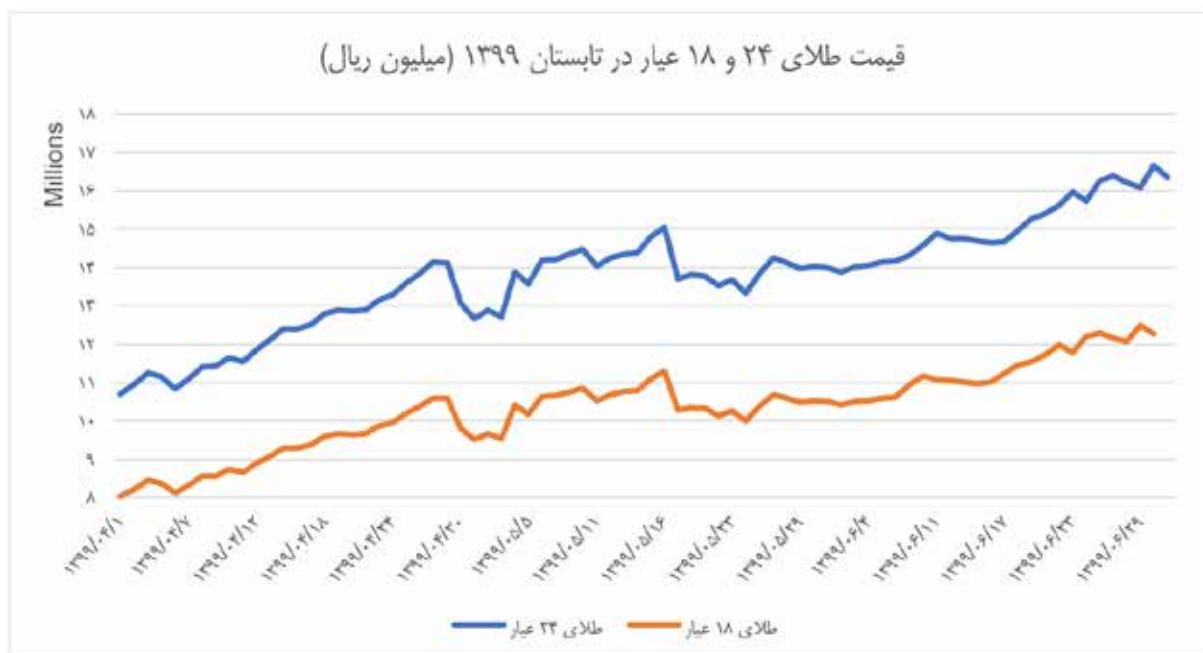
و ایجاد بحران‌های با مدیریت صحیح بر این بازار می‌توانستیم نقش مهمی در خنثی سازی تنش‌ها داشته باشیم، ولی این طور نشد و ظرفیت‌های ما در این حوزه به کم‌کم که نیامد هیچ اهرمی بر مشکلات ما نیز شد. اگر سیاست‌گذار بتواند با اتخاذ سیاست‌های مناسب، راهکارهایی برای ساماندهی و رونق این بازار را فراهم کند، طلا می‌تواند در کنار سرعت بخشیدن به تولید پشتوانه خوبی برای ذخایر اصلی منابع مالی دولت شود و همچنین تولید نیز سرعت می‌گیرد، ظرفیت تولید طلا در کشور ۲۰ تن است. نوسان‌ها در بازار ارز، طلا و بورس شرایطی را رقم زد که هم‌اکنون به ازای عرضه، تقاضا نیز وجود دارد. در صورت اتخاذ سیاست‌گذاری‌های صحیح در بخش کلان اقتصادی این گره‌ها بازشدنی است، در حال حاضر طلا دچار یک سر در گمی در تولید است، و مهم‌ترین دلیل آن هم عدم تعریف خط مشی از سوی سیاست‌گذاران پول است.

جایگاه طلا در دنیا بسیار رفیع و انکار نشدنی است، این فلز زرد در مسائل ژئوپلیتیک، اقتصاد و اجتماع نقش‌های متفاوتی را بازی می‌کند، طلا از دیر باز به عنوان یک اهرم قدرت تلقی می‌شد، و این موضوع تاریخ بشر را به شکلی دیگر رقم زده است. قبل از این که پول به شکل امروزی آن رواج پیدا کند، سکه‌های ضرب شده از طلا، کار مبادله و تجارت را آسان می‌نمود. تجارت آسان‌تر نیز رفاه و رونق بیشتری به ارمغان می‌آورد. به همین دلیل هم هنوز عده‌ای تصور می‌کنند که داشتن طلای بیشتر به معنای رفاه بالاتر است. کشور ما نیز از این امر مستثنی نیست و بخش زیادی از نقدینگی جامعه به سمت خرید طلا به‌عنوان یک کالای سرمایه‌ای حرکت کرده است. در حال حاضر طلا به‌طور مداوم در حال تغییر و نوسان‌های جدی قیمت است. بدیهی است که این موضوع نقش بسزایی را در بازار ایفا خواهد کرد. به عبارتی دیگر در پی شیوع کرونا

گرم طلا

بالای ۵ درصد و در بهار ۳۰ درصد را ثبت کرد. همچنین رشد نقطه به نقطه سالانه سکه امامی نیز حدود ۶۶ درصد ثبت شد. در بیستمین روز از تیر ماه بازار سکه، طلا و دلار شاهد اصلاحی جزئی شدند و از سقف‌های قیمتی عقب نشستند، با این حال روند افزایشی در طول هفته سوم ماه اول تابستان چنان حکم‌فرما بود که در نهایت بازدهی‌های قابل توجهی به ثبت رسید. این روند افزایشی در مورد سکه‌های کوچک‌تر مشهودتر بود که در هفته گذشته رشدهای دورقمی را تجربه کردند. روز پنج‌شنبه ربع سکه ۵۰ هزار تومان از ارزش خود را از دست داد و به بهای ۳ میلیون و ۵۰ هزار تومان رسید. با این حال در مجموع این فلز ارزشمند در سومین هفته تیرماه نزدیک به ۱۳ درصد افزایش قیمت را تجربه کرد. در همین بازه زمانی دلار، نزدیک به ۸ درصد افزایش را تجربه نمود.

گرم طلا در بهار ۹۹ بیشترین بازدهی را در بین بازارهای ارز و طلا به ثبت رساند و مهم‌ترین عامل آن افزایش یک باره بهای طلا در بازارهای جهانی بود. قیمت طلای ۱۸ عیار جدا از رشد قیمت دلار، از ناحیه افزایش بهای طلا در بازارهای جهانی نیز تحریک شد. بازدهی اونس در بازارهای جهانی در بهار حدود ۱۷ درصد بود و این نماد توانست خود را تا مرز هزار و ۷۵۰ دلاری نزدیک نماید. قیمت گرم طلا در یک سال گذشته ۷۸ درصد رشد یافته و از ۴۳۷ هزار تومان به نزدیکی کانال ۸۰۰ هزار تومانی میل کرده است. در این بازه زمانی نیز نه دلار و نه درهم و یورو، توان رقابت با بازدهی گرم طلا را نداشته‌اند. در بازار فلزات گران بها، سکه امامی با ۶۶ درصد افزایش در یک سال نزدیک‌ترین بازدهی را به گرم طلا را داشت. در آخرین روز خردادماه، سکه امامی با ۱۷۰ هزار تومان افزایش و ثبت قیمت ۷ میلیون و ۹۲۰ هزار تومان بازدهی

پیش‌خور کرده بود؛ در نتیجه، زمانی که اونس به صورت واقعی کانال یاد شده را فتح کرد، در بازار سکه اتفاق خاصی رخ نداد. عده‌ای به مقاومت سنگین مرز ۱۱ میلیون تومانی اشاره داشتند. محمداقبر دری معاون سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور عنوان نمود استخراج ۳۵ هزار و ۶۰۰ تن سنگ طلا با عیار ppm ۳/۴ از ۲۲ معدن فعال است و رتبه ۴۶ را با ۰/۲ درصد تولید در سطح جهان به خود اختصاص داده‌ایم. بزرگ‌ترین معدن طلای

در بیست و هشتمین روز از مرداد در بازار سکه کاهشی‌ها برنده معاملات بودند. روز سه‌شنبه، فلز گران بهای داخلی در نزدیکی مرز ۱۱ میلیون تومانی معاملات خود را آغاز کرد ولی هر چقدر از ابتدای روز فاصله گرفتیم، این فلز گران بها نیز از کانال ۱۱ میلیون تومانی فاصله بیشتری گرفت. ساعت ۴ بعدازظهر سکه در حجم عمده با قیمت ۱۰ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان معامله می‌شد. سکه در چند روز گذشته احتمال صعود اونس به کانال ۲ هزار دلاری را

بازدهی انواع ارز و سکه در مقاطع زمانی بهار و خرداد سالهای ۹۸ و ۹۹					
ارز / سکه	بهار ۹۹	بهار ۹۸	خرداد ۹۹	خرداد ۹۸	سالانه (نمونه ای)
دلار	۱۸/۳	۱/۹	۶/۸	-۵/۶	۴۲/۲
درهم	۱۸/۸	۲/۲	۷/۳	-۵/۷	۴۴/۴
یورو	۲۱	۳	۱۰/۹	-۲/۸	۳۸/۸
سکه امامی	۳۰/۴	۱/۳	۵/۳	-۱/۲	۶۶/۶
نیم سکه	۹۶/۶	-۲	۲/۶	-۷/۵	۶۲/۴
نیم سکه	۹۶/۶	-۲	۲/۶	-۷/۵	۶۲/۴
گرم طلای ۱۸ عیار	۳۱	۴/۵	۴	۲/۸	۷۸/۵

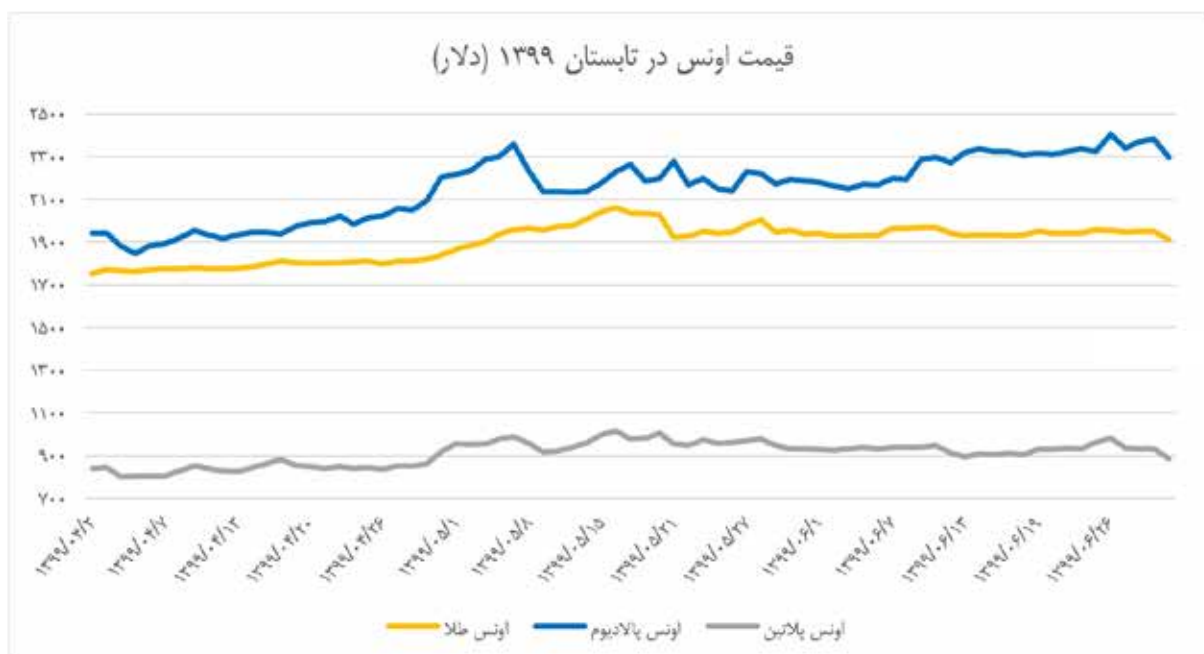
کشور به نام زرشوران در منطقه تکاب آذربایجان غربی است. بانک‌های مرکزی جهان در سال ۲۰۱۸ بیش از ۶۵۱/۵ تن طلا خریداری کردند که در مقایسه با سال ۲۰۱۷ رشد ۷۴ درصدی را نشان می‌دهد، آمریکا، فرانسه، آلمان، ایتالیا و روسیه دارنده بزرگ‌ترین ذخایر طلا در جهان به شمار می‌روند. ایران در رتبه چهل و ششم جهانی و دوازدهم آسیایی قرار دارد.

نقره درخشان تر از طلا

بازار آمریکا با یک دلار و ۳۷ سنت معادل ۶/۸ درصد افزایش، در ۲۱ دلار و ۵۵ سنت بسته شد که طبق آمار بازار داو جونز، بالاترین قیمت از مارس سال ۲۰۱۴ بود. رشد بهای نقره در ماه میلادی جاری از رشد قیمت طلا جلوتر زده است و ذخایر صندوق‌های ETF که تحت پشتوانه نقره قرار دارند، برای دوازدهمین هفته متوالی افزایش را نشان داده است. بلمبرگ عنوان کرد حتی پس از رشد چشمگیر اخیر، بسیاری از بانک‌ها و معامله‌گران پیش‌بینی می‌کنند قیمت نقره با توجه به صف خرید به روند صعودی ادامه می‌دهد، بانک سیتی گروپ نیز پیش‌بینی کرد قیمت هر اونس نقره در ۶ تا ۱۲ ماه آینده به ۲۵ دلار صعود خواهد کرد.

نقره نیز از قافله رکورد زنی عقب نماند با افزایش تقاضای خرید فلزات ارزشمند به‌عنوان دارایی امن، نقره به بالاترین رکورد شش ساله صعود کرد. نقره نیز مانند طلا یک دارایی امن به حساب می‌آید، نقره مصارف صنعتی در محصولات نظیر پنل‌های خورشیدی و دستگاه‌های الکترونیکی دارد. این به معنای آن است که نقره هر دو گروه سرمایه‌گذارانی را که نگران افزایش شیوع ویروس کرونا هستند و کسانی که به شاخص‌های اقتصادی مثبت جلب شده و به احیای اقتصاد چین، تدابیر محرک مالی سران اتحادیه اروپا و تولید واکسن کووید-۱۹ خوشبین هستند به خود جذب کرده است. هر اونس نقره در پایان تیر ماه برای تحویل سپتامبر در معاملات

۱۳۵۰ میلیارد یورو از بدهی‌های دولتی را خریداری نماید. اما بسیار از تحلیلگران معتقدند که تا زمانی که نگرانی از افزایش تعداد مبتلایان به کرونا در بازارها وجود داشته باشد و شدت تاثیرات مخرب آن بر اقتصاد کم‌رنگ نشود، همچنان باید انتظار افزایش قیمت فلز زرد را داشت. اونس در هجدهمین روز از تیر ماه توانست قله ۱۰۴ ماهه را تسخیر نماید، در این روز اونس توانست با قدرت از مرز ۱۸۰۰ دلاری عبور کند، در نوامبر ۲۰۱۱، این مرز شکسته شده بود. کووید - ۱۹، چشم‌انداز تاریک اقتصادی و اقدامات بی‌سابقه انبساطی دولت‌ها مهم‌ترین دلایل رشد تاریخی اونس بودند.

نگاه خوشبینانه کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا در نوع خود بی‌نظیر است، وی معتقد است، نقطه ماکسیمم و پیک بحران کرونا را پشت سر گذاشته است اما در عین حال یادآور شده است که بازگشت به شرایط نرمال قبل از بحران، فعلاً نامحتمل است. این بانک پیش‌بینی کرده است که تولید ناخالص حوزه یورو در دو فصل اول سال ۲۰۲۰، به اندازه ۱۶ درصد کاهش پیدا کند. و انتظار دارد که رشد اقتصادی به علت بازگشایی مجدد اقتصادهای این حوزه در ماه‌های آینده افزایش پیدا کند. البته این آینده در این گزارش مشخص نشده است. این نهاد اروپایی متعهد شد که تا ماه ژوئن سال آتی

مرور تاریخی افزایش قیمت اونس در بازارهای جهانی			
تاریخ	قیمت (دلار)	رکورد	دلیل
اگوست ۱۹۷۱	۲۵	-	تغییر در نظام برتون وودز
ژانویه ۱۹۸۰	۸۵۰	قله تاریخی	افزایش نرخ تورم، حمله شوروی به افغانستان
اگوست ۱۹۹۹	۲۳۸	قله ۲ ساله	توافق ۱۵ بانک مرکزی اروپایی بر محدود کردن فروش طلا
دسامبر ۲۰۰۳	۴۰۰	قله ۱۵ ساله	خرید برای کاهش ریسک سهام
می ۲۰۰۶	۷۳۰	قله ۲۶ ساله	تضعیف دلار، افزایش تنش‌های سیاسی
مارس ۲۰۰۸	۱۰۳۰	قله تاریخی	بحران اقتصادی
دسامبر ۲۰۰۹	۱۲۰۰	قله تاریخی	افت دلار
سپتامبر ۲۰۱۰	۱۲۶۹	قله تاریخی	خلل در روند ریکاوری اقتصادی
اگوست ۲۰۱۱	۱۹۲۰	بالاترین قیمت تاریخ	بحران بدهی
جولای ۲۰۲۰	۱۸۰۰	قله هشت ساله	بحران کرونا

پانزدهمین روز از مرداد سقف ۲ هزار دلار را لمس کند تا رکورد تاریخی جابه‌جا شود. این اتفاق پس از یک رالی ۸ هفته‌ای رخ داد، اما با انتشار رشد سه‌ماهه دوم اقتصاد بریتانیا که حاکی از یک رکود بی‌سابقه است، مجدداً تقاضای طلا افزایش پیدا کرد. آمارها نشان می‌دهد، ششمین اقتصاد بزرگ جهان، سه‌ماه دوم سال جاری ۲۰/۴ درصد کوچک‌تر شده است که این حجم از انقباض برای بریتانیا یک رکورد تاریخی است. جو فاستر تحلیلگر بازارها در VanEck International Investors Gold Fund معتقد است اگر رفتار تاریخی طلا در زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ در این دوره نیز تکرار شود دسترسی طلا به مرز ۳ هزار دلاری به هیچ وجه دور از دسترس نیست.

در هفته آخر مرداد و در بیست و هشتمین روز اونس توانست به کانال ۲ هزار دلاری بازگردد، تحلیلگران این بازار معتقد بودند که مهم‌ترین عامل این صعود کاهش ارزش دلار آمریکا بود. در پایان مرداد دلار آمریکا در مسیر نزولی قرار داشت و با کاهش ۰/۳۲ درصدی به مرز ۹۲/۵ واحدی رسید. این پایین‌ترین ارزش دلار آمریکا در ۲ سال اخیر است. با این که موج خروشان فروش طلا در هفته گذشته گمانه‌زنی‌هایی درباره اتمام روند نزولی ارزش اونس را به وجود آورده بود، اما طلا مجدداً توانست با نزدیک به ۴ درصد افزایش قیمت، مجدداً به بالای مرز ۲ هزار دلاری بازگردد.

برخی از فعالان این بازار معتقدند که این فلز ارزشمند، آمادگی حرکت و فتح قله تاریخی ۱۹۲۰ دلاری را دارد. اقدامات پولی تهاجمی بانک‌های مرکزی، پاندومی کووید - ۱۹، نرخ‌های بهره به شدت پایین، نرخ بازدهی منفی اوراق قرضه، اقدامات محرک مالی، چشم‌انداز تکنیکال قیمت طلا و تنش‌های تجاری بین دو قطب اقتصادی جهان، عواملی هستند که وجود هر کدام از آن‌ها می‌تواند باعث صعود اونس شود؛ حال آنکه اکنون همگی در فضای بازارها حاضر هستند. اورت میلمن کارشناس فلزات گران بها در Gainesville Coins عنوان نمود: به نظر می‌رسد اونس در حال آماده‌سازی برای تست کردن بالاترین قیمت خود، یعنی بازه حدوداً ۱۹۰۰ دلاری است. به نوعی می‌توان گفت تمام فاکتورهایی که سبب افزایش قیمت طلا در یک‌سال هستند، اکنون در بازارها وجود دارد.

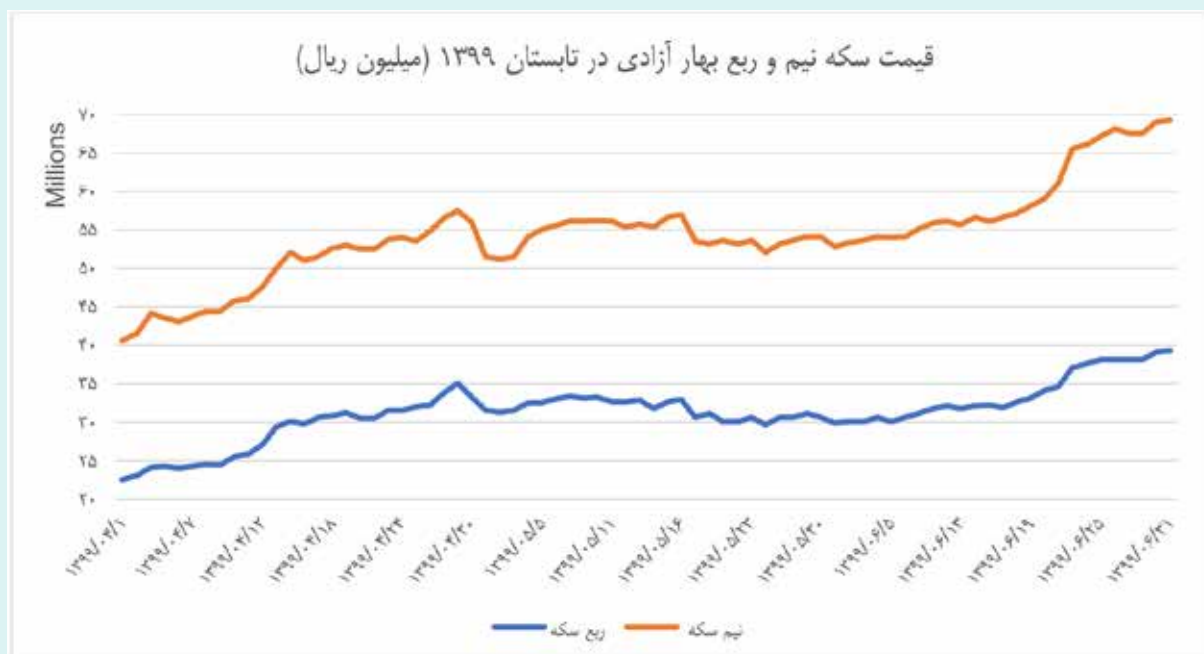
سرانجام اونس در سومین روز مرداد ماه توانست از مرز روانی ۱۹۰۰ دلار عبور نماید و به سرعت در ششمین روز از این ماه اونس طلا در بازارهای جهانی پس از ۷ هفته صعود متوالی، سقف قیمتی تاریخی خود را زد. در این روز هر اونس طلا تا ۱۹۴۵ دلار بالا رفت تا با قدرت، مرز ۱۹۲۰ دلاری را بشکند. این سطح بالاترین قیمت تاریخی طلا، پیش از آمار روز گذشته بود. طلا در نیم‌قرن اخیر جهش‌های متفاوتی را به دلایلی با ماهیت‌های متفاوت تجربه کرده است. سرانجام اونس طلا توانست در

تبعات اخذ مالیات بر سکه

به افزایش معاملات زیرزمینی در بازار می‌شود. اما دیری نپایید که نظر گروه اول درست از آب درآمد و فلز گران بهای داخلی با افزایش ۲۰۰ هزار تومانی از سطح ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی عبور کرد و به بهای ۱۰ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان رسید. مالیات مقطوع خریداران سکه در سال ۹۸ تعیین شد. خریداران یک تا ۱۰ سکه، از پرداخت مالیات معاف هستند و افرادی که بیش از این مقدار طی سال گذشته سکه تحویل گرفته‌اند، باید با توجه به نرخ‌های تعیین‌شده نسبت به پرداخت مالیات اقدام کنند.

رئیس‌کل سازمان امور مالیاتی کشور نحوه اخذ مالیات از خریداران سکه را تشریح کرد. بر این اساس نسبت به مازاد ۵۰ تا ۱۸۵ عدد سکه به ازای هر قطعه سکه ۶۵۰ هزار تومان مالیات مقطوع در نظر گرفته شده است. تحلیلگران افزایش مالیات خرید سکه را از سه منظر بررسی کردند، نگاه اول می‌تواند منجر به رشد قیمت‌ها شود. منظر دوم عده‌ای دیگر معتقدند، این موضوع خریدها را محدود و فروش‌ها را در بازار افزایش می‌دهد، در نتیجه زمینه‌ساز کاهش قیمت‌ها خواهد شد، نگاه سوم این مساله منجر

مالیات مقطوع خریداران سکه در سال‌های ۹۷ و ۹۸					
درصد افزایش در نرخ مالیات بر مازاد سکه	سال ۹۸		سال ۹۷		سطح مالیاتی
	میزان مالیات	میزان سکه خریداری شده	میزان مالیات	میزان سکه خریداری شده	
-	معاف	یک تا ۱۰ سکه	معاف	یک تا ۲۰ سکه	سطح اول
۳۳	۲۰۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۱۰ سکه	۱۰ تا ۳۰ سکه	۱۵۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۲۰ سکه	۲۰ تا ۶۰ سکه	سطح دوم
۱۶۰	۴ میلیون تومان + ۵۲۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۳۰ سکه	۳۰ تا ۵۰ سکه	۶ میلیون تومان + ۲۰۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۶۰ سکه	۶۰ تا ۱۰۰ سکه	سطح سوم
۱۶۰	۱۴/۴ میلیون تومان + ۶۵۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۵۰ سکه	۵۰ تا ۱۸۵ سکه	۱۴ میلیون تومان + ۲۵۰ هزار تومان به ازای هر قطعه مازاد بر ۱۰۰ سکه	۱۰۰ تا ۲۰۰ سکه	سطح چهارم
-	تسلیم اظهارنامه مالیاتی	بیش از ۱۸۵ سکه	تسلیم اظهارنامه مالیاتی	بیش از ۲۰۰ سکه	سطح پنجم

دلایان مجازی مسبب نوسانات مشکوک

و بزرگ‌ترین تولیدکنندگان طلا در دنیا لزوماً خود بزرگ‌ترین خریداران طلا نیستند و این طلا با طلای ذخایر بانک‌های مرکزی جهان متفاوت است.

۶- عدم دسترسی به بازارهای جهانی و نبود کارخانه‌های تولید شمش طلا با استاندارد جهانی.

پیش بینی آینده طلا

در تابستان اونس روندی ثابت با کمی نوسان رو به بالا را تجربه نمود اما در آخرین روزهای این فصل مسیر کاهشی را پیش گرفت، گروهی از تحلیل‌گران بر این باورند که کاهش‌های ارزش اونس به صورت مقطعی است و نمی‌توان به آن به چشم تغییر استراتژی معامله‌کنندگان نسبت به طلا نگریست. بر اساس این تحلیل پیش‌زمینه‌های کلان همچنان به سود طلا عمل خواهند کرد. عواملی مانند کاهش ارزش دلار آمریکا به عنوان بازار رقیب طلا و همچنین به اجرا گذاشتن بسته‌های حمایتی و انبساطی بی‌سابقه همچنان به صعود ارزش اونس کمک خواهند کرد. از سوی دیگر به دلیل اعمال اقدامات انبساطی در اقتصاد و تزریق نقدینگی در آینده میان‌مدت، نرخ تورم افزایش پیدا خواهد کرد و از این رو طلا که یکی از پوشش‌دهنده‌های سنتی ریسک تورم است، با افزایش تقاضا مواجه خواهد شد. از سوی دیگر کارشناسان، عوامل تهدیدکننده قیمت اونس را نیز کشف واکسن کرونا و افزایش سرعت در ریکاوری اقتصادی عنوان کردند که در صورت وقوع می‌تواند موجب ریزش قیمت اونس شود.

منابع

اتحادیه طلا و جواهر

بانک مرکزی ایران

روزنامه دنیای اقتصاد

مرکز آمار ایران

رئیس اتحادیه کشوری طلا و جواهر معتقد است که فضای مشکوک در فضای مجازی و به احتمال زیاد در خارج از کشور مسبب برخی از نوسانات اخیر این بازار است، به اعتقاد ایشان این فضای مشکوک از سوی اتاق‌های معاملاتی در کشورهای اطراف مانند ترکیه و امارات مدیریت می‌گردد. بازار طلا و سکه در میانه تابستان دچار مشکلات عدیده ای شد که قیمت سکه تمام بهار آزادی از مرز ۱۲ میلیون تومان نیز گذشت. رئیس اتحادیه کشوری طلا و جواهر ابراهیم محمودلی در گفت‌وگو با «ايرنا» گفت روز جمعه تمام بخش‌های صنعت طلا و جواهر در سراسر کشور تعطیل بود. در ساعات ابتدایی شنبه چه اتفاقی در بازار می‌تواند رخ داده باشد که با این نوسان و افزایش شدید قیمت در مورد سکه و طلای آب‌شده مواجه هستیم؟ این مقام مسئول افزود: استفاده غیرقانونی برخی از این کانال‌های مجازی از آرم و نشان اتحادیه طلا و جواهر، موجب سوءاستفاده‌هایی شده که طی نامه‌نگاری‌هایی به مراجع مربوطه اعلام و در حال پیگیری است.

از این رو یکی از راه‌های کسب درآمد صادرات طلاست اما همواره این برون رفت نیزچالش‌هایی در بر دارد. صادرات شمش طلای تولیدی معادن ایران از سال ۱۳۹۵ و پس از آن در سال ۱۳۹۸ طلا با قید شرایط و با توجه به مصوبه شورای پول و اعتبار با بوروکراسی پیچیده و عملاً با محدودیت‌هایی فراهم شد، که مهم‌ترین آن عبارت است از:

۱- قید عدم توانایی فروش داخلی با قیمت رقابتی.

۲- وزارت صمت، بانک مرکزی و گمرک توامان دارای مسوولیت‌هایی هستند که موجب بوروکراسی سنگین و زمان ۶ ماه شده.

۳- متولی اصلی صادرات طلا در ایران، بانک مرکزی است که این امر می‌تواند فقط درخصوص طلای تولیدی معادن با توجه به اشراف وزارت صمت به مشکلات تولیدکنندگان با الزام رعایت قوانین بانک مرکزی به وزارت صمت محول شود.

۴- صادرات طلا در قانون مشروط به عودت شمش استاندارد یا فروش ارز معادل آن در سامانه سنا بود. اما با توجه به ایجاد سامانه نیما درحال حاضر صادرکنندگان ملزم به ارائه ارز در سامانه نیما هستند که به نظر می‌رسد شرایط ابتدایی و فروش ارز با توجه به نرخ سنا جلوی ابتلائات آتی را خواهد گرفت و باعث افزایش انگیزه صادرات خواهد شد.

۵- تغییر نگاه به صادرات شمش طلای تولیدی معادن از پشتوانه ارزی به یک محصول معدنی و صنعتی حتماً به صادرات و جهش تولید و رونق اکتشاف و بهره‌برداری از معادن کمک فراوانی خواهد کرد. لازم است این موضوع کاملاً تبیین شود که طلای تولیدی معادن با سایر محصولات تولیدی و صنعتی تفاوتی ندارد

فراز و فرود بازار سرمایه

• گروه اقتصادی

تعداد شرکت هایی که ارزش آن ها از یک میلیارد دلار فراتر رفته، در بازار سهام ایران، شامل بورس تهران و فرابورس، به ۶۲ شرکت رسید. در این زمان مجموع ارزش جاری بازار سهام برای نخستین بار از مرز ۳۰۰ میلیارد دلار فراتر رفت. و با ثبت رکوردهای متوالی در سال جدید و ۸۷۹ کانال شکنی در این بازار، در ابتدای تیرماه رکورد جدیدی در کارنامه تاریخی بازار سهام ثبت شد و مجموع ارزش کل بازار سهام شامل بورس و فرابورس از ۶۰۰۰ هزار میلیارد تومان فراتر رفت. به این ترتیب با احتساب ۶۰ روز معاملاتی سپری شده از سال ۹۹، روزانه به طور میانگین ۶۵ میلیارد تومان بر ارزش کل بازار سهام افزوده شده که در نوع خود بی نظیر است. محصولات شیمیایی با سهم ۲۰ درصدی از ارزش کل بازار سهام، ۱۵ شرکت میلیاردی را در خود جای داده و از این منظر رتبه اول را در اختیار دارد. فلزات اساسی با سهم ۱۵ درصدی از ارزش کل بازار سهام، ۸ شرکت میلیاردی دارد. سه گروه بانک، چند رشته ای صنعتی و فرآورده های نفتی هر کدام با ۵ شرکت میلیاردی، به صورت مشترک مقام سوم صنایع با بیشترین تعداد شرکت های بزرگ را در اختیار دارند.

شرکت های بزرگ بورس از جمله فولادی ها و پالایشگاه ها و... بیشترین تاثیر را از این جهش قیمت دلار گرفتند. به نوعی هر عامل تورم زا به رشد سهام در بورس منجر می شود. به این دلیل که قیمت سهام یک ارزش نسبی است که متاثر از سود این شرکت هاست که این سود نیز با تورم رشد می کند. بر این اساس شرکت هایی که درآمد ارزی دارند یا قیمت کالاهای آن ها با قیمت های جهانی تعیین می شود، تاثیرپذیری بیشتری از نرخ دلار دارند مانند شرکت هایی که صادرات دارند طبقاً قیمت صادراتی آن ها در قیمت دلار ضرب شده و در بودجه آن ها محاسبه می شود. این موارد از یک سو و از سوی دیگر نظام چند قیمتی کشور قیمت ها و رفتار متفاوتی در بازار ایجاد می کند. دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی، دلار نیمایی و دلار بازار آزاد برای شرکت هایی که با این دلار فعالیت می کردند دشواری های بسیاری به همراه داشت. پس از حذف دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی، شاهد آن بودیم که فروش و بهای تمام شده این شرکت ها افزایش پیدا کرد. چون رقم کلی فروش افزایش یافت. بررسی ها نشان می دهد که در روزهای ابتدایی تابستان امسال

بورس عالی باقتصاد خالی

ایران حجم نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۶، حدود یک میلیون و پانصد هزار میلیارد تومان بوده، در خوش بینانه ترین حالت، تا قبل از پایان سال ۱۳۹۹ به بیش از ۳ میلیون میلیارد تومان خواهد رسید. معنی این عبارت آن است که هر مقدار که از ابتدای رایج شدن پول در اقتصاد ایران تا پایان سال ۱۳۹۶ به حجم پول اضافه شده، از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا حدود پاییز امسال، به همان میزان به آن اضافه خواهد شد. طی دو سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، بیش از ۹۰۰ هزار میلیارد تومان به حجم نقدینگی اضافه شده که بیش از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان آن، تنها در سال ۱۳۹۸ افتاده است. بدیهی است در هیچ سناریویی میزان افزایش نقدینگی در سال ۱۳۹۹ کمتر از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان نخواهد بود.

آیا عرصه هدایت پول تسری پیدا کرده؟ بر این اساس نوع نگاه، بازار سرمایه می تواند «منزلگاه» مطلوب نقدینگی باشد، با این امید که بتواند تولید را از تله کمبود منابع مالی خارج کند. سال ها است این اشتباه بزرگ ترویج می شود که خلق نقدینگی در مقیاسی فراتر از رشد طبیعی اقتصاد، یعنی کمک به تامین مالی تولید و سرمایه گذاری. این برداشت نادرست، ضعف را فقط در هدایت نقدینگی می بیند. تصور می شود راهی وجود دارد که بتوان منزلگاه نقدینگی را از مصرف به تولید تغییر داد. در این تصور متوهمانه، هم مشکل تورم حل می شود هم مشکل کمبود منابع مالی بنگاه های اقتصادی. اما برای این میزان افزایش در حجم نقدینگی، برای آنکه تورم شتاب نگیرد، لازم بوده است که تولید از رشد بسیار بالایی برخوردار باشد. اما براساس گزارش مرکز آمار ایران در دو سال گذشته تولید ناخالص داخلی- برحسب منابع مختلف آماری- به اندازه ۱۰/۵ تا ۱۱/۵ درصد کوچک تر هم شده است. معنی ملموس تر این کوچک تر شدن آن است که اگر از کل تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۶، ارزش افزوده دو بخش کشاورزی و ساختمان را به طور کامل حذف کنیم، به میزان تولید ناخالص داخلی پایان ۱۳۹۸ می رسیم!

مهم ترین شاخص در علم اقتصاد سمت و سوی قیمت ها در بازار سهام است، هر زمان عرضه از تقاضا جا ماند، یعنی سرمایه گذار رای خود را بر رشد فعالیت های اقتصادی به صندوق می ریزد و زمانی که که قیمت ها فروکش کند به این معنا است که ناامیدی از آینده، حائز اکثریت آرا است. شاخص بورس از ابتدای سال حدود ۳ برابر شده و اگر بخواهیم از ابتدای سال ۹۷ محاسبه نمایم این عدد تقریباً به ۱۴ درصد خواهد رسید. در ایران جریانانی پیش می آید که با هیچ قانون و علمی قابل فهم نیست و نخواهد بود، اما مسئولین همواره به دنبال منطبق نمودن این جریانات هستند و این موضوع موجب شده که حتی بسیاری از تحلیلگران نیز گرفتار این کلیشه ها شوند جهش نرخ ارز در سال های ۹۶ و ۹۷ و ثبات پس از آن پدیده ای بی سابقه در اقتصاد ایران و البته تکراری در اقتصاد جهانی و شناخته شده در علم اقتصاد بود که در لابه لای تحلیل های کلیشه ای گم شد و جریان بعدی نیز که در نوع خود بسیار جالب توجه است، همزمانی بیش فعالی بازار سرمایه و رکود عمیق آن است. مدتی است که دو تصویر متضاد در قاب اقتصاد ایران جلوه نمایی می کند. در حالی که بنگاه های اقتصادی در تقلای حیات و ممات، فشارهای کمرشکنی را تحمل می کنند و آینده روشنی برای خود نمی بینند، ارزش سهام آنها به صورت جهشی افزایش پیدا می کند. یا به عبارتی دیگر از یک طرف رشدهای «سالانه» صفر یا منفی تولید و رشدهای منفی بزرگ سرمایه گذاری قرار دارد و در طرف دیگر رشدهای «روزانه» بالا و مثبت ارزش سهام آنها! موضوع چیست؟ در این میان برخی از کارشناسان معتقدند که در کنار به زنجیر کشیده شد غول نقدینگی عرصه هدایت به پول هم تسری پیدا کرده و آن نیز سر به راه شده است. اما آیا این تحلیل درستی است؟ آیا غول نقدینگی به زنجیر کشیده شده است؟ مرکز آمار ایران دیتای متفاوتی را بر روی سایت خود در خصوص افزایش پایه پولی نمایش می دهد، به گزارش مرکز آمار

بورس تابستانه

در هفته اول تیرماه ارزش معاملات دو بازار بورس و فرابورس به ۲۶ هزار میلیارد تومان رسید، و به این ترتیب مجموع ارزش مبادلات بازار سهام در ۱۰۰ روز نخست سال ۹۹ از ۸۲۵ هزار میلیارد عبور کرد تا بورس با فاصله ۷ برابری جذابیت خود را به رخ رقبای خود یعنی ارز و مسکن بکشانند. و شاخص سهام نیز مرز روانی یک میلیون و ۵۰۰ هزار واحد را رد کرد، و بازیگران خرد در سال ۱۳۹۹ خالص خریدی بالغ بر ۳۶ هزار میلیارد تومان را ثبت کردند.

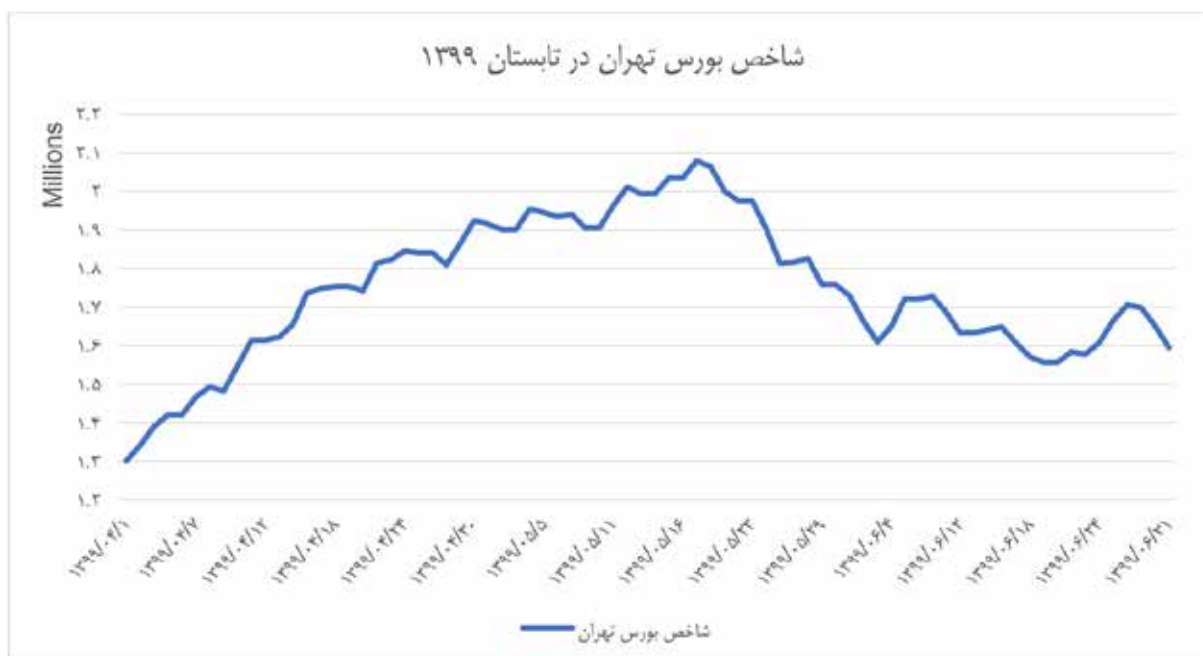
این در حالی است که از اول امسال مجموع ارزش مبادلات انجام شده در بازارهای ارز و مسکن به ۱۲۵ هزار میلیارد تومان رسید، همچنین در این بازه دادوستد بیش از یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلاری، رکورد جدیدی در کارنامه تاریخی بازار سهام ثبت شد. در میان گروه های ۳۸ گانه بورس در ۶۵ روز معاملاتی سپری شده از سال ۹۹، بیشترین ارزش دادوستدها در گروه های بزرگ و متوسط بورس تهران رقم خورد. در این میان گروه بانک ها و موسسات اعتباری با ارزش معاملاتی معادل ۸۹ هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان در صدر دیگر صنایع بورس قرار گرفت و پس از آن شاهد بیشترین ارزش دادوستدها در گروه های محصولات شیمیایی، فلزات اساسی و فرآورده های نفتی بودیم.

در حال حاضر اقتصاد ایران تابع هدف سیاست گذار در رابطه با بازار سهام است، مثلثی است که سه ضلع آن عبارتند از: جلوگیری از پولی شدن کسری بودجه دولت، رسوب نقدینگی سرازیر شده به بازار ثانویه سهام در داخل شرکت ها برای سرمایه گذاری و تامین سرمایه در گردش و پاسخگویی به تقاضای سیری ناپذیر سهام در بازار برای هموارتر کردن شیب تند رشد بازار و کاستن تبعات ناشی از آن است. کارشناسان هفت مسیر را برای مدیریت این بازار پیشنهاد می کنند:

- ۱- فروش مستقیم سهام دولت در بازار
- ۲- رفع موانع عرضه خرد سهام توسط سهامداران عمده
- ۳- الزام به افزایش سهام شناور آزاد
- ۴- الزام هلدینگ های دولتی و شبه دولتی به موافقت با افزایش سرمایه شرکت های زیرمجموعه

- ۵- تسهیل فرآیند افزایش سرمایه به صرف
- ۶- اجرای صحیح مالیات بر عایدی سرمایه
- ۷- توسعه ابزارهای مشتقه شاخصی

در پایان تیرماه تاریخی ترین ماه بورس تهران با ثبت رشد بیش از ۵۰ درصدی شاخص کل سهام رقم خورد، در یک ماه گذشته از مجموع ۴۵۴ نماد معامله شده در دو بازار بورس و فرابورس، شاهد افت قیمت ۱۲۶ نماد (معادل ۲۸ درصد) بودیم. نکته جالب توجه این است که حتی در میان نمادهایی که با رشد قیمت همراه شدند، ۷۸ درصد شرکت ها با بازده کمتر از شاخص کل مواجه شدند. به عبارتی نتوانستند میانگین رشد قیمت در کل بازار را کسب کنند. موضوعی که نشان داد حتی در این شرایط که به نظر می رسد بدون داشتن تحلیل نیز می توان سود کسب کرد، سهامدارانی بودند که متضرر شده و بین یک تا ۲۵ درصد از ارزش دارایی خود را تنها در یک ماه از دست دادند. ورود بی سابقه نقدینگی به تالار شیشه ای سبب شد تا میانگین روزانه ارزش دادوستدها به حدود ۱۶ هزار میلیارد تومان برسد. سهامداران حقیقی نیز حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان پول به بازار سهام تزریق کردند. ثبات بازار سهام موجب رونق اقتصادی و یک بازار سالم سیکل های تجاری رکود و رونق را در پی خواهد داشت اما عدم پیروی از این سیکل ها، به معنای از بین رفتن ثبات در آن بازار است. افزایش قیمت ناشی از خرید های جمعی در بورس، باعث شده است بین قیمت بازاری شرکت ها و ارزش واقعی آن ها شکاف عمیقی ایجاد شود. این شکاف در ادبیات مرسوم اقتصادی به حباب معروف است. این شکاف به حدی زیاد شده است که صنایع مختلف داخلی به رغم تولید و سودآوری چند صدم درصدی شرکت های بین المللی مشابه، ارزشی قابل رقابت با آنان پیدا کرده اند؟! این تصویر نشان دهنده آن است که افراد در بورس فارغ از این که واقعا بدانند یا بخواهند که بدانند چه چیزی را می خرند، صرفا با این اطمینان که فردا می توانند آن را گران تر بفروشند، امروز اقدام به خرید می کنند و این، علت اصلی ایجاد بازدهی خیره کننده در چند ماه گذشته بازار سهام بوده است.

می‌کند و ثاباً زمینه ساز توسعه مالی و در ادامه توسعه اقتصادی کشور شود. تحقق این مهم اما در گرو نگاه بلند مدت نسبت به سرمایه‌گذاری در بازار سهام و افزایش آگاهی میان‌تامین‌کنندگان سرمایه است. چنانچه مردم به بازار سرمایه روی بیاورند و بنا به واژگان مورد استفاده این صاحب‌نظران، نقدینگی به سمت بازار سرمایه هدایت شود نقدینگی در خدمت تولید قرار می‌گیرد و در آن صورت نه تنها نباید نگران گرایش مردم به بازار سرمایه بود، بلکه باید با ابزارهایی اسباب تشویق مردم را در این زمینه فراهم ساخت.

سهام عدالت نیز از این قافله جا نماند و در اولین هفته از مرداد ماه با رشد ۱۳۵ درصدی در یک قدمی ۲۰ میلیون بررسی‌های نشان می‌دهد ارزش این سهام از فاز اول آزادسازی تا امروز ۱۳۵ درصد رشد کرده و در سطح ۱۹ میلیون و ۸۵۸ هزار تومان ایستاد. ۱۷ میلیون نفر از سهامداران عدالت برای فروش سهام خود روش آزادسازی مستقیم را انتخاب کرده‌اند. توسعه بازار سرمایه با بهبود تخصیص منابع، به رشد و شکوفایی اقتصاد کشور کمک بسزایی می‌کند و مشارکت عمومی و گسترده مردم در این بازار، اولاً از بروز آثار تورمی آن جلوگیری

که «چگونه در اقتصادی با رشد صفر یا منفی، بازدهی بورس چند صد درصدی می شود؟ در روز یکشنبه بیست و ششم مرداد شاهد یکی از سنگین ترین نوسان ها در بازار سهام بودیم، در این روز سومین سقوط تاریخی شاخص کل بورس تهران، از نظر درصد افت به ثبت رسید. شاخص کل بورس با ۸۹ هزار و ۶۹۳ واحد نزول در محدوده یک میلیون و ۸۱۳ هزار واحد ایستاد. اعمال محدودیت ها و دستورالعمل های جدید، بدون توجه به اثر گذاری آن در روند معاملات بورس، سرمایه گذاران را دچار سردرگمی تمام عیاری کرده است. اما این پایان کار نبود و در آخرین روز از مرداد سنگین ترین نزول بورس در ۲۰ ماه گذشته رقم خورد این نگر با ثبت بیشترین کاهش در ۲۰ ماه اخیر، ۸/۳ درصد از ارتفاع خود را از دست داد. در این هفته منفی اما ۵۰ میلیون دلار از ارزش کل بازار در مجموع بورس و فرابورس نیز کاسته شد. ماه منفی بورس تهران در حالی ثبت شد که در بازارهای رقیب دلار رشد ماهانه ۶ درصدی را تجربه کرد و سکه نیز با افزایش قیمت ۴/۳ درصدی همراه شد. به این ترتیب برای اولین بار در سال ۹۹ شاهد سبقت دلار و سکه از سهام بودیم. طبق آخرین آمار سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سمات)، در مرداد سال جاری ۵ میلیون و ۳۲۰ هزار کد معاملاتی یک تا ۱۰ معامله (خرید و فروش) انجام داده اند. رشد ۳/۵ برابری تعداد کدهایی که در ماه بین یک تا ۱۰ معامله انجام داده اند نسبت به ابتدای امسال از توجه زیاد عامه مردم به این بازار حکایت دارد. در ابتدای امسال تعداد کدهایی که این میزان معامله را انجام می دادند یک میلیون و ۹۰ هزار سهم بوده است. براساس این گزارش، در مردادماه سال جاری ۷۶۰ هزار سهامدار بین ۱۰ تا ۲۰ معامله انجام داده اند و یک میلیون و ۹۰ هزار کد، بیشتر از ۲۱ معامله در ماه انجام داده اند. در این ماه شاهد رشد ۵ برابری معاملات نسبت به اسفندماه ۹۸ بودیم.

بررسی های نشان می دهد که در پایان چهلمین روز از مرداد خالص خرید سهامداران خرد در بورس به ۵۵ هزار میلیارد تومان رسید، مقصد اصلی این نقدینگی در گروه فرآورده های نفتی با خالص خرید ۱۴ هزار میلیارد تومان، در صدر فهرست و گروه فلزات اساسی با جذب ۱۱ هزار میلیارد تومان در رتبه دوم جدول مقاصد پول ها در بورس ایستاده اند. دو گروه خودرو و بانک هم به ترتیب با خالص خرید ۵/۹ و ۴/۵ هزار میلیارد تومان سهامداران حقیقی همراه شدند اما در مقابل در این بازه زمانی شاهد فرار پول حقیقی از ۶ گروه ماشین آلات و تجهیزات، استخراج زغال سنگ، محصولات چوبی، لاستیک و پلاستیک، انتشار و چاپ و منسوجات بودیم. همزمان با ثبت رکوردهای جدید برای ارزش معاملات خرد سهام، شاهد ورود ۵۵ هزار میلیارد تومان نقدینگی به گردونه معاملات تالار شیشه ای بوده ایم. و بدین شکل بود که در دوازدهمین روز از مرداد بورس در قله ۲ میلیونی رصد شد. تا این زمان سهامداران به صورت میانگین روزانه ۱/۴ درصد سود به خانه بردند. ضمن آنکه شاهد افزایش ۸۷ میلیارد دلاری ارزش کل بازار نیز بودیم اما رشد بی سابقه بورس، بازار انواع تحلیل ها در میان اقتصادخوانده ها، فعالان بازار و عموم مردم را هم داغ کرده است. تحلیل هایی از این جنس

ترکیب جمعیت سهامداران	
تعداد (میلیون نفر)	شرح
۴۹/۵	تعداد دارندگان سهام عدالت
۱۵/۵	تعداد کدهای سهامداری صادر شده در بورس
۵/۳	تعداد کسانی که یک تا ۹ معامله انجام می دهند
۰/۷۶	تعداد کسانی که ۱۰ تا ۲۰ معامله انجام می دهند
۱/۱	تعداد کسانی که بیش از ۲۱ معامله انجام می دهند

کشور حل این مشکل را بزرگ‌ترین اولویت دولت عنوان نمودند، اظهارات رئیس مجلس شورای اسلامی و مسوولان دولتی نیز هویداست که برنامه‌هایی برای رفع مشکلات فعلی بازار سرمایه در دستور کار قرار گرفته، از این رو شایان کرمی، کارشناس بازار سرمایه پیش‌بینی می‌کند: نگاه مثبتی که در این مقطع به بورس می‌شود از اهمیت بسیاری برخوردار است و گرچه ممکن است خروجی چندان مثبتی هم نداشته باشد اما از رعب و وحشت سهامداران کم می‌کند. این موضوع موجب شد که شرایط بورس در آخرین هفته از مرداد مثبت‌نمایش داده شود ولی دلار هم یکی دیگر از عوامل مثبت شدن بورس در این بازه بود.

روند شاخص کل سهام از سال ۹۲ تاکنون نشان می‌دهد بورس تهران پس از هر رشد پرشتابی، شاهد دوره‌ای کاهشی بوده است. از ابتدای سال ۹۲ تاکنون ۹ دوره صعود پرشتاب و ۹ دوره نزول پرمقدار ثبت شده است، اما افت قیمت‌ها در بازار سرمایه طی هفته‌های اخیر توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. ریزش شاخص‌های بورس آن هم پس از یک دوره رشد قدرتمند سبب شده بسیاری از فعالان تازه وارد بازار سهام به کلی نسبت به آینده دلسرد شوند و اعتماد شکل گرفته تا حدود زیادی از بین برود. از این رو در بیست و چهارمین روز از شهریور ماه در جلسه روسای کمیسیون اقتصادی مجلس با مسئولان بورس دولت و مجلس برای حمایت از بازار سهام

سهام شناور

این رو شاید یکی از مهم‌ترین چالش‌های بورس تهران مالکیت بالای سهامدار عمده به دلیل سهام شناوری پایین شرکت‌ها است. می‌توان این‌گونه عنوان کرد که برای رسیدن سهام شناور آزاد به ۳۰ درصد باید سهام حداقل چهار شرکت با مقیاس «شستا» در بازار سهام عرضه شود. بررسی‌های نشان می‌دهد در یک دوره یکساله منتهی به پایان سال ۹۹، درصد سهام شناور آزاد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به حد ۲۱/۲ درصد رسیده است. آمار سهام شناور آزاد شرکت‌های بورسی حکایت از آن دارد که در میان ۳۳۴ شرکت مورد بررسی، ۲۱۲ شرکت دارای سهام شناور آزاد کمتر از ۳۰ درصد هستند و در مقابل ۴۲ شرکت بورسی سهام شناوری بیش از ۵۰ درصد دارند. در این میان شرکت‌های تأمین ماسه و بورس کالای ایران با ۱۰۰ درصد سهام شناور آزاد در رتبه اول قرار گرفته‌اند و پس از آن به ترتیب ۹۲ و ۸۷/۸ درصد از سهام شرکت‌های بانک خاورمیانه و بورس اوراق بهادار تهران قابلیت معامله در بازار سهام را دارند.

یکی از وعده‌های سکندار جدید بورس، افزایش سهام شناور بازار سهام به بیش از ۳۰ درصد است. با افزایش شناوری سهام به ۳۰ درصد، معادل عرضه اولیه ۴ شرکت در مقیاس شستا، طرف عرضه در بازار سهام را تقویت کند. در حال حاضر کمتر از ۲۱ درصد از مجموع سهام شرکت‌های حاضر در بازار سهام به صورت شناور بوده و در مقابل ۷۹ درصد از سهام در اختیار سهامداران عمده قرار دارد اما میانگین سهام شناور آزاد شرکت‌های فعال در بازار سهام هرچند نسبت به گذشته افزایش داشته است، بررسی‌ها نشان می‌دهد از ۴۵۴ شرکت، کل سهام منتشر شده شرکت‌ها معادل ۳ هزار و ۶۰۲ میلیارد و ۷۱۸ میلیون سهم است که از این تعداد سهام منتشر شده حد اکثر ۲۰/۹ درصد یعنی حد و ۷۵۴ میلیارد و ۴۵۲ میلیون سهم به عنوان سهام شناور آزاد در این بازار شناسایی شده و قابلیت معامله در بازار سهام را دارند. به عبارتی دیگر بیش از ۷۹ درصد سهام در بورس تهران در اختیار مالکان عمده است که با اهداف مدیریتی نگهداری می‌شود. از

سهام قابل معامله در بورس تهران

بازار	کل سهام شرکت‌ها (میلیون سهم)	سهام قابل معامله (میلیون سهم)	درصد سهام شناور آزاد
بورس	۳۲۱۶۷۲۲	۶۸۱۹۲۴	۲۱/۲۰
فرا بورس	۳۸۵۹۹۷	۷۲۵۲۹	۱۸/۷۹
مجموع	۳۶۰۲۷۱۸	۷۵۴۴۵۳	۲۰/۹۴

براساس اعلام بانک مرکزی، در ششمین حراج اوراق دولتی در بازار بین بانکی، وزارت اقتصاد با افزایش ۰/۷ واحد درصدی بازدهی اوراق با سرسید ۴ ساله و افزایش ۰/۵ واحد درصدی اوراق با سرسید ۲ ساله موافقت کرد. بنابراین نرخ سود اوراق ۴ ساله به ۱۸/۲ درصد رسید. سود اوراق در یک مسیر افزایشی در بازار بدهی قرار گرفته است. در آخرین حراج در بازار بین بانکی که روز گذشته برگزار شد، بازدهی اوراق با سرسید ۴ ساله با ۰/۷ درصد رشد، به ۱۸/۲ درصد رسید. بازدهی اوراق ۲ ساله نیز با رشد ۰/۵ درصدی همراه شد. وزارت اقتصاد با فروش ۶۱۰ میلیارد تومان اوراق اراد۳۳ با نرخ بازده تا سرسید ۱۸/۲ درصد و یک هزار و ۷۰۳ میلیارد تومان اوراق اراد۳۵ با نرخ بازده تا سرسید ۱۷ درصد موافقت کرد. این در حالی است که در حراج قبلی، اوراق ۴ ساله با بازدهی ۱۷/۵ درصد و اوراق ۲ ساله با بازدهی ۱۶/۵ درصد فروش رفته بود. در نتیجه وزارت اقتصاد با نرخ سود بازار، همراه شد. البته وقتی از ۵/۷ هزار میلیارد تومان تقاضای موجود، تنها با ۲ هزار میلیارد تومان آن موافقت می‌شود، به این معنی است که بیشتر متقاضیان نرخ‌های بالاتری را برای خرید می‌پسندیدند که وزارت اقتصاد ترجیح داد این تقاضا را رد کند. کارگزاری بانک مرکزی در راستای عرضه تدریجی اوراق در تواترهای هفتگی پیش رفت تا آخرین حراج اوراق دولتی در هفته چهاردهم نشان دهد که نرخ بهره موثر اوراق مذکور به زیر ۲۰ درصد کاهش پیدا کرده است. این در حالی است که نرخ بهره موثر این اوراق در هفته‌های دوازدهم و سیزدهم ۲۰/۸ درصد و ۲۰ درصد بوده است. در مجموع در جریان ۱۴ مرحله حراج اوراق ۶۱/۳ هزار میلیارد تومان اوراق به فروش رسیده است.

بورس در مقیاس جهانی

بررسی بازارهای سهام در مقیاس جهانی حاکی از آن است که در پی شیوع ویروس کرونا و رکود جهانی شاخص بورس های زیمبابوه، ایران و ونزوئلا به ترتیب رتبه های اول تا سوم جدول بازده بازارهای سهام جهان را کسب کرده اند. که این موضوع در نوع خود جالب و قابل تعمق است، و در این میان بورس آمریکایی نزدیک با ۲۲ درصد، بورس های دافارک و عربستان با ۱۳ درصد، بورس شانگهای با ۱۲ درصد، در جمع بورس های سودده در ۶ ماه نخست سال ۲۰۲۰ جای گرفته اند.

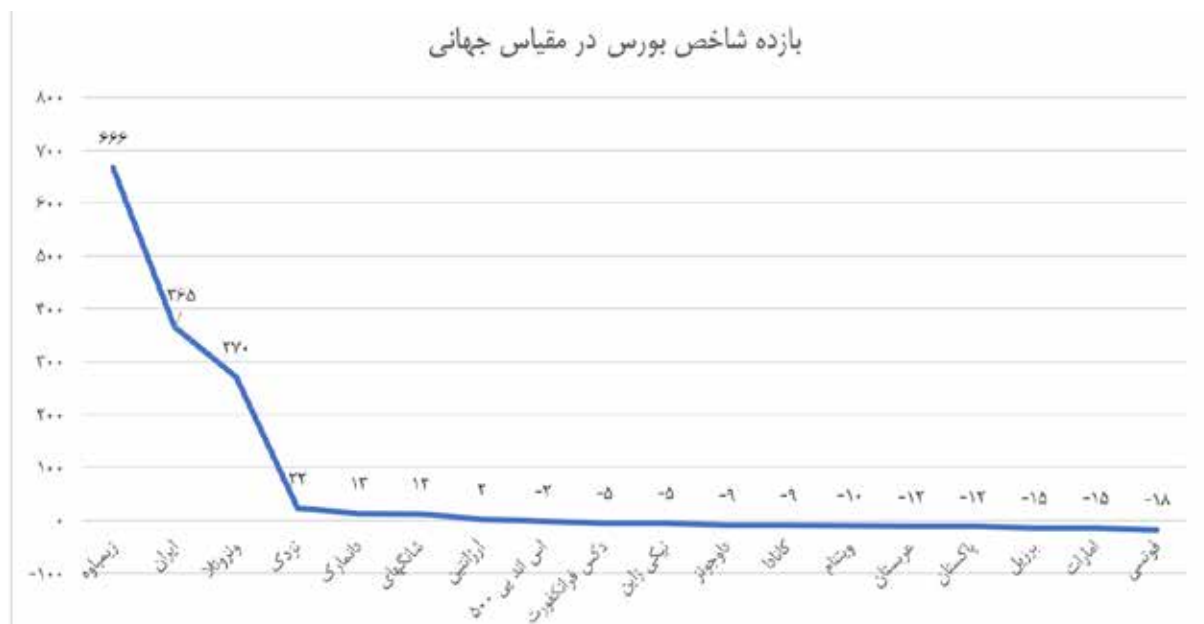
شاخص بورس کاراکاس ونزوئلا سال جاری میلادی را با عدد ۹۰ هزار و ۲۲۴ آغاز کرد و تا روز ۷ ژوئن ۲۷۰ درصد رشد کرد و اکنون منحنی شاخص این بورس روی عدد ۳۳۳ هزار و ۸۷۷ قرار دارد. اما با لحاظ تورم ۲۲۹۷ درصدی ونزوئلا، نرخ تعدیل شده شاخص بورس کاراکاس در سال ۲۰۲۰ به منفی ۷/۴ درصد می رسد، بنابراین حتی بازده اسمی شاخص کل بورس تهران از کاراکاس که اقتصادش متأثر از سطوح تورمی بسیار بالاست هم پیشی گرفته است.

در همین راستا در مقیاس جهانی شرکت های خودرو سازی نیز درگیر پاندمی ویروس جدید و ناشناخته کووید-۱۹ هستند و سهام بسیاری از این شرکت های بزرگ با افت مواجه شده است، نشریه اکونومیست نوشت: «ممکن است که تا پایان سال، هیچ پولی برای خودروسازان باقی نماند». بیزینس اینسایدر نیز عنوان کرد آخرین بار در زمان جنگ جهانی دوم بود که صنعت خودروی آمریکا چنین وضعیتی را تجربه کرد. حال نکته جالب این جا است که سهام ایران خودرو با سبقت از شرکت های بزرگ در میان ۱۵ و سایپا نیز در میان ۲۰ کشور بزرگ جهان برتر قرار دارد.

کارنامه حراج اوراق دولتی (هزار میلیارد تومان)

تاریخ انتشار (ماه)	نماد آراد	مبلغ انتشار	حجم سفارش	نتیجه حراج	نرخ سود (درصد)	نوع اوراق (سال)	مجموع حراج بانکی
۱۳ خرداد	۳۱	۵۰	۲۶۵/۵	۵۱	۱۵	۳	۵۱
	۳۱	۵۰				۳	
۲۰ خرداد	۳۲	۳۹	۲۲۱	۴۹	۱۵	۳	۴۹
۲۷ خرداد	۳۳	۳۵	۱۴۶	۹	۱۵/۶	۴	۹
	۳۴	۳۵				۴	
۳ تیر	۳۵	۶۰	۱۳۳	۶۱/۵	۱۵/۶	۲	۶۱/۵
	۳۶	۶۰				۲	
۱۰ تیر	۳۴	۳۱	۱۱۷/۷	۲۹	۱۷/۵	۴	۶۳
	۳۶	۳۴/۵				۲	
۱۷ تیر	۳۳	۳۰	۵۷/۲	۶/۱	۱۸/۲	۴	۱۹/۸
	۳۵	۳۰				۲	
۲۴ تیر	۳۷	۳۰	۱۰۳/۸	۱۰/۹	۱۷/۴	۱	۶۱/۸
	۳۸	۵۰				۲	
	۳۹	۳۰				۳	
۳۱ تیر	۳۷	۱۷/۱	۶۵/۹	۴/۵	۱۷/۹	۱	۴۲/۳
	۳۸	۱۱/۸				۲	
	۴۰	۴۰				۳	
۷ مرداد	۴۰	۴/۷	۷۲/۷	۰	۱۸/۹	۳	۱۲/۵۵۵
	۴۱	۳۰				۱	
	۴۲	۵۰				۲	
	۴۳	۳۰				۳	
۱۴ مرداد	۴۲	۴۳	۲۶/۸	۱۴/۸	۲۰	۲	۱۴/۸
	۴۳	۲۵/۵				۳	
۲۱ مرداد	۴۴		۲۰	۱۳/۶	۱۸/۹	۴	۱۲/۶
	۴۲					۲	
	۴۳					۳	
۲۸ مرداد	۴۲	۱۱/۶				۲	۵/۵
	۴۳	۱۶/۲				۳	
	۴۵	۳۰				۲	
	۴۶					۴	
۴ شهریور	۴۳		۱۰/۲			۳	۰
	۴۵					۵	
	۴۷					۷	
	۴۵					۵	
۱۲ شهریور	۴۷		۴/۴		۱/۹	۷	۱/۹
	۴۸					۸	
	۴۹					۹	

با ویروس کرونا چرخ صنعت خودروی جهان پنجر شد و میزان تولید و فروش خودرو در کل دنیا با افت بی سابقه ای از زمان بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ به این سو روبرو شد، اما شرکت تسلاموتور موفق شد برای چهارمین فصل متوالی سودآوری مثبت خود را حفظ نماید. تسلا با پشت سر گذاشتن تویوتا به بزرگ ترین خودروساز در جهان از نظر ارزش بازار تبدیل شد. از این رو ثروت ایلان ماسک، بنیان گذار و مدیرعامل این خودروساز آمریکایی به ۵۹/۱ میلیارد دلار رسید و با پشت سر گذاشتن وارن بافت به هفتمین فرد ثروتمند در جهان تبدیل شد. آثودی و فراری نیز در سال جاری میلادی با رشد قیمت سهام به ترتیب به میزان ۹۴/۸ و ۶/۵ درصدی همراه شدند، و بیشترین زیان به میزان ۴۷ درصد از آن شرکت رنوی فرانسه شد.

تولید و فروش خودرو در کل دنیا با افت بی سابقه ای از زمان بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ به این سو روبرو شد، اما شرکت تسلاموتور موفق شد برای چهارمین فصل متوالی سودآوری مثبت خود را حفظ نماید. تسلا با پشت سر گذاشتن تویوتا به بزرگ ترین خودروساز در جهان از نظر ارزش بازار تبدیل شد. از این رو ثروت ایلان ماسک، بنیان گذار و مدیرعامل این خودروساز آمریکایی به ۵۹/۱ میلیارد دلار رسید و با پشت سر گذاشتن وارن بافت به هفتمین فرد ثروتمند در جهان تبدیل شد. آثودی و فراری نیز در سال جاری میلادی با رشد قیمت سهام به ترتیب به میزان ۹۴/۸ و ۶/۵ درصدی همراه شدند، و بیشترین زیان به میزان ۴۷ درصد از آن شرکت رنوی فرانسه شد.

در همین راستا در مقیاس جهانی شرکت های خودرو سازی نیز درگیر پاندمی ویروس جدید و ناشناخته کووید-۱۹ هستند و سهام بسیاری از این شرکت های بزرگ با افت مواجه شده است، نشریه اکونومیست نوشت: «ممکن است که تا پایان سال، هیچ پولی برای خودروسازان باقی نماند». بیزینس اینسایدر نیز عنوان کرد آخرین بار در زمان جنگ جهانی دوم بود که صنعت خودروی آمریکا چنین وضعیتی را تجربه کرد. حال نکته جالب اینجاست که سهام ایران خودرو با سبقت از شرکت های بزرگ در میان ۱۵ و سایپا نیز در میان ۲۰ کشور بزرگ جهان برتر قرار دارد.

با ویروس کرونا چرخ صنعت خودروی جهان پنجر شد و میزان

پیش بینی آینده بورس

با توجه به نزدیک شدن به انتخابات آمریکا پیامدهای آن در بورسها و اقتصاد جهان و از جمله اقتصاد ایران حکایت اصلی تمام محافل رسانه‌ای است. شاخص‌های بورس در سراسر جهان نیز شاخصی متأثر از نتایج انتخابات آمریکا خواهد بود. در صد سال گذشته عملکرد شاخص S&P500 در سه ماه منتهی به انتخابات، مبنای مناسبی برای تشخیص فرد پیروز بوده است. ترامپ به نوعی مدعی شده که در صورت شکست به راحتی نتایج را نخواهد پذیرفت، ولی اقتصاد ما در حال حاضر از بحران‌های ساختاری متفاوتی رنج می‌برد، با فرض پیروزی بایدن، تا استقرار وی و برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری ایران بیش از ۵ ماه فاصله وجود ندارد، امکان یک توافق سریع بین طرفین، احتمال چندان پرنرنگی ندارد.

از این رو سیاست‌گذار باید در پی سیاست‌گذاری هوشمندانه و متکی بر خود باشد، دولت باید با سیاست‌گذاری مدبرانه و سفت‌بستن کمربندها، خود را برای عبور از این پیچ مهم تاریخی آماده سازد.

منابع:

- سازمان بورس و اوراق بهادار
- شرکت فناوری بورس تهران
- بانک مرکزی ایران
- مرکز آمار ایران

مقایسه رشد سهام بزرگترین خودروسازان دنیا از ابتدای سال جاری بر اساس گزارش بلومبرگ (درصد)		
در این جدول قیمت دلار ۲۳ هزار تومان محاسبه شده است		
شرکت	ارزش بازار (میلیارد دلار)	رشد سهام از ابتدای ۲۰۲۰ (درصد)
تسلا	۲۷۷/۷۲	۲۵۷/۹
تویوتا	۲۰۴/۰۲	-۱۱/۰
فولکس واگن	۷۹/۸۶	-۱۸/۳
آئودی	۷۷/۰۴	۹۴/۸
دایلمر آگ	۴۴/۱۹	-۲۷/۳
بی ام دبلیو	۴۲/۲۷	-۲۲/۱
جنرال موتور	۳۵/۵۸	-۳۲/۱
فراری	۳۲/۵۸	۶/۵
فورد	۲۴/۱۰	-۳۴/۸
هیوندا	۱۷/۹۸	-۲۹
فیات	۱۵/۷۹	-۳۱/۴
نیسان	۱۵/۲۰	-۳۷/۸
پژو	۱۴/۹۲	-۳۳/۱
کیا	۱۱/۴۱	-۲۰
ایران خودرو	۸/۰۱	۱۲۱۱/۳
رنو	۷/۶۴	-۴۷
مزدا	۴/۱۱	-۲۴
سایپا	۳/۸۰	۷۸۳/۱
پارس خودرو	۱/۶۲	۸۴۰/۳
زامیاد	۰/۶۸	۱۲۲۴/۴

انحراف هزینه در پروژه های صنعت ساخت

بررسی تعاریف و دلایل ایجاد آن در کشورهای در حال توسعه و ساختمان های بلند مرتبه

• روشنگ میر حسینی

مقدمه

حضور گروه های مختلف ذینفعان از قبیل مالکان پروژه ، کاربران نهایی ، مشاوران ، پیمانکاران ، سرمایه گذاران همواره در معرض ریسک های مختلفی در حوزه های زمانبندی و هزینه هستند.

اجرای موفقیت آمیز پروژه های ساختمانی ، و ادامه ی آنها مطابق با هزینه های برآورد شده و برنامه های زمان بندی تعیین شده ، در درجه اول به وجود یک بخش ساختاری کارآمد متناسب با رشد و توسعه پایدار، به منظور مقابله با نیازهای توسعه اجتماعی و اقتصادی، و همچنین استفاده از جدیدترین فن آوری ها در فرایندهای برنامه ریزی و اجرا بستگی دارد. به گفته چالبی و همکاران (۱۹۸۴) ، برنامه ریزی کافی در مراحل اولیه یک پروژه در راستای به حداقل رساندن تأخیرها و انحرافات هزینه ای بسیار مهم است.

پروژه ساختمانی مأموریتی است که به منظور ایجاد تسهیلات، محصولات یا خدمات منحصر به فرد در محدوده، کیفیت، زمان و هزینه تعیین شده انجام می گردد [چیتکارا ، ۲۰۰۴]. با این حال ، در عمل ، بسیاری از پروژه های ساختمانی با هزینه زیاد ، تأخیر در زمان اتمام و کیفیت پایین اجرا می شوند. از این رو نیاز به انجام تحقیقات گسترده برای جلوگیری از انحراف هزینه، تأخیرات زمانی و کیفیت پایین اجرا در پروژه های ساختمانی بیش از پیش احساس می شود.

لازم به ذکر است که عدم تکمیل پروژه های ساختمانی مطابق با هزینه و زمان تعیین شده چندان غیر معمول نیست زیرا که این پروژه ها به دلیل عواملی مانند پیچیدگی فرایندهای ساخت و ساز، مواد و مصالح، تجهیزات ، بودجه پروژه ، محیط جغرافیایی، فضای اقتصادی و سیاسی و مقررات قانونی و نیز

نشان داد که بیش از ۶۰٪ پروژه‌ها، انحرافات را تا حدود ۲۰٪ در زمان و ۷۵٪ در هزینه تجربه کرده‌اند [Chandra, H. ۱۹۹۰] به گفته پیتر هال، (۱۹۸۲)، خانه اپرای سیدنی در سیدنی نوعی رکورد جهانی را برای تأخیر زمانی و انحراف هزینه ثبت کرده است. چنانچه در سال ۱۹۵۷ تخمین زده می‌شد که اجرای این پروژه با هزینه ای معادل ۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰ دلار استرالیا و در ژانویه ۱۹۶۳ به پایان برسد، اما در حقیقت در اکتبر ۱۹۷۳ با هزینه ای بالغ بر ۱۰۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰ دلار استرالیا به انجام رسید که حدود ۱۴ برابر میزان برآورد اولیه بود.

انحرافات هزینه ای در پروژه‌های زیرساختی و ساختمانی معمول است. تحقیقات پیرامون پروژه‌های ساختمانی در برخی از کشورهای در حال توسعه نشان می‌دهد تا زمان تکمیل یک پروژه، هزینه واقعی تا حدود ۳۰ درصد از قیمت قرارداد اصلی فراتر می‌رود [المومنی، ۱۹۹۶]. یکی از جامع‌ترین مطالعات که در مورد انحرافات هزینه ای انجام شده است نشان داد که از هر ۱۰ پروژه، ۹ پروژه دارای انحراف بوده، و میزان انحراف ۵۰ تا ۱۰۰٪ معمول می‌باشد [Flyvbjerg, et al, ۲۰۰۳]. به عنوان مثال مطالعات انجام شده بر روی پروژه‌های ساختمانی در هند

انحراف هزینه

معضل انحراف هزینه، به ویژه در صنعت ساخت و ساز، یک پدیده جهانی است که پیامدهای حاصله از آن معمولاً منبع اختلافات میان ذی‌نفعان مختلف پروژه از جمله کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران می‌باشد و در نتیجه ناهماهنگی‌های تاثیرگذاری پیرامون تغییرات هزینه در پروژه ایجاد می‌کند.

هزینه‌های زیاد پروژه، ریسک مالی قابل توجهی را برای کارفرمایان ایجاد می‌کند. با این وجود، علی‌رغم ریسک‌های موجود، در تاریخ صنعت ساخت و ساز پروژه‌های بسیار متعددی موجود دارند که با انحرافات هزینه ای قابل توجه به پایان رسیده‌اند [گری، ۲۰۰۵].

تعاریف انحراف هزینه

الف) انحراف هزینه: شرایطی که در آن تهیه کالاها یا خدمات قراردادی به منابع مالی بیشتری فراتر از آنچه در ابتدا بین حامی پروژه و پیمانکار توافق شده است، احتیاج دارد [راهنمای کاربر، ۲۰۰۵].

ب) انحراف هزینه: مابه‌التفاوت مبلغی که در نتیجه انحراف هزینه واقعی با هزینه پایه یا هزینه مصوب اولیه ایجاد می‌گردد [ویدمن، ۲۰۰۲].

ج) انحراف هزینه: تفاوت بین هزینه اصلی و هزینه واقعی هنگام اتمام پروژه [Avots، ۱۹۸۳].

که در واقع، Avots، (۱۹۸۳) به جای استفاده از انحراف هزینه، از عبارت رشد هزینه استفاده می‌کند.

در این تحقیق، انحراف هزینه را به عنوان تفاوت بین هزینه نهایی یک پروژه ساختمانی در فاز اختتام آن و مبلغ قرارداد اولیه تعریف می‌کنیم، که توسط کارفرما (مالک پروژه) و پیمانکار در هنگام انعقاد قرارداد توافق شده است.

دلایل ایجاد انحراف هزینه

آنجلو و رینا، (۲۰۰۲) اظهار داشتند که مبحث انحراف هزینه در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه یک مشکل اساسی است. مطالعات انجام شده در بسیاری از پروژه‌های بزرگ نشان می‌دهد که وقوع انحرافات هزینه در آنها معمول است. شایان ذکر است که علل انحراف هزینه در پروژه‌های ساختمانی متنوع بوده و علاوه بر پیش‌بینی، مدیریت آنها نیز دشوار است [موریس و هاو، ۱۹۹۱].

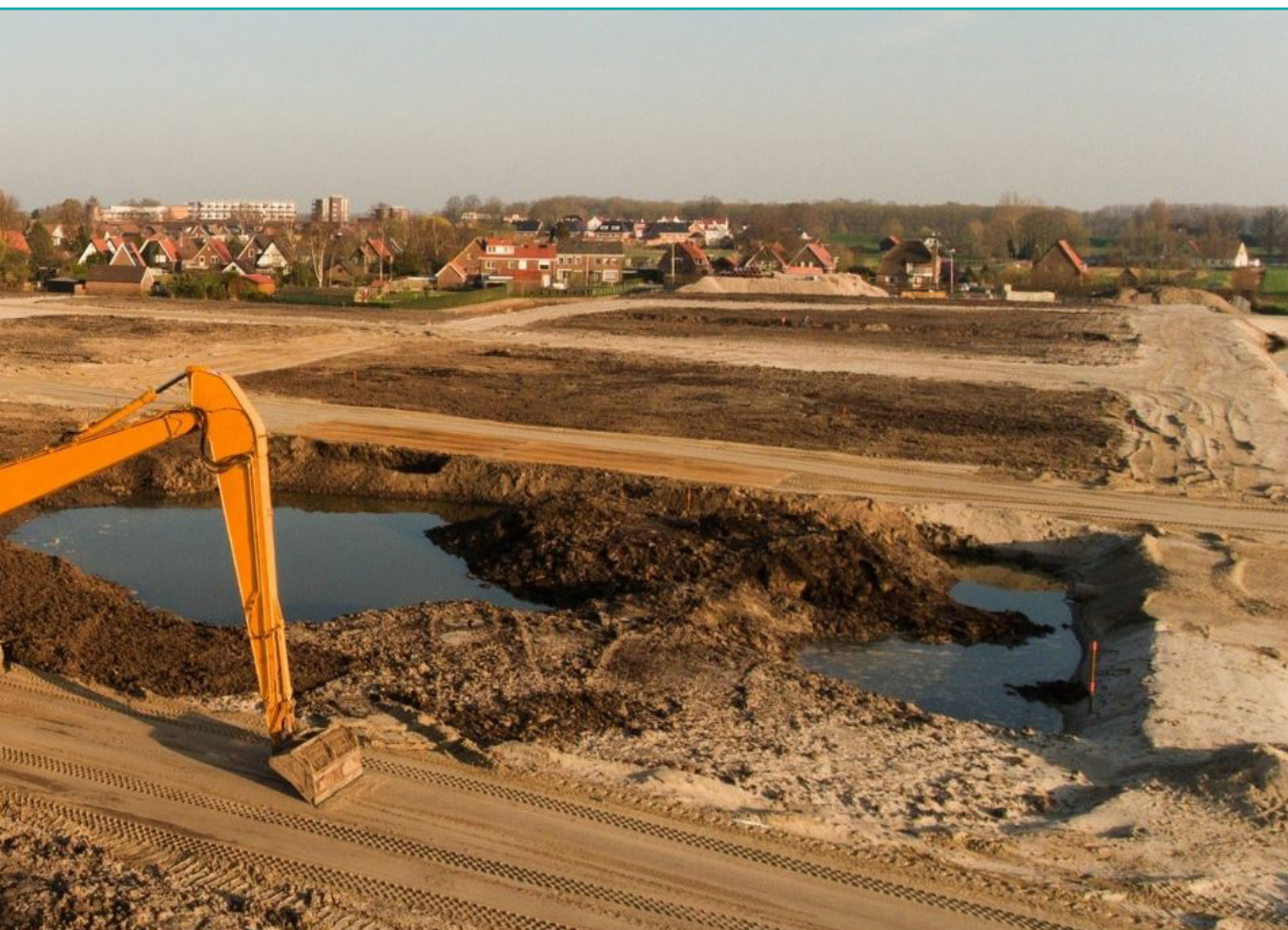

دلایل ایجاد انحراف هزینه در سازه‌های بلند مرتبه

زمان شکل‌گیری ایده پروژه تا زمان اتمام آن، توجه بیشتری به آن معطوف گردد. مرور برخی ادبیات موضوعی در این حوزه نشانگر وجود حمایت از دو دیدگاه متضاد است. Randolph و همکاران (۱۹۸۷) دریافتند که با افزایش مبلغ قرارداد، میزان انحراف هزینه کاهش می‌یابد، در حالیکه Rowland (۱۹۸۱) دریافت که با افزایش مبلغ قرارداد پروژه‌های ساختمانی، میزان انحراف هزینه افزایش می‌یابد.

مطالعات نشان داده است که اندازه یک پروژه ساختمانی بر میزان انحراف هزینه تأثیر گذار است. پروژه‌های بزرگ معمولاً پیچیده‌تر هستند و در پروژه‌های پیچیده ممکن است بعضی از موارد از قلم بیفتند و یا در مراحل برنامه‌ریزی و طراحی فراموش شوند، از این رو این پیچیدگی ممکن است میزان انحراف هزینه را افزایش دهد. با این حال، از آنجا که این انحراف در پروژه‌های بزرگتر بیشتر است، ممکن است از

در دسترس بودن آنها می باشند. در مطالعه ای دیگر، کارفرمایان پروژه ها پنج دلیل را برای انحراف هزینه های پروژه شناسایی کردند: طراحی های ناقص، فرایند پیش برنامه ریزی ضعیف، تورم در قیمت مصالح، عدم تصمیم گیری به موقع و دستورات تغییر بیش از حد (رابرت اف کاکس، ۲۰۰۷). موارد زیر عواملی هستند که هزینه پروژه های ساختمانی را در طول زمان تغییر می دهد: مدیریت ضعیف پروژه، تغییرات طراحی، شرایط غیر منتظره زمین، تورم، کمبود مصالح، تغییر در نرخ ارز، پیمانکاران نامناسب، مشکلات تامین مالی و حوادث فورس ماژور. (راهنمای کاربر، ۲۰۰۵). Jahren و همکاران (۱۹۹۰) در تحقیقات خود پیرامون پیش بینی نرخ احراف هزینه، به نتایج زیر به عنوان عوامل تأثیرگذار بر انحراف هزینه دست یافتند: اندازه پروژه، تفاوت بین کمترین قیمت پیشنهادی در مناقصه و هزینه برآوردی مهندسان، سیستم تحویل پروژه، سطح رقابت، کیفیت اسناد قراردادی و ماهیت روابط بین فردی در پروژه. عواملی که می توانند هزینه های ساخت را تحت تأثیر قرار

کامینگ و همکارانش (۱۹۹۷)، عوامل تأثیرگذار در ایجاد انحراف هزینه و زمان را در پروژه های بلند مرتبه در اندونزی مورد بررسی قرار دادند، و مهمترین عوامل تأثیرگذار در بروز انحرافات را تورم، برآورد نادرست مصالح، و درجه پیچیدگی پروژه بیان کردند. در مطالعه ای دیگر که توسط Mansfield، Ugu و Doran (۱۹۹۴) انجام شد، دلایل بروز انحراف هزینه به وجود مشکلات در تامین مالی و روند پرداخت ها، مدیریت ضعیف قرارداد، کمبود مصالح، تغییرات در شرایط کارگاه، تغییرات طراحی، اشتباهات و اختلاف در اسناد قرارداد، اشتباهات فنی در مرحله اجرا، نوسانات قیمت، برآورد نادرست تاخیرات زمانی، خزش محدوده و انجام کارهای اضافی، کوتاه شدن دوره های قراردادی و نهایتاً انجام دوباره کاری ها نسبت داده شده است. استوارت، (۱۹۸۲)، انحراف هزینه را ناشی از چندین عامل می داند که یا قابل کنترل نیستند یا به میزان زیادی غیرقابل مدیریت هستند. این موارد شامل عدم دقت در برآورد هزینه کلی، سطح مقررات و کنترل دولت، تأخیرات زمانی در اتمام فاز اجرا، تعدد تغییرات در طراحی و موارد مرتبط با نیروی کار از جمله مهارت و

دلایل انحراف هزینه در کشورهای در حال توسعه

وقوع شرایط فوق به طور حتم باعث انحراف هزینه های پروژه می شود و اثرات آن بر افزایش تورم و همچنین کاهش دستاوردهای پربازده در صنعت ساخت، نمایان است [Mansfield, Ugwu and Doran, ۱۹۹۴].

براساس مطالعه ای که توسط Arditi و همکارانش در ترکیه انجام شد (۱۹۸۵) فشار تورمی، افزایش قیمت مصالح و دستمزد کارگران، مشکلات در تامین مصالح ساختمانی، تأخیرات زمانی در عملیات ساخت، وجود نقایص در برآورد اولیه هزینه و مواجهه با شرایط غیرمنتظره خاک و ژئوتکنیک به عنوان مهمترین دلایل برای انحراف هزینه مطرح شد.

در بخش آتی به بررسی گسترده تر پیرامون عوامل تاثیرگذار بر هزینه یک پروژه ساختمانی خواهیم پرداخت.

دهند بسیار زیاد است. چان و پارک، (۲۰۰۵)، بیان کرد که هزینه های یک پروژه ساختمانی تحت تأثیر عوامل زیادی قرار دارد زیرا ساخت و ساز یک صنعت چند رشته ای است و ذینفعان متعددی از جمله کارفرمای پروژه، متخصصان مختلف، پیمانکاران و تأمین کنندگان را در بر می گیرد. بنابراین، هزینه پروژه ساخت نه تنها به یک عامل منفرد بلکه به مجموعه ای از متغیرها وابسته است که به مشخصات پروژه و تیم ساخت و همچنین شرایط بازار مربوط می شوند.

در کشورهای در حال توسعه، عدم فازبندی مناسب پروژه های ساختمانی می تواند باعث تشدید بیشتر مسائل اقتصادی شده و با توجه به شرایط خاص این کشورها از نظر منابع، منجر به کمبود مصالح ساختمانی می گردد، زیرا میزان تقاضا از عرضه فراتر رفته و قیمت مصالح ساختمانی افزایش می یابد.

• گروه اقتصادی

پایه پولی

کرده بود، افزایش رشد پایه پولی در سه ماه نخست سال جاری می‌تواند نگرانی‌هایی درباره رشد بی‌رویه پایه پولی و متعاقباً نقدینگی در سال جاری ایجاد نماید. بر همین اساس آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد تا پایان بهار سال جاری رقم نقدینگی به ۲۶۵۱ هزار میلیارد تومان رسید. یا به عبارتی روزانه ۲ هزار میلیارد تومان به رقم نقدینگی اضافه شده است. رشد بهاری نقدینگی از سوی بانک مرکزی ۷/۳ درصد گزارش شده که این رقم ۲/۱ واحد درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل است.

رشد پایه پولی به گفته رئیس‌کل بانک مرکزی در سه ماه نخست سال جاری را با احتساب خرید ارز، منابع مقابله با کرونا و تنخواه دولت، مجموعاً ۸/۸ درصد می‌باشد بنا بر این آمار، پایه پولی در پایان خرداد سال جاری باید به ۳۸۲ هزار میلیارد تومان رسیده باشد که نسبت به اسفند سال ۹۸ بالغ بر ۳۱ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. این در حالی است که رشد پایه پولی در سه ماه مشابه سال گذشته تنها ۳/۲ درصد بوده است. با توجه به اینکه پایه پولی در بازه زمانی میان اسفند ۹۷ تا اسفند ۹۸ بالغ بر ۳۲ درصد رشد

نرخ بیکاری

اولین گزارش رسمی از تاثیر کرونا بر نرخ بیکاری نشان می‌دهد تعداد شاغلان کشور در فصل بهار به ۲۵ میلیون و ۴۶۸ هزار نفر رسیده است که یک‌ونیم میلیون نسبت به بهار سال گذشته کاهش نشان می‌دهد. همچنین نرخ مشارکت اقتصادی نیز با افت ۳/۷ درصدی همراه شد و به ۴۱ درصد رسید تا بازار کار ایران شاهد خروج ۲ میلیون نفر باشد. این داده‌ها نشان از عمیق بودن جراحی کرونا بر پیکر اشتغال کشور دارد. این مساله باعث شده که نسبت اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در بهار امسال به ۳۶/۹ درصد برسد. عددی که در بهار سال قبل ۲/۹ درصد بیشتر بود. علاوه بر این، از کل جمعیت فعال کشور در بهار ۹۹، در قیاس با فصل مشابه سال قبل حدود ۲ میلیون نفر کاسته شد. براساس آخرین آمار اعلامی مدیرکل بیمه بیکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از ابتدای شیوع ویروس کرونا تا مرداد ماه ۲۴۹ هزار و ۲۲۹ کارگاه و بنگاه اقتصادی متأثر از شیوع بیماری کرونا تعدیل نیرو داشتند. همچنین در مجموع ۷۳۰ هزار و ۹۰۲ نفر در دوره شیوع بیماری کار خود را از دست دادند. براساس این گزارش یک میلیون و ۳۳ هزار مورد بیمه بیکاری پرداخت شده است.

تأمین معیشت

بازنشستگان

خانواده‌های آن‌ها، برنامه‌های گوناگونی طراحی و در دست اجرا دارد. مبلغ تسهیلات پرداختی قرض‌الحسنه از ۲ میلیون تومان به ۵ میلیون تومان بدون نیاز به ضامن افزایش پیدا کرده است. طرح رفاه کالا تا مبلغ ۵۰ میلیون تومان با نرخ ۱۵ درصد به مدت ۳۶ ماه و همچنین طرح کرامت از دیگر طرح‌هایی است که بابت تعمیر واحدهای مسکونی، هزینه درمان، هزینه ازدواج فرزندان مستمری بگیران و سایر هزینه‌ها تا ۵۰ میلیون تومان به مستمری‌بگیران و بازنشستگان سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود. در طرحی دیگر برای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان نیز وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی عنوان کرد: همسان‌سازی حقوق بازنشستگان و افزایش مستمری مددجویان بهزیستی از اقداماتی است که با حمایت متولیان امر رقم خورده، ولی این میزان کار انجام شده کافی نیست و این وزارتخانه باید تلاش بیشتری در این حوزه داشته باشد.

مصطفی سالاری مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی در گزارشی اعلام نمود که ۵۰۰ هزار بازنشسته وام ۴ میلیونی می‌گیرند در سال گذشته رقم وام بازنشستگان ۲۰۰ میلیارد تومان بود، اما امسال این مبلغ به دو هزار میلیارد تومان اعتبار افزایش خواهد یافت. البته این موضوع به معنای افزایش مبلغ وام نیست بلکه این افزایش به سرانه بیشتری تعلق خواهد گرفت. از این رو به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه به بازنشستگان و مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی یکی از برنامه‌های اصلی این بانک است به طوری که در سال جاری با حمایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و مصوبات هیأت مدیره بانک مبلغ این تسهیلات از ۲۰۰ میلیارد تومان به ۲ هزار و ۲۳۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده که این رقم نزدیک به ۱۱ برابر سال گذشته است. براساس این گزارش، بانک رفاه برای ارتقای وضعیت معیشتی و بهبود زندگی بازنشستگان و

پیش بینی بانک جهانی از اقتصاد ایران

بانک جهانی پیش بینی کرد که در سال ۱۳۹۹ بر مبنای قیمت‌های ثابت عوامل تولید رشد اقتصادی منفی ۵/۳ درصدی و در سال ۱۴۰۰ اقتصاد ایران می‌تواند رشد ۲/۱ درصدی را تجربه نماید و به نوعی از رکود خارج شود. در ارزیابی این بانک نرخ تورم امسال و سال آینده اقتصاد ایران بهبود داده شده به این ترتیب که در نرخ‌های ۲۸/۷ و ۲۳ درصد پیش‌بینی کرده است. چشم‌انداز مشابهی از تراز حساب جاری و کسری بودجه دولت در این گزارش به تصویر کشیده شده است. همچنین در این گزارش آمده که فعالیت‌های اقتصادی ایران در هر دو بخش نفتی و غیرنفتی پس از کاهش در سال ۱۳۹۹، تحت‌تأثیر رشد بلندمدت مصرف داخلی و تقویت تقاضای بین‌المللی، در دو سال آینده روندی رو به افزایش داشته باشد.

سیاست پولی

حراج اوراق دولتی و افزایش نرخ سود سپرده‌ها، بانک مرکزی انتشار اوراق ودیعه با سررسید ۲ ساله خبر داد تا از این طریق قبض نقدینگی سرعت بیشتری گیرد. بانک مرکزی در نظر دارد مجوز انتشار ۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق را از شورای پول و اعتبار کسب کند. در صورت موافقت شورا، این حجم از اوراق ودیعه می‌تواند به میزان ۱۴ درصد از سرعت رشد نقدینگی بکاهد. عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی نیز چهار گزینه سالم تامین مالی کسری بودجه را «کاهش هزینه‌های مالی»، «افزایش درآمدهای مالیاتی»، «فروش سهام و اموال دولت» و «انتشار اوراق بدهی یا پیش‌فروش کالاهایی نظیر نفت» معرفی کرد. همچنین وی افزود: اقدامات این بانک برای اصلاح نظام بانکی نیاز به موارد ذیل دارد. ۱- سامان‌دهی بانک‌های ناسالم ۲- تعیین هیات سرپرستی بر موسسات اعتباری ناسالم و متوقف کردن روند تخریبی آنها در بازار و شروع اصلاح ترازنامه و حل مشکل ناترازی آنها و تعیین تکلیف موسسات اعتباری غیرمجاز. ۳- ادغام بانک‌ها و موسسه اعتباری وابسته به نیروهای مسلح در بانک سپه؛ ۴- تدوین و اجرای سیاست‌گذاری نوین پولی، سامان‌دهی اضافه‌برداشت بانک‌ها و کاهش شدید حجم آن و منوط کردن هرگونه دریافت اعتبار اضافه برداشت بانک‌ها به ارائه وثیقه. ۵- اصلاح ضوابط تایید صلاحیت مدیران، نحوه شناسایی درآمد و حد مجاز تملک سهام بانک‌ها، با هدف ارتقای نظارت بانک مرکزی و الزام بانک‌ها به افزایش سرمایه از طریق تجدیدارزیابی دارایی‌ها و آورده نقدی و صرف سهام و نیز تسریع در فروش اموال مازاد. ۶- وضع مقررات جدید در تراکنش‌های بانکی؛ ۷- تدوین و ابلاغ دستورالعمل نحوه امهال

بانک مرکزی نرخ سود کف کریدور را در دو نوبت چهارم و چهاردهم تیرماه ۲ و یک درصد افزایش داد و با این تصمیم نرخ سود از ۱۰ به ۱۲ و سپس ۱۳ درصد افزایش پیدا کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که این اقدام به واسطه بی‌ثباتی بازار دارایی‌ها بوده است که نشان از انتظارات تورمی مهارنشده دارد. این تصمیم، میانه کریدور نرخ سود را یک درصد افزایش می‌دهد که رویکرد بانک مرکزی را در مدیریت شرایط پولی نشان می‌دهد. همچنین در بیست و چهارم تیر ماه شورای پول و اعتبار تصمیم به افزایش نرخ سود سپرده‌گذاری در بانک‌ها گرفت. بر این اساس سپرده‌های یک‌ساله از ۱۵ درصد به ۱۶ درصد، نرخ سود ۱۸ درصد به افتتاح حساب با سررسید زمانی دو ساله و ۱۲ درصد برای حساب‌های ۳ ماهه و نرخ سود سپرده‌گذاری ۶ ماهه را ۱۴ درصد تعیین کرد. سیاست‌گذار پولی انتظار دارد این تصمیمات کمک کند از التهاب بازارها کاسته شده و روند انبساطی نقدینگی تعدیل شود.

افزایش نرخ بهره کف از سوی بانک مرکزی و فروش بیش از ۶ هزار میلیارد تومان اوراق در بازار بین بانکی دو خبری بودند که در اولین هفته از تیر ماه روی قیمت دلار نیز تأثیر موقت گذاشت، کارشناسان اقتصادی معتقدند که سیاست تامین مالی کسری بودجه از مسیر اوراق اقتصاد ایران را به سلامت به پایان امسال خواهد رساند. همچنین کارشناسان اقتصاد مشخصاً ۳ سیاست: افزایش نرخ سود بازار بین بانکی و نرخ سپرده‌ها در شرایط فعلی، تعمیق بازار بدهی و کنترل میزان رشد و بهبود وضعیت ترازنامه شبکه بانکی. را برای رهایی از تورم پیشنهاد می‌کنند. در اقدامی دیگر و در گام سوم پس از راه‌اندازی بازار

نانوا. دستور می‌دهند قیمت‌ها بالا نرود، صف تشکیل نشود، بودجه کم نیاید، تولید سقوط نکند، مستمری‌ها افزایش یابد و تورم از کنترل خارج نشود، اما تا به حال در این سالیان همواره مردم شاهد شکست پشت سر هم آنان بودند. در مقیاس جهانی فرانسه دومین اقتصاد بزرگ اتحادیه اروپا در ۱۲ ماه منتهی به ژوئن با ۰/۴ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه ماه قبل به ۰/۲ درصد افزایش پیدا کرده که این نرخ تورم، یکی از کمترین تورم‌های ثبت شده از ماه اوت سال ۲۰۱۶ تاکنون بوده است. در علم اقتصاد زشت‌ترین کلمه تورم و فقر است موضوعی که امروزه، به‌جز در اندکی از کشورها، دیگر در صدر اخبار و به تبع آن از موضوعات جذاب علم اقتصاد نیست. کشورهایی که امروز همچنان گرفتار تورم هستند عمدتاً نتوانسته‌اند از سلطه مالی دولت خارج شوند. سلطه مالی به این معنی است که دولت به‌صورت مزمّن، دچار کسری بودجه است و توانایی جبران کسری بودجه را بدون فشار آوردن بر شبکه بانکی و بانک مرکزی ندارد. اما سوال جدی اینجاست، چرا دولت با وجود این گرفتاری، همچنان دلارها را به بانک مرکزی می‌فروشد؟ دلیل آن است که دولت چاره‌ای ندارد (یا گمان می‌کند چاره‌ای ندارد). دولت چون نمی‌تواند از هزینه‌های خود کم کند یا درآمد (مالیاتی) خود را افزایش دهد، دست به فروش دلارهای نفتی (مسدود) به بانک مرکزی می‌زند و بانک مرکزی هم چاره‌ای جز خرید آن ندارد. این یعنی سلطه مالی دولت و این دلیل اصلی افزایش تقاضا و نقدینگی و تورم در این شرایط است.

مطالبات معوق بانک‌ها در جهت رعایت ملاحظات و قواعد شرعی در امهال مطالبات و وصول مطالبات معوق بدهکاران کلان با پشتیبانی قوه قضائیه و پیگیری کمیته فرادستگاهی رسیدگی به مطالبات معوق. سارجنت، اقتصاددان برجسته جهان و نوبلیست می‌گوید، فرار از ابرتورم از دو مسیر «مهار انتظارات تورمی» در بخش اقتصادی و «رهایی از تعادل‌های مقاوم» در بخش سیاسی میسر خواهد شد. تحلیلگران معتقدند که برای درمان اقتصاد فعلی ایران قویترین نسخه بازار آزاد بدون دخالت دلسوزان مردم است، در این نوع اقتصاد بازار آزاد همان چیزی را فراهم می‌کند که مردم می‌خواهند نه آن چه که گروه خاصی مصلحت می‌داند. این گروه خاص که بخش بزرگی از سیاستمداران و دیوان‌سالاران را شامل می‌شود خیلی اوقات انسان‌های خیرخواهی هستند که به طبیعت آدمی بی‌اعتمادند، پس شهروند عادی را شایسته تصمیم‌گیری برای زندگی خویش و در نتیجه تعیین سرنوشت نمی‌دانند. به این دلیل با مداخله در بازار می‌کوشند تا با سرکوب طمع کاسب و افسار زدن به سودای بازرگان و وضع مقررات برای کمک به ناتوانی صنعتگر در رقابت و مداخله دستوری برای خنثی کردن سادگی عوام‌الناس، آینده روشن‌تری بسازند. با تحکم، کارفرما را به انسانیت و با دستور و توصیه اخلاقی، کارگر را به قناعت تشویق می‌کنند. به تناوب به تحریک عرضه و تقاضا مشغولند و ترجیح می‌دهند که آینده مملکت تابعی از برنامه‌های متخصصان و دیوان‌سالاران باشد، تا ترجیحات ملون و غیرقابل پیش‌بینی کارگر و کارمند و بقال و

تورم مساوی است با افت مصرف خانوار

و بیشترین افت مصرف خانوار در گروه‌های «پوشاک و کفش منفی ۴۳/۲ درصد»، «بهداشت منفی ۱۰ درصد»، «حمل‌ونقل منفی ۳۱ درصد»، «تفریح و فرهنگ» و «هتل و رستوران معادل منفی ۵۹/۷ درصد» رقم خورد. نکته حایز اهمیت رشد در گروه ارتباطات و مسکن است مصرف ارتباطات خانوار در سال ۹۸، رشد ۲/۲ درصدی را ثبت کرده است. مسکن نیز در کل سال ۹۸ معادل ۷/۲ درصد بیشتر از سال ۹۷، خرج روی دست خانوارها گذاشته است.

در تیرماه و بر اساس داده‌های مرکز آمار خانوارهای کشور در تورم ۶/۴ درصدی را تجربه نمودند. همچنین دهک غیربرخوردار با ثبت تورم ۷/۲۳ درصدی، بالاترین تورم را پشت سر گذاشت. از این رو نگرانی‌هایی درخصوص معیشت خانوارها شدت گرفته است. خانوارهای کشور برای تامین سبد مطلوب وزارت بهداشت حداقل باید بیش از یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومان برای خوراکی‌ها هزینه کنند. اما برای دهک‌های پایین هر خانوار برای تامین حداقل‌های زندگی نیاز به حداقل یک میلیون و ۱۵۰ هزار تومان خواهد داشت. با توجه به سهم ۳۱/۸ درصد خوراکی‌ها از کل سبد مصرف دهک سوم است، هر خانوار کشور در ماه گذشته، حداقل نیاز به ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان داشته تا بتواند حداقل‌های زندگی را تامین کند.

نرخ تورم کل کشور در سال گذشته معادل ۳۴/۴ درصد بوده ولی متوسط هزینه کرد یک خانوار در سال ۹۸ حدود ۴۷/۴ میلیون تومان بود که در قیاس با سال ۹۷ با رشد ۲۰/۶ درصدی مواجه شده است، متوسط درآمد سالانه نیز معادل ۵۴/۱ میلیون تومان اظهار شده که مویده رشد ۲۴/۴ درصدی است، می‌توان به عبارتی عنوان نمود میزان افزایش هزینه، به میزان تورم نبوده که نشان‌دهنده کوچک شدن سبد مصرفی خانوارهای کشور است. داده‌های رسمی نشان می‌دهد ۵/۴ درصد از کل هزینه خانوار(به قیمت ثابت) در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷، کاسته شده است.

قبض مصرف، در غالب گروه‌های هزینه‌ای از جمله خوراکی‌ها و بهداشت مشاهده می‌شود. با این حال، افت مصرف در این گروه‌ها ضعیف‌تر از گروه‌های غیرضروری مانند «تفریح و فرهنگ» بوده است. به نوعی، وضعیت اقتصادی، خانوارهای کشور را به سمت مصرف اقلام ضروری سوق داده است. هزینه‌های خوراکی خانوار در سال گذشته به قیمت جاری، با رشد ۲۸/۶ درصدی همراه بوده که افت قابل توجه ۱۱ درصدی نسبت به سال ۹۷ و در زمستان ۹۸ نیز نسبت به فصل مشابه قبلی با افت مصرف ۳/۹ درصدی مواجه بودند. اما در بخش دخانیات معادل ۱۰/۴ درصد بود که بسیار کم‌رنگ‌تر از رشد خوراکی‌ها بود که نتیجه آن افت ۴/۱ درصدی این بخش بود.

در شهریور ماه نیز تورم ماهانه $3/6$ درصدی رقم خورد که دو ماه متفاوت با تیرماه رقم بخورد، تورم کالاهای بادوام در شهریورماه $1/6$ درصد بوده است که با توجه به رشد 18 درصدی قیمت دلار در این ماه قابل توجیه است. آمارها نشان می‌دهد که در آخرین ماه تابستان، شاخص تورم به سطح $244/3$ واحد رسیده که به نسبت شهریورماه افزایش $3/56$ درصدی داشته است. رای اندازه گیری تورم، 12 گروه مختلف مانند خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها، دخانیات، پوشاک و کفش، مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها، مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آن‌ها، بهداشت و درمان، حمل و نقل، ارتباطات، تفریح و فرهنگ، آموزش، هتل و رستوران و کالاهای و خدمات متفرقه را در نظر می‌گیرد. از میان این 12 گروه، گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها سهم $26/6$ درصدی و گروه مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها سهم $35/5$ درصدی دارد. بنابراین این دو گروه به تنهایی وزن بیش از 60 درصد شاخص تورم را شکل می‌دهند. پس از آن ضریب اهمیت گروه حمل و نقل حدود $9/4$ درصد و گروه بهداشت و درمان $7/1$ درصد است. ادامه مسیر تورم در نیم‌سال دوم، با توجه به انتظارات تورمی و سیاست‌گذاری‌های تیم اقتصادی می‌تواند دو مسیر متفاوت را تجربه کند. یک مسیر بازگشت به سطح تورم‌های بالا است که در ابتدای تابستان تجربه شد و یک مسیر نیز فرود نرم تورم است که اقتصاد ایران را از فاز تورم‌های بالا دور خواهد کرد. در حال حاضر کارشناسان نسبت به حل پولی چالش‌های اقتصادی هشدار می‌دهند؛ زیرا راهکار غیراصولی با بهره‌گیری از پول‌پاشی برای حل این چالش‌ها می‌تواند مسیر تورم را از هدف پایان سال دور کند.

در مرداد ماه نرخ تورم ماهانه به $3/5$ درصد رسید. که نشان می‌دهد هیجان تورمی، در میانه تابستان فروکش کرده است و احتمال تداوم روند نزولی در ماه‌های پیش‌رو نیز وجود دارد. به نظر می‌رسد کاهش هیجانات در بازارهای دارایی، بهره‌گیری از سیاست‌های جدید پولی در نرخ سود و معادلات جدید در فضای سیاسی، باعث شده که در مردادماه نرخ تورم ماهانه کاهش یابد. بررسی گروه‌های اصلی شاخص بهای مصرف‌کننده حاکی از آن است که نرخ تورم ماهانه بخش مسکن به $1/7$ درصد رسیده که نسبت به ماه قبل کاهش $5/5$ واحد درصدی را داشته و نقش اصلی را در کاهش تورم ایفا کرده است. در این ماه بازدهی بازار بورس در کشور منفی بوده و قیمت دلار نیز ثبات تقریبی را طی کرده است. علاوه بر این، آمارها نشان می‌دهد نرخ سود بازار بین بانکی نیز در مرداد ماه با افزایش مواجه بوده و به 14 درصد رسیده است. علاوه بر این، براساس گزارش مرکز آمار کشور، گروه مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها با ضریب اثر $35/5$ درصد، بیشترین اثر را بر تورم خواهند داشت. این گروه در مرداد ماه تورم $2/8$ درصدی را ثبت کرد، می‌توان این عوامل را مهمترین دلایل کاهش تورم ماهانه در مرداد عنوان نمود. حجم پول نیز در مرداد به 367 هزار میلیارد تومان رسیده که این رقم نسبت به آخرین آمار اعلام شده در خردادماه به میزان $16/7$ هزار میلیارد تومان کمتر بود.

بررسی بازار فلزات

• گروه اقتصادی

لیتیوم

های آینده به دلیل افزایش تقاضا برای خودروهای برقی حکایت دارد. تحلیلگران معتقدند که این فلز نفت آینده است زیرا در دنیایی که از سوخت های فسیلی فاصله گرفته و برای حفظ محیط زیست ارزش بیشتری قائل است، اتومبیل های برقی وسیله نقلیه غالب برای جابه جایی خواهد بود. در حالی که لیتیوم هنوز در تقلا برای حل مشکل مازاد عرضه بود، کرونا وضعیت این فلز را وخیم تر کرد تا در ۱۲ ماه منتهی به ماه مه، بهای این فلز ۴۰ درصد دیگر کاهش یابد. لیتیوم برخلاف دیگر فلزات از جمله مس و نیکل که با وجود گریدهای مختلف با مشخصات متعدد دارای استانداردی هستند که معامله آن ها را در بازار آتی و همینطور فیزیکی ممکن و ساده می کند، فاقد چنین سازوکاری است و گریدهای متعدد آن مانع ایجاد شفافیت یا نوعی پیش بینی قیمتی از آن می شود. اما عمده تحلیلگران بر این باورند که به طور واضحی لیتیوم از نشیبی که

به عقیده بسیار از فعالان حوزه انرژی در جهان فلز لیتیوم که در تولید باتری اتومبیل های الکتریکی کاربرد دارد به عنوان منبع اصلی انرژی در سال های آتی معرفی خواهد شد. فلزی که تجدیدپذیر نیست اما سوخت انقلاب خودروهای برقی که با باتری های قابل شارژ کار می کنند را تامین می کند، با تهدیداتی از جمله قیمت پایین و کمبود سرمایه گذاری کافی برای توسعه ظرفیت تولید جدید رویه رو است. تناقضی که در اینجا وجود دارد این است که سیاستمداران دنیا بر طبل برقی سازی خودروها می کوبند که نیازمند رشد عرضه لیتیوم در آینده است اما واقعیت موجود نشان می دهد تولید این فلز رو به کاهش گذاشته و در صورت حل نشدن مشکلات ساختاری ممکن است نتواند پاسخگوی تقاضای شرکت های خودروسازی الکتریکی باشد. این فلز در حال حاضر در قعر قیمتی خود قرار دارد. با وجود این، پیش بینی ها از رشد بهای آن در سال

پوشش قیمتی نیز تمام گریدها را شامل نمی‌شود که منجر به سردرگمی معامله‌گران می‌شود. در تعریف «کامودیتی» از کالاهایی که قابل معامله‌اند نام می‌برند، حال آن که لیتیوم در این مورد مشکلات جدی دارد. این مساله به شفافیت قیمتی لیتیوم آسیب وارد کرده و سدی بر سر راه رونق گرفتن این فلز است. این موسسه تخمین زده در سال جاری میلادی عرضه به ۳۲۴ هزار تن برسد، در حالی که تقاضا در سطحی پایین‌تر (۳۱۵ هزار تن) قرار خواهد گرفت. این نهاد همچنین برای سال ۲۰۲۳ پیش از این پیش‌بینی کرده بود که عرضه لیتیوم به ۵۷۲ هزار تن برسد اما در حال حاضر برآورد کرده این رقم ۵۴۳ هزار تن باشد که ۸ هزار تن کمبود را نسبت به تقاضا در پی خواهد داشت.

گرفتار شده سر بر خواهد آورد و با رفع کرونا و اقبال بیشتر به ماشین‌های الکتریکی، تقاضا برای آن به حدی خواهد رسید که تولیدکنندگان ناتوان از تامین سریع آن خواهند بود. آژانس اطلاعاتی معدنی (BMI) (Benchmark Mineral Intelligence) در گزارشی در این خصوص نوشت: «باید جریان پول به سرعت وارد بازار لیتیوم شود، در غیر این صورت راه برقی سازی حتی در محتاطانه‌ترین پیش‌بینی‌ها به دلیل کمبود عرضه لیتیوم دچار مشکل خواهد شد. بورس فلزات لندن (LME) قراردادی آتی را برای معامله لیتیوم در دستور کار دارد. «فست مارکتس» که شریک بورس فلزات لندن در قیمت‌گذاری است، ۲۷ قیمت مجزا را برای گریدهای مختلف لیتیوم معین کرده که به گفته تولیدکنندگان حتی چنین

قیمت تابستانه سرب و روی

که این رقم ۵/۵ درصد کمتر از سطح تولید این محصول در سال ۲۰۱۳ است. اسیدسولفوریک محصول جانبی پالایش شمش روی و مس است، برای تولید هر تن روی ۲ تن اسید سولفوریک تولید می‌شود. همواره یکی از درگیری‌های واحدهای ذوب و پالایش مس و روی پیدا کردن بازار مصرف برای اسیدسولفوریک است. تولید کودهای شیمیایی کشاورزی به‌خصوص کودهای برپایه فسفات مهم‌ترین بازار مصرف اسید سولفوریک دنیا هستند و ۶۰ درصد اسید سولفوریک تولیدی در واحدهای ذوب و پالایش مس و روی در چین نیز به مصرف واحدهای تولید کود شیمیایی می‌رسد. برخلاف بسیاری از محصولات نگهداری و حمل اسید سولفوریک به راحتی امکان‌پذیر نبوده و به مخازن خاص نیاز دارد و مضمول هزینه‌های بالایی می‌شود به نحوی که در مقاطعی از تاریخ تولیدکنندگانی که این محصول را به‌عنوان محصول جانبی تولید می‌کنند برای فروش محصول خود مجبور به پرداخت هزینه نیز شده‌اند. روند کلی قیمت فلز سرب، خنثی صعودی برآورد می‌شود. در چهار هفته منتهی به پنجم مرداد قیمت هر تن فلز سرب با حدود ۵ درصد افزایش از محدوده قیمتی هزار و ۷۷۷ دلار به محدوده قیمتی هزار و ۸۶۵ دلار رسید. در صورتی که قیمت بتواند از ضلع بالای مثلث با حجم زیاد عبور کند، در چند هفته آینده می‌تواند اهداف قیمتی بالاتری مثل محدوده ۲ هزار و ۳۰ دلار را دنبال کند.

در اولین روز تیر روی در بازار فلزات لندن با افزایشی ۸۳ دلاری در هر تن توانست صعودی بیش از ۴ درصدی را در بازار پشت سر بگذارد، و به قیمت ۲۰۷۳ دلار بر تن برسد. سطح موجودی انبار روی بورس فلزات لندن در ژوئن سال جاری میلادی به بیشترین رقم در ۱۸ ماه گذشته رسید. و پس از ۵ سال میزان تقاضا برای این محصول از میزان عرضه آن کمتر شد و انبارهای روی دنیا شاهد روند افزایشی بودند. کرونا نتوانست بر سطح تولید شمش روی تصفیه شده در ماه‌های ابتدایی اثرگذار شود اما وابسته بودن استمرار بخشی از تولید شمش روی دنیا به وجود بازار مصرف اسید سولفوریک و کاهش تقاضا برای این اسید در چین، همانند اهرم کاهنده تولید شمش روی عمل کرد. میزان تقاضای جهانی برای این نماد در سال‌های گذشته با افزایش روبرو بود و این افزایش موجب رشد بهای این فلز شده بود، درحالی که بازار شمش روی در سال‌های گذشته از روند مطلوب تقاضا برخوردار بود، رشد ناکافی تولید معدنی این محصول امکان افزایش همپا در تولید شمش با تقاضا را محقق نکرد. به پایان رسیدن برخی ذخایر بزرگ معدنی روی دنیا در سال‌های گذشته، بالا رفتن عمر، افزایش عمق و کاهش ذخایر معادن درحال بهره‌برداری اصلی‌ترین عامل افت قابل توجه در میزان تولید معدنی روی بود، براساس گزارش انجمن جهانی سرب و روی در سال ۲۰۱۹ برابر ۱۲ میلیون و ۸۸۰ هزار تن روی معدنی (روی محتوی) تولید شده

میلیون تن روی با عیار بالا دارد و عمر انگوران تا ۱۲ سال دیگر تمام خواهد شد. معدن سرب و روی مهدی‌آباد نیز با ذخیره بیش از ۲۰۰ میلیون تنی سرب و روی، یکی از بزرگ‌ترین معادن جهان به شمار می‌رود. از معدن نخلک نیز می‌توان به‌عنوان نخستین کارخانه فرآوری مواد معدنی ایران نام برد. ذخیره قطعی این معدن ۸۵۰ هزار تن برآورد شده است و میزان تولید سالانه آن ۱۲۵۰ تن کنسانتره سرب است.

در افق ۱۴۲۰ تولید شمش روی به ۶۳۰ هزار تن خواهد رسید در طرح جامع سرب و روی کشور، ایران با دارا بودن بیش از ۱۲ میلیون تن فلز محتوی روی (معادل ۵ درصد ذخایر روی جهان) در رتبه ششم کشورهای دارای ذخایر سرب و روی جهان قرار دارد معادن سرب و روی «مهدی‌آباد»، «انگوران»، «ایرانکوه» و «نخلک» جزو مهم‌ترین معادن این بخش در کشورمان محسوب می‌شوند. معدن انگوران در بخش روباز ۸ میلیون تن و در بخش زیرزمینی ۴

قیمت سرب و روی در بازارهای جهانی (تابستان ۱۳۹۹)

قیمت جهانی قلع در تابستان

یافت و به اوج ۶ ماهه خود رسید. از ۲۰ ژانویه ۲۰۲۰ چین سطح قیمتی بی سابقه بوده است. تا لحظه تنظیم این گزارش (ساعت ۱۵ و ۳۰ دقیقه به وقت تهران) قیمت هر تن قلع در بازار فلزات لندن با ۱۹۰ دلار افزایش به ۱۷ هزار و ۷۵۰ دلار رسیده است. دلیل افزایش چشمگیر قیمت قلع طی روزهای اخیر کاهش موجودی ذخیره‌سازی شده قلع عنوان می‌شود. از سوی دیگر در واکنش به بازخوردهای منفی شیوع موج دوم ویروس کرونا قیمت سایر فلزات پایه در این بازار روندی کاهشی در پیش گرفته‌اند.

این اتفاق زمانی رقم خورد که بدترین عملکرد هفتگی نیز به قلع تعلق داشت که ۳۴۲ دلار در هر تن کاهش قیمت را تجربه کرد که تقریباً معادل ۲ درصد کاهش قیمت بازه هفتگی بود در این بازه هر تن قلع به قیمت ۱۶۹۱۷ دلار معامله شد. در چهار هفته منتهی به تابستان قیمت این فلز با حدود ۹/۸ درصد افزایش از ۱۵ هزار و ۴۰۷ دلار به قیمت ۱۶ هزار و ۹۱۷ دلار رسید. که این رقم نشان از حرکت مطلوب برای این فلز بود. در ابتدای مرداد و در روز منفی بازار فلزات لندن قیمت قلع بر خلاف دیگر فلزات افزایش

قیمت قلع در بازارهای جهانی (تابستان ۱۳۹۹)

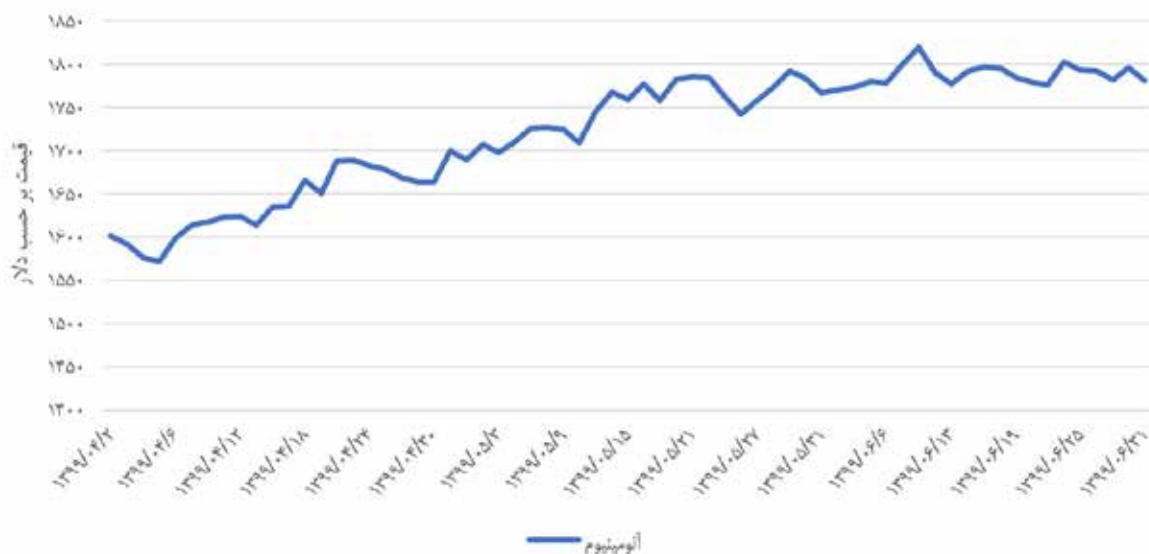
آلومینیوم

محصولات فولادی شرکت‌های بزرگ نیز از رشد بی‌نصیب نماند و با رشد یک درصدی به ۳/۵ میلیون تن رسید. در این مدت تولید گندله سنگ آهن به ۱۱/۲ میلیون تن رسید که ۲ درصد بیش از رقم سه ماهه بهار ۹۸ بود. از سوی دیگر تولید کاتد مس با تولید بیش از ۶۹ هزار تن، رشد ۲ درصدی را به دست آورد. استخراج سرب و روی نیز با رشد ۲ درصدی به بیش از ۲۱۱ هزار تن رسید.

مدیرعامل انجمن آلومینیوم کانادا، ژان سیمارد در مصاحبه‌ای با نشریه پلتس درباره تأثیرات بیماری کووید-۱۹ بر بازار آلومینیوم جهان به آسیب‌پذیری این بخش اشاره کرد. و عنوان نمود که این صنعت در جهان از سوی واحدهای ذوب با افزایش فشار و تقاضا روبه‌رو شده است. چرا که کارخانه‌های ذوب، توسط بسیاری از دولت‌ها به‌عنوان بخش ضروری صنعت تعیین شده‌اند و با وجود افت قابل توجه میزان تقاضا در بازارهای پایین‌دستی در پی شیوع بیماری کووید-۱۹ تولید مداوم خود را کماکان حفظ کرده‌اند. از این رو ادامه تولید آلومینیوم و تزریق آن به بازار، همزمان با کاهش میزان تقاضای هفت‌هفته‌ها و روزهای آتی آسیب بیشتری پیش روی این صنعت است. آلومینیوم به‌رغم فشاری که ناشی از تعطیلی فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی متحمل شده اما انتظار می‌رود در آینده رشدی بزرگ را تجربه کند. موسسه سی‌ام‌گروپ در گزارش چشم‌انداز بلند مدت از آینده تولید و تقاضای آلومینیوم جهانی مدعی شد میزان تقاضای جهانی سالانه آلومینیوم تا سال ۲۰۵۰ حدوداً ۴/۵ برابر بیش از میزان آن در سال ۲۰۱۹ خواهد بود. بهار امسال آلومینیوم جهش ۶۳ درصدی را نشان داد و پس از آن آهن‌اسفنجی و فولاد خام در صدر تولید قرار گرفتند و این در حالی است که تولید خردآب نیز با جهش همراه شد. در بهار ۹۹ تولید شمش آلومینیوم از ۱۰/۱ هزار تن فراتر رفت. تولید آهن‌اسفنجی به ۸/۲ میلیون تن رسید و رشد ۱۲ درصدی را به ثبت رساند. همچنین تولید فولاد خام نیز طی این مدت با رشد هشت درصدی، از ۵/۷ میلیون تن عبور کرد. علاوه بر این تولید

قیمت آلومینیوم در بازارهای جهانی (تابستان ۱۳۹۹)

تولیدات فولادی

بدون آلودگی زیست محیطی» بنا نهاده تا یک شبکه یکپارچه هیدروژن را در قاره سبز تا سال ۲۰۵۰ ایجاد کند. این طرح با استقبال انجمن تولیدکنندگان فولاد اروپا روبه‌رو شده، اما این گروه بر چالش‌های آن نیز تاکید کرده‌اند. تولید فولاد با استفاده از سوخت هیدروژن به جای گاز طبیعی مایع (LNG) هزینه اضافی بین ۳۵ تا ۱۰۰ درصد را بر دوش این صنعت قرار خواهد داد. این تکنولوژی برای اولین بار در سوئد در اردیبهشت سال جاری با موفقیت آزمایش شد که هیچ‌گونه تاثیر منفی بر کیفیت فولاد تولیدی نگذاشت. همزمان دو شرکت آلمانی به نام‌های RWE و Thyssenkrupp تفاهم‌نامه‌ای با هم امضا کردند که به موجب آن، شرکت RWE هیدروژن سبز را از انرژی تجدیدپذیر تولید می‌کند و به شرکت دیگر برای تولید فولاد تحویل می‌دهد. آر دبلیو ای قرار است تا نیمه دهه ۲۰۲۰ یک نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی را که در هر ساعت ۱/۷ تن هیدروژن تولید می‌کند، تاسیس کند. با سوخت هیدروژن تولیدی از این تاسیسات، تیسن‌کروپ ۵۰ هزار تن فولادی که به محیط زیست ضربه نمی‌زند، تولید خواهد کرد.

بر اساس جداول آماری انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران کل تولیدات فولادی صادراتی در دو ماهه نخست امسال به رقم ۲۴۷ هزار تن رسید که در مقایسه با میزان ۴۱۱ هزار تن دوره مشابه در سال ۹۸ افت ۴۰ درصدی دارد، همچنین واردات محصولات فولادی (مقاطع تخت و طویل) در دو ماه نخست امسال به رقم ۸۷ هزار تن رسید.

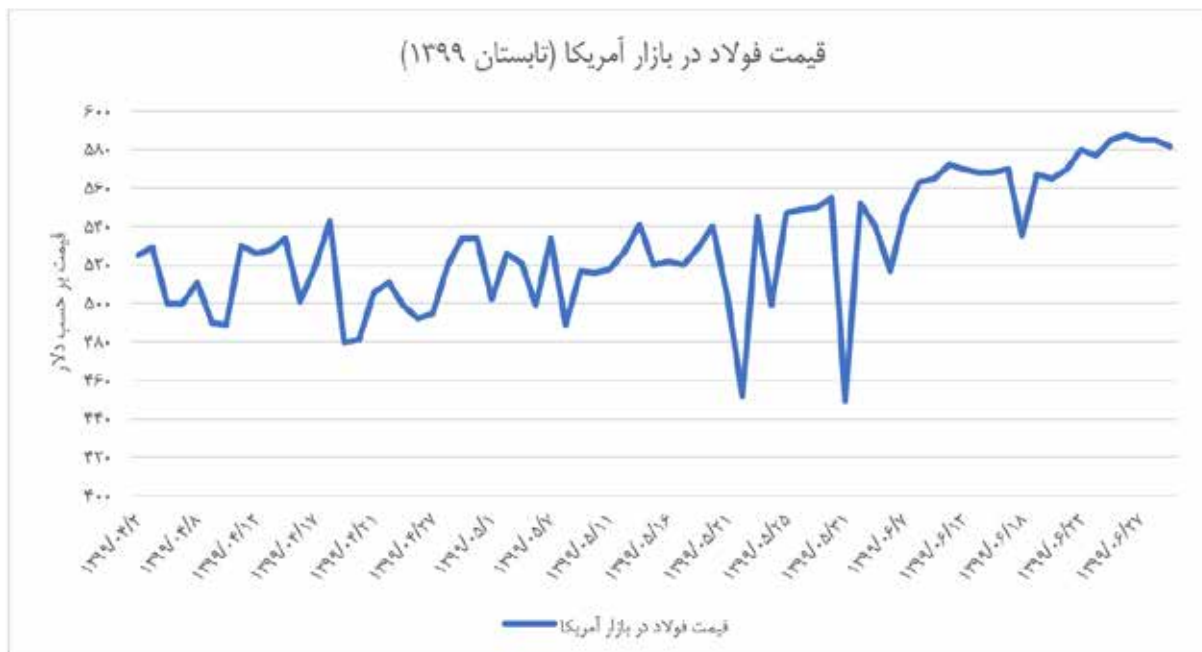
یکی از مهم‌ترین تصمیمات گرفته شده در بازار فلزات را می‌توان خلع ید وزارت صنعت در قیمت‌گذاری عنوان نمود، اعمال سیاست‌های کنترلی در بازار فلزات به متضرر شدن تولیدکنندگان، اتلاف منابع و محدود شدن روند توسعه صنعت فولاد منجر شده است. حسن قالیباف رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار پیش‌تر از این نوید این جریان را داده بود و حالا به نظر می‌رسد این مذاکرات به نتیجه مطلوبی رسیده است. این بازار مدت‌هاست که اسیر نرخ‌گذاری دستوری است و همه به ویژه ارکان اجرایی در وزارت صنعت خودنمایی محسوسی در این حوزه دارند. بیشترین اثر این موضوع در معاملات بورس کالا مشهود است. کمیسیون اروپا طرحی به نام «راهبرد هیدروژنی برای اروپای

تولید ماهانه بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد جهان (ارقام میلیون تن)		
کشور	تولید ماه جولای	میزان تغییر ماهانه
چین	۹۳/۳۵۸	۱/۷۸
هند	۷/۱۵	۰/۲۲۳
ژاپن	۶/۰۴۹	۰/۱۳۲
روسیه	۵/۸	۰/۲
کره جنوبی	۵/۵۲۶	۰/۴۳۸
آمریکا	۵/۲۴۱	۰/۲۹۴
ترکیه	۳/۱۴۲	۰/۳۴۳
برزیل	۲/۵۹۲	۰/۴۵۴
آلمان	۲/۴۲۳	- ۰/۰۵۲
ایران	۲/۳۳۹	- ۰/۰۸۵
ویتنام	۲/۱۴۸	۰/۱۶۸

رشد تولید سال ۲۰۲۰ در جهان هستند و به نظر می‌رسد در صورت ادامه همین روند طی ماه‌های آتی بیشترین رشد از سهم بازار در سال ۲۰۲۰ را در میان تمام تولیدکنندگان جهان به خود اختصاص دهند. انجمن جهانی فولاد، به عنوان نهاد معتبر حوزه فولاد گزارش ماهانه تولید اعضای خود و سایر کشورها در جولای ۲۰۲۰ را منتشر کرد که سیگنال‌های مثبتی از صنعت فولاد جهان به بازار مخابره می‌کند. مطابق گزارش انجمن جهانی فولاد از میزان تولید جهانی در ماه جولای ایران توانست ۲ میلیون و ۳۳۹ هزار تن تولید کند که نشانگر کاهش ۳/۵ درصدی آمار ماهانه این کشور است. بررسی‌های نشان می‌دهد که آمار ۷ ماه نخست سال ۲۰۲۰ و

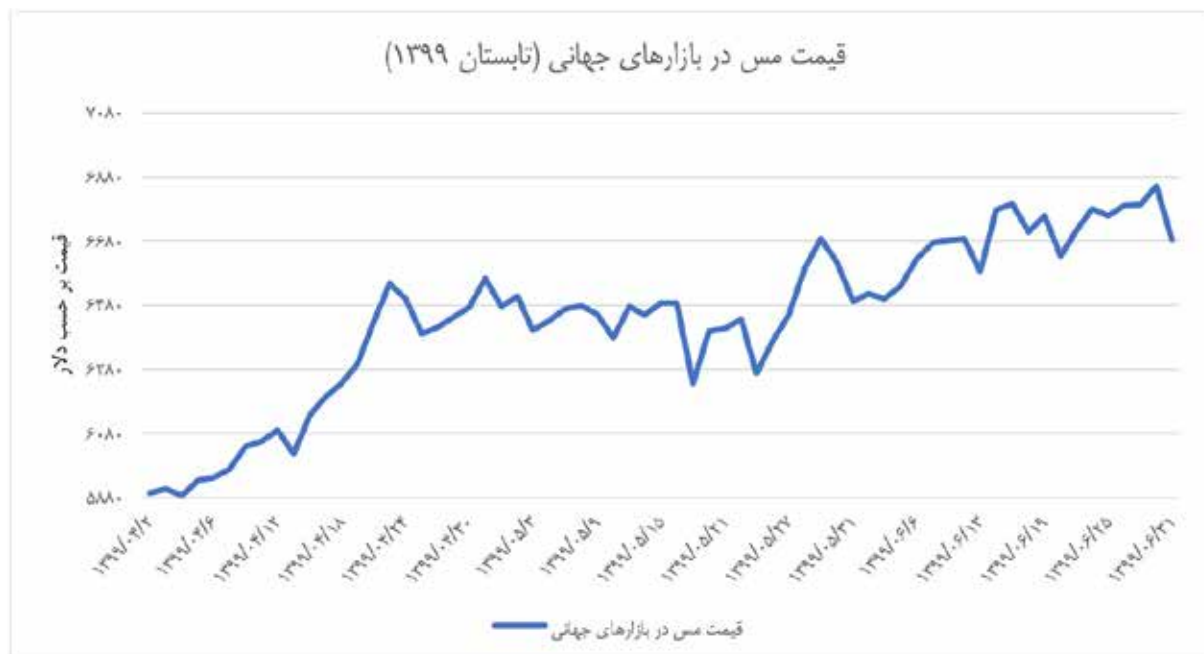
مقایسه آن با ۷ ماه نخست ۲۰۱۹ شاهد رشد پر قدرت تولید فولاد کشور بودیم که حاکی از ۱۰/۸ درصد افزایش در این برهه زمانی است این انجمن در گزارش ماهانه خود بر مبنای آمار تولید ۶۴ کشور تولیدکننده فولاد جهان نشان می‌دهد در ماه جولای سال جاری ۱۵۲ میلیون و ۶۹۴ هزار تن فولاد خام تولید شده است که نسبت جولای ۲۰۱۹ کاهش ۲/۵ درصدی را نشان می‌دهد.

مس طلا ساخت فلز سرخ در کمتر از چهار ماه حدود ۲ هزار دلار افزایش قیمت داشته است. در بازار فلزات لندن در پایان تیر ماه قیمت مس به بالاترین نرخ دو ساله خود رسید و رکورد ۹ هفته پیاپی روند صعودی قیمت را برای خود ثبت کرد. این فلز پایه که در ماه مارس سال جاری و در پی کاهش تقاضا قیمت ۴ هزار و ۶۰۸ دلار در هر تن را نیز برای خود ثبت کرده بود حالا به سرعت هرچه تمام‌تر مشغول تاخت و تاز به سوی دامنه‌های قیمتی بالاتر است. مس طی هفته گذشته دامنه قیمت بالاتر از ۶ هزار و ۶۰۰ دلار در هر تن را نیز تجربه کرد. کارگران شیلیایی با اعتصاب در معادن بزرگ‌ترین تولیدکننده مس جهان، تمام بازار مس را تحت تأثیر قرار داده‌اند. بلومبرگ گزارش کرده است که دولت شیلی در این میان به دنبال تأمین رضایت کارگران است، نمایندگان اتحادیه‌های کارگری نیز به گزارش نشریه ماینینگ ژورنال (Mining Journal) تهدید کرده‌اند در صورتی که به خواسته‌های معدن چیان توجه نشود اعتصاب را از چند معدن در این کشور به تمام شیلی گسترش خواهند داد و کل تولید را متوقف خواهند کرد. در بازار فلزات لندن رکوردشکنی ۱۱ ساله رشد ماهانه مس رقم خورد، هر تن مس با ۵۰ دلار و ۵۰ سنت افزایش در حال ثبت پنجمین رشد ماهانه متوالی است، این رکورد بهترین عملکرد فلز سرخ در ۱۱ سال اخیر محسوب شد. عوامل اصلی این رشد قیمت را می‌توان فعالیت‌های تولیدی، ساختمانی و زیرساختی که توسط برنامه‌های محرک دولت این کشور و بهبود در تولید صنعتی چین به پشتیبانی پر قدرت تقاضا در این کشور دامن زده است.

تقاضای مس با میزان تأثیر پاندمی روی بخش تولید صنعتی به ویژه در چین پیوند عمیقی دارد، اما بخش عرضه و استخراج مس بیش از همه تحت تأثیر میزان تولید معادن شیلی و پرو قرار گرفته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که شیلی در نیمه دوم سال ۲۰۱۹، ماهانه ۵۰۰ هزار تن تولید مس داشت. که این مقدار با توجه به شیوع کرونا به میزان ۵ درصد کاهش یافت. پرو نیز در ماه‌های اخیر نسبت به میانگین تولید ماهانه سال ۲۰۱۹ حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش را نشان داده است. دو عامل پیش برنده مس را می‌توان تقاضا در چین در ماه‌های گذشته و کاهش تولید در معادن مس پرو که دومین تولیدکننده جهان پس از شیلی به حساب می‌آید عنوان نمود با این حال پیش‌بینی‌ها از آینده این فلز چندان مثبت نیستند. پس از سه سال مازاد عرضه در بازار مس در فاصله ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، سال گذشته شاهد ۱۶۴ هزار تن کمبود در این سوی بازار بودیم

با این حال، بی‌ام‌او کپیتال مارکتس تخمین زده در سال ۲۰۲۰ حدود ۱۶۵ هزار تن مازاد عرضه به وجود آید. این موسسه همچنین گفته روند مازاد عرضه تا سال ۲۰۲۴ ادامه خواهد یافت تا این که در ۲۰۲۵ عرضه ۹۴ هزار تن کمتر از تقاضا باشد. «ناتالی اسکات گری»، تحلیلگر کارگزاری استونکس در مورد وضعیت صنعت مس شیلی گفته اگر نگرانی از اختلال عرضه از سوی شیلی نبود، قیمت فلز سرخ حالا در حال انقباض بود. او تأکید می‌کند پس از تأثیر کامل این نگرانی‌ها در قیمت، بهای مس دوباره به زیر ۶ هزار دلار در هر تن کشیده خواهد شد. اما اعتصاب معدن چیان از

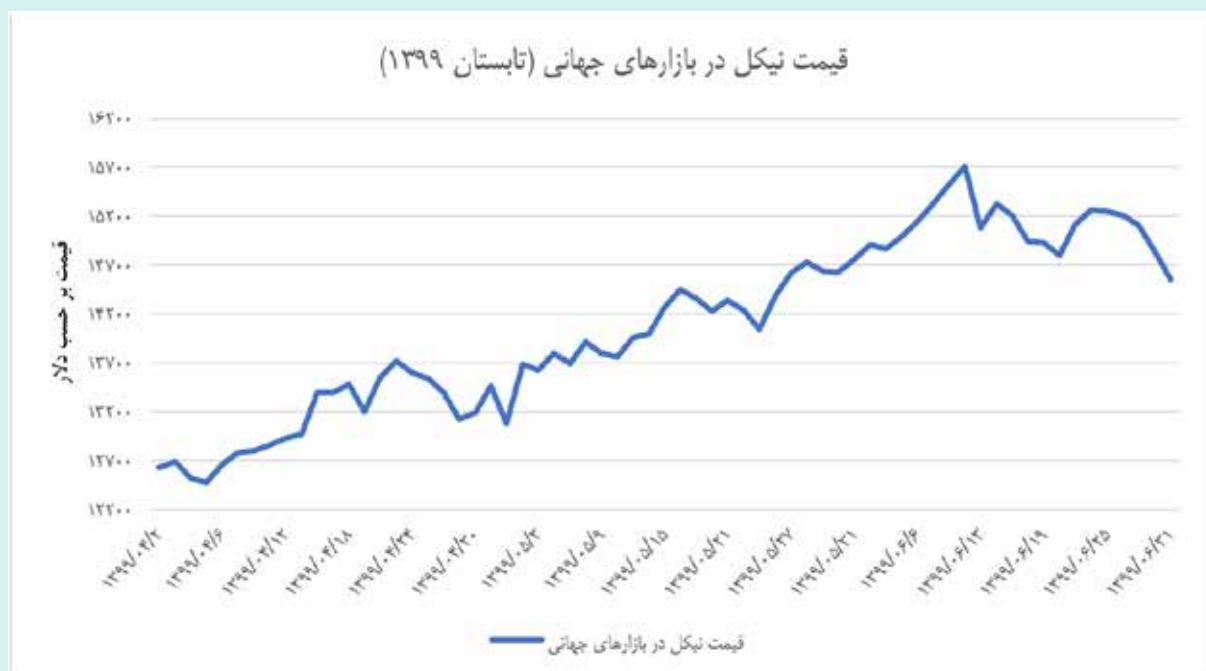

فلز نیکل

تولید نیکل چین در این بازه افزایشی بود درحالی که تقاضای جهانی برای این فلز محدود شده، درعین حال روند افزایشی تولید نیز ادامه دارد، پیش‌بینی می‌شود امسال نیکل در دنیا با مازاد عرضه ۱۱۵ هزارتنی مواجه شود.

در پایان هفته سوم مرداد ماه نیکل با حدود ۳/۳ درصد افزایش از محدوده ۱۳۰۷۲۰ دلار به محدوده قیمتی ۱۴۰۱۷۲ دلار رسید. در آخرین هفته مرداد نیکل رهبری فلزات سبزپوش را در دست گرفت. قیمت هر تن نیکل در بازار معاملات فلزات لندن با افزایشی ۲۸۷ دلار و ۵۰ سنتی بار دیگر به دنبال رکورد شکنی و عبور از مرز ۱۴ هزار و ۴۵۰ دلاری است که در هفته پیش ثبت کرده بود. در صورتی که قیمت این فلز به رشد خود ادامه دهد، می‌تواند بهترین عملکرد قیمتی از ابتدای سال جاری میلادی را به ثبت برساند. در اولین هفته از شهریور فلز نیکل هم در بورس شانگهای و هم در لندن به اوج ۹ ماه اخیر رسید. نیکل در بورس فلزات لندن نیز سه‌شنبه سطح ۱۴ هزار و ۹۶۵ دلاری را فتح کرد که بالاترین قیمت آن از نوامبر سال گذشته میلادی به حساب می‌آید. به گفته تحلیلگران، کاهش موجودی سنگ این فلز در بنادر چین و امید به بهبود تقاضا عوامل پشت این رکوردزنی بوده‌اند. علاوه بر این، افزایش حاشیه سود فولاد زنگ‌نزن که بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نیکل است، نیز به تقویت این فلز کمک کرده است.

این فلز در دومین هفته تیرماه توانست ۶ روز متوالی مثبت را ثبت نماید، نیکل در مقطعی به ۱۳ هزار و ۱۲۷ دلار در هر تن هم رسید که این رقم در بالاترین سطح از اواسط ماه فوریه قرار گرفت، کمترین قیمت این فلز در ۲۳ مارس سال جاری میلادی ۱۰ هزار و ۸۶۷ دلار بر تن بود. اما نیکل در اولین هفته مرداد فقط یک روز با بازدهی مثبت را تجربه کرد و پس از آن در مدار کاهش قرار گرفت. این فلز در این مدت بیش از ۳ درصد کاهش یافت تا ۴۳۰ دلار از بهای آن کاسته شود. طی این هفته نیکل در بدترین ساعات ۱۳ هزار و ۴۷ دلار در هر تن در بازار فلزات لندن معامله شد و در بهترین مقطع ۱۳ هزار و ۷۲۲ دلار قیمت‌گذاری شد. متوسط قیمتی نیکل در پنج روز کاری در هفته اول مرداد حد فاصل دوشنبه تا جمعه نیز طبق محاسبات اینوستینگ ۱۳ هزار و ۴۸۶ دلار در هر تن بوده است. بر این اساس نیکل بدترین عملکرد هفتگی بین فلزات اساسی را به ثبت رساند. با این حال قلع و مس با ثبت عملکرد مثبت در این هفته بهتر از دیگر فلزات معامله شدند. قلع با ۹۰ دلار افزایش هفتگی معادل ۰/۵۲ درصد توانست بهترین عملکرد را داشته باشد و پس از آن مس بیش از ۱۵ دلار رشد کرد تا افزایش هفتگی معادل ۰/۲۴ درصد را رقم بزند. به نوعی می‌توان گفت که نیکل زیر سایه مصرف چین و انتخابات آمریکا قرار دارد.

تبليغات

Advertising

سیم و کابل دامغان

سیم و کابل دامغان

(بهفر)

📍 تهران، میرداماد، پاساژ پایتخت، طبقه ۷، واحد ۷-۲B

☎ ۸۸۶۴۵۹۲۱-۸۸۶۵۱۷۳۲-۸۶۰۸۷۳۵۱

✉ Email: misco444@yahoo.com

🌐 Site: www.cabledamghan.com

کارخانجات تولیدی

مهراصل

متخصص تهویه و تبرید

MEHRASL

MANUFACTURING CORPORATION

General Catalogue 2019

WWW.MEHRASL.IR

PABR Series Packages

➤ Range: 5 , 10 , 20 & 30 RT

Unit Heaters

➤ Range: 28200 - 806600 Btu/Hr

Electric Fan Motors

➤ Range: 0.2 to 6 Kw

Split Chiller

➤ 3RT & 5RT

گروه صنعتی ایران توحید

تولید کننده پیچ و مهره فولادی به روش فورج سرد

ما از ابتدا تا پایان شما را
همراهی می کنیم

- ◀ تهیه لیست های اقتصادی پیچ و مهره
مصرفی پروژه
- ◀ تولید، حمل و تحویل

- ◀ بازرسی دوره ای و آموزش کارگاهی
فرایند نصب و ایجاد پیش تنیدگی در
اتصالات

- ◀ برگزاری دوره های آموزشی نحوه
کنترل، تحویل گیری و نصب پیچ و
مهره

T.C Bolt در ایران دیگر یک رویا نیست

T.C Bolt is not a Dream any more , in IRAN

COVENTYA

precote

MAGNI EUROPE

IRAN TOHID CO.

Steel Structure
Bult & nut Family

آدرس دفتر مرکزی: ایران - تهران - بلوار آفریقا
بلوار گلشهر - مجتمع تجاری آی تک - طبقه ۱۲ الی ۱۴
تلفن تماس: ۲۲۰۵۰۷۰۷ - ۲۱ - ۹۸+

جهاد بتن

تولید کننده بتن آماده تا رده مقاومتی C50

دفتر نمایندگی فروش: آیت الله کاشانی، روبروی مسجد نظام مافی
مجتمع تجاری و اداری اترک ۸، طبقه ۲، واحد ۲۰۷

تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۸۸۰۵۷۰

www.jahadbeton.ir

JAHAD BETON

Manufacturer of ready
mixed concrete up to
C50 strength class

نوین افزار

طراح و مجری سیستم های
هوشمند پارکینگ و ساختمان

Wulian

FERMAX

Zennio

www.novin-afzar.ir

88283760

طراح و مجری سیستم های هوشمند پارکینگ برج مجلل لکسون

شرکت آسانسور و پله برقی بهمن

Elevator and escalator company

تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان آفریقا، ساختمان شماره ۵
طبقه اول، تلفن: ۸۸۷۹۰۱۰۱ (خط ویژه) فکس: ۸۸۷۹۳۲۰۳
www.bfelevator.com info@bfelevator.com

**FIRMLY
WALK INTO FUTURE ...**

NEGIN BORJ GHAEM

Industrial Group

Unit 14, Floor 6, Daryoosh Complex, 196 street
South Bagheri Highway, Tehran, Iran

Tel: +9821-77726004

neginborjco@gmail.com

Design, Fabrication, Transportation and Installation of
Various Steel Structures For Buildings,
High-rise and Industrial Projects

طراح، ساخت، حمل و نقل و نصب سازه ها
مختلف فلزے برائے ساختمان ها،
پروژه هاے بلند مرتبه و صنعتے.

FARZANEGAN

Residential Tower

برج مسكونے فرزانگان

تجربہ سے از آرامش ہمہ با چشم اندازے زیبا

FARZANEGAN
RESIDENTIAL TOWER

AN EXPERIENCE
OF RELAXATION
WITH A BEAUTIFUL
VIEW

شہرک گلستان - میدان موج - خیابان صدف - دفتر پروژہ

02144755719-23-24 - 02144710097 - 0214784
09123118190 - 09121011061 - 09121003623

www.TOSEABNIEH.com

نتایج خوب حاصل انتخاب‌های شایسته است

FINE RESULTS COME FROM WISE CHOICES

ZAGROS

RESIDENTIAL TOWER

برج مسکونی زاگرس | آغاز عملیات ساخت پروژه مسکونی زاگرس

Commencement of construction of Zagros residential project

تهران، ساحل شرقی دریاچه چیتگر، برج مجلل لکسون | Eastern side of Tehran urban lake Lexon luxury tower

02144755719-23-24 | 02144710097 | 0214784

09123118190 | 09121011061 | 09121003623

LEXON

EVOLUTION
IN THE
CONSTRUCTION
INDUSTRY

TGSEH ABNIEH HEMMAT
Construction Cooperative
www.toseabnieh.ir

LEXON
TOWER

CONTACT US

021 47 84 - 021 44 71 00 97
0912 100 36 23 - 0912 311 81 90

WWW.LEXONTOWER.COM

مسجد امیرچماق
Amir Chahmaq
Mosque

WWW.TOSEABNIEH.ORG

